

KAVGA

DÜNDEN GÜNE GÜNDEN YARINA

Kavga, TKP Arşivi'ndeki Nazım Hikmet'in son vasiyetnamesini açıklıyor

İzmir-Ankara Yürüyüşü: Belediye işçileri milyonların sözcüsü

DİSK genel kurulu: İşçi Türk-İş'te DİSK nerede?

DEMOKRATİKLEŞME VE ALEVİLİK PANELİ:
"ALEVİLER İŞÇİLER MUSAHİBTİRLER"

ŞAFAK ARIN

LİSELİ GENÇLİK

Liselî gençliğin saymakla bitmeyecek sorunları var. Günümüz Türkiye'sinde paralı (özel) ilkokullar bile açılmış bulunduğundan, öğrenci gençlik daha öğrenim hayatına başlarken bir ayrıma tabi tutuluyor.

İlk ve orta öğrenim o denli pahalı ki, emekçi aileleri için çocuk okutmak iyice zorlaştı.

Meslek liselerinde okuyan öğrencilerin üniversiteyi kazanma şansı çok düşüktür. İş bulma zorlukları onları beklemektedir. Özel liseler dışında okuyanlar da öyle. Erken gelecek bir işsizliğe karşı mutlaka üniversitede okumak amacıyla, dersanelerde özel ders alarak kendilerini yetiştirmeye çalışıyorlar. Aileler büyük mali yük altında eziliyor.

Burjuvazi bu sorunlarla yalnızca kendisi açısından ilgileniyor. Yükselen halk muhalefetine de etkisiyle getirdiği "çözümler" (ders geçme, sınıfta kalmama gibi) aldatmacadır.

Liselî gençlik öfkeyle doludur. Sesini yükseltmekte, sınıf savaşımına, "demokratik öğrenim" için mücadeleyle katılmaktadır. Görevimiz, onları işçi sınıfının safında örgütlemektir.

C.ALKAN, AVUSTRALYA

ALEVİLİK

Alevilik, Türkiye'de ve Avrupa'da olduğu gibi Avustralya'da da gündemin birinci maddesi durumunda ve ilk kez merkezi bir yapı tarafından temsil edilmeye

başlandı.

Kavga taraftarlarının çağrısına uyan Alevilerin ve bir kısım solcunun girişimiyle harekete geçen örgütlenme komitesi, yaklaşık altı aydır sürdürdüğü çalışmalarını 8 Aralık 1991'de Avustralya'nın ilk Alevi Kültür Merkezi'nin (AAKM) kuruluş kongresiyle noktaladı.

Genel kurul büyük bir olgunluk içinde geçti. Kadınlar çoğunlukta idi. Yedi kişilik bir yönetim kurulunu seçen kongre, komünizmi ve Aleviliği savunan E.Can'ı, üyelerin ezici çoğunluğunun oyuyla başkanlığa getirdi.

Alevi Kültür Merkez (AAKM) çeşitli kesimlerce farklı yorumlandı. Sağ kişi ve kuruluşlar herhangi bir görüş belirtmekten kaçınırken, Devyol, Dev Sol taraftarları karşı propaganda yaptılar. Kürt milliyetçilerinin, "Alevilik Türk burjuvazisi tarafından Kürt ulusal hareketini baltalamak için gündeme getiriliyor, bu MİT ve CIA'nın bir oyunudur" propagandası da, çalışmalar ilerledikçe önemini yitirdi.

AAKM yönetim kurulu başkanlığına seçilen E.Can, *Kavga*'ya şunları söyledi:

"Çok farklı görüşten birçok insan merkezin kuruluşuna emek harcadı. Herkes bu temelde birbirini anlayışla karşılıyor ve çalışmaları bu temelde destekliyor.

"Alevilik konusu bugün henüz netleşmiş değildir. Farklı sınıfların farklı anlayış ve yaklaşımları var. Kimileri şeriatla aynı görüşte, kimileri devlete yamamaya çalışıyor. Bir de, işçi hareketiyle Aleviliğin ittifakını savunan komünistler var.

Bu nedenle Alevilik şöyle bir yol izleyecektir demek için biraz erken."

C.ALKAN, AVUSTRALYA

AŞIK KUL HAŞAN

Aşık Kul Hasan'ın Sydney ve Melbourne'daki konserleri sıcak bir ilgiyle karşılandı.

Kendisiyle görüşen *Kavga* muhabirine, "toplumdan alıvor

topluma veriyorum, halk ozanının asıl görevi de bu olsa gerek" diyen Aşık Kul Hasan, *Kavga* dergisini ilk kez Avustralya'da gördüğünü belirtti ve "Dedesine ve ozanına yürekten sahip çıkan *Kavga*'yı selamlıyorum" dedi.

"Çobanın armağanı burçalıktır. Ben de *Kavga* için bu şiirleri okuyorum. Ülkeye dönünce de kendilerini kucaklarım" diyen Aşık Kul Hasan'ın şiiri şöyle:

Bizim çoban Sulo gene baş olmuş
Gene eski hamam gene eski tas
Orta direk zandan gözü yaş olmuş
Gene eski hamam gene eski tas

Sodep ile birleşmişler Doğruyol
İkisi bir imzalamış protokol
Bu ne biçim sağcı bu ne biçim sol
Gene eski hamam gene eski tas

Enflasyon hiç aşağıya inmiyor
Sağa dönen düzen soğa dönmüyor
Yoksulların zandan yüzü gülmüyor
Gene eski hamam gene eski tas

Bir ton kömür sekizyüz bin eder mi
Üç ay kışın yarısına yeter mi
Fakirin sobası yanar tüter mi
Gene eski hamam gene eski tas

Kul Hasan'ım halkım muhtaç çareye
Patron paşa merhem olmaz yareye
Bu gidişin sonu bilmem nereye
Gene eski hamam gene eski tas

KAVGA-AVUSTRALYA

POSTA SORUNU

Avustralya'da Türkiyeli sol akımların durumu içler acısı. Pek az kişi kendisine solcuyum diyebiliyor. Bütün demekler adını değiştirdi, daha sonra da çoğu kapandı. Kalan iki demek, yönetim kurullarına seçecek adam bulamıyor.

Bu ortamda öne çıkan *Kavga*'nın Türkiye'den gemi ile gönderildiği için (herhalde ucuz olduğundan) yaklaşık dört aylık gecikme ile elimize geçmesi kötü oluyor. Bir tek

9.sayı 18 Kasım'da ulaştı.

Bu sorunun acele çözülmesini diliyoruz.

NURHAYAT YILDIZ,

İSTANBUL

GERİCİLİK

İstanbul'daki üniversitelerde dinci-gericilerin devrimcilere son saldırıları öğrenci gençlik hareketine ders vermelidir.

Olaylar ve gelişmelerin kısa özeti şöyle:

5 Aralık 1991.

Marmara Üniversitesi'nde dinci gericilerin seyyar kuvveti İlahiyat Fakültesi'nden Ata Eğitim Fakültesi'ne gelip devrimcilerin panosuna afiş astılar.

10 Aralık. Yıldız Üniversitesi Öğrenci Derneği'nin kararıyla dinci afiş indirildi. Aynı gün dinci gericiler, İ.Ü. Edebiyat Fakültesi'ni tek bir sesleriyle basıp forum yaptılar, müdahale olmadı.

12 Aralık. İTÜ Elektronik Fakültesi'nde dinciler afiş astılar. Devrimciler aralarında anlaşamadıkları için afiş indirilmedi, forumda bile birbirlerini engellediler. Aynı gün İTÜ İnşaat Fakültesi'nde dinci-devrimci güçler hemen hemen eşit olduğu için kavga çıkmadı.

13 Aralık. İTÜ Elektronik ve İÜ Merkez'de forum yapıldı, afişler indirildi. Yıldız'da dinciler kavga çıkardı.

16 Aralık. Yıldız'da devrimcilerin forumu. Dincilerin saldırısı ve kavga. Dincilere iyi bir dayak atıldı. Aynı gün MÜ Basın-Yayın'da dincilerin baskınına karşı önlem alındı.

17 Aralık. Dinciler Edebiyat Fakültesi'nde tekbirli forum yaptılar, müdahale yok.

18 Aralık. Mimar Sinan Güzel Sanatlar Fakültesi'ni basan dinciler, önlerine gelen öğrencileri dövdüler.

19 Aralık. MÜ Ata Eğitim Fakültesi'nde saat 16.00'da bildiri dağıtan Dev-Genç'liler dincilerce dövüldü...

Olaylar böyle geliyor. Kuveyt savaşları sırasında dinciler için "anti-emperyalisttirler" nutukları atan devrimciler, şimdi onların "faşist" olduklarına karar verdiler. Ama kafaları karışık.

Dinci-gericiler dün de bugün de anti-emperyalist olmadılar. Dost, ittifak hiç değildiler.

Devrimci gençlik, Marksizme ve işçi sınıfına sarılmak, Aleviliğe karşı yanlış tutumunu düzeltmek, geniş öğrenci yığınına onların somut sorunları temelinde gerçekten öncülük etmek durumundadır.

SELİM GÜLLE, ANKARA

ODTÜ

Aralık ayında dinci gericiler ODTÜ'de forum düzenlemeye kalkıştılar. Devrimcilerin söz almak istemelerine müdahale edince olay çıktı. Jandarma, üstünlüğü devrimcilerin ele geçirdiğini görünce araya

girdi.

Bir yıl önce şu görüşü getirmiştik:

"Öteki sol hareketlerle epey tartışmamız gerekecek. Çünkü onların hemen hepsi, 'müslüman gençleri' dinci gericileri bağışıklık içinde görüyorlar, onlarla sirtüşmek istemiyorlar. Gerçekte bir tuzağa düşüyorlar. Dinci gericiler güçlenmek için, devrimcilerin şimşeklerini üstlerine çekmeden zaman kazanıyorlar. Güçlenirlerse iğrenç kurt dişlerini gösterecekler."

İstanbul'daki çatışmalar ve ODTÜ'deki olay doğru tutumumuzu pratikte anlatan acı birer derstir. ODTÜ'de şimdi hareket var. Dincilere, "bu eyleminiz ODTÜ'deki ilk ve son eyleminizdir" diyen öğrenciler, 80 sonrasının en yığınsal eylemlerinden birini de örgütlediler. Pankartlı sloganlı 1,5 saatlik eylemde dinci gericilik, işkenceciler, anti-terör yasası protesto edildi. Erdal Eren anıldı.

ODTÜ uzun uykusundan uyandı. Dincilerle diyalog diyenlerin pili tükendi. Şimdi belediye işçileriyle aktif dayanışma diyen sesler yükseliyor. Biz komünistlere çok iş düşüyor. Sayımız şimdilik az olabilir, ama gücümüz büyüktür.

REFİK UĞUR

BİR YAPIT: Mehmet Cimi'nin kaleminden TONGUÇ BABA

Eğitimbilim tarihimizde Tonguç adı ve Köy Enstitüleri önemli yer tutar.

Eğitimci Mehmet Cimi'nin *Ülkeyi Kucaklayan Adam: TONGUÇ BABA* yapıtı, sosyolojik bir çalışmadır.

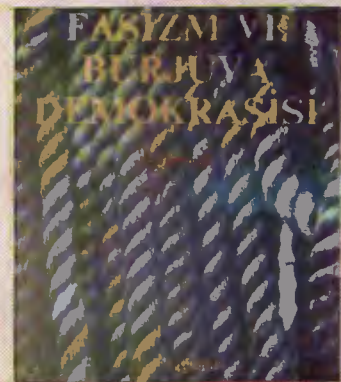
Köy Enstitüleri, Türkiye'de önemli aydınlanma işleviyle, sınıfsal mücadelenin alt yapısını örmede katkıda bulunmuştur. Onlar, emperyalizme karşı verilen savaşımdan, dış ve iç kapitalizmin geride durmasından yararlanılarak elde edilmiş kazanımlardır.

Emperyalizme karşı başarılı savaş ama işe yaramamış, kapitalizmin, büyüyen işçi sınıfını amansızca sömürmesine engel olamamıştır.

Devlet, Köy Enstitüleri'nden yetişeceklerin ilerici bilincin dışında olmayacaklarını çok iyi anlamıştır.

Devletle içiçe olan egemen sermayenin, Köy Enstitüleri gibi güzelim kuruluşlara beş yıl gibi kısa bir süre bile dayanamaması, başka hangi dille anlatılabilir?

Usta eğitimci Mehmet Cimi, Köy Enstitüleri'nin yıkılmasında aktif rol oynayan birkaç kişiden bakan Şemsettin Sırrer'in

Faşizm ve Burjuva Demokrasisi

R.YÜRÜKOĞLU

R. Yürükoğlu'nun bu kitabı, devrimcinin bugün en büyük gereksinimi olan Marksizm temelinde Türkiye'deki devleti değerlendiriyor, faşizm ve burjuva demokrasisi kavramlarının içeriğini anlatıyor. *Faşizm ve Burjuva Demokrasisi* sal hareketin faşizm konusundaki teorik zayıflığına komünistlerin yanıtıdır.

331 sayfa, 30.000TL

İstanbul Hemşerileri

İSMAİL BİLEN

1973 Atılımı'nı başlatan TKP lideri İsmail Bilen'in bu romanı, Kore Savaşı dönemi İstanbul'unu, işçi İstanbul'unu, o yılların çalışma ve yaşam koşullarından çarpıcı örneklerle veriyor. İ. Bilen'in son derece güzel Türkçesiyle *İstanbul Hemşerileri*, burjuvazinin anılardan silmeye uğraştığı bir dönemin gerçeklerini yansıtan bir belgedir.

150 sayfa, 14.000 TL

İŞÇİ ve ALEVİ KURULUŞLARINA ÇAĞRI

Bedreddin'i kurtaralım!

Anadolu halkının ulu önderlerinden Şeyh Bedreddin'in kemikleri bugün, Divanyolu'ndaki Sultan Mahmut Türbesi'nin dış duvarının dibinde yatıyor. Üzerinde ne kimliğini gösterecek bir işaret, ne bir mezartaşı var.

Onbeşinci yüzyılın başında, Aleviliğin ilkelerini bayrak edinip, yarin yanağından gayri herşeyi paylaşıcağımız bir düzen kurmak için Türkü Ermenisi, Rumu Yahudisiyle Anadolu'nun ezilen halk yığınlarını ayağa kaldıran Bedreddin'in şahsında Alevilik, Türkiye işçi sınıfı işkencededir! Buna yeter demeliyiz.

Osmanlı egemen sınıfı, "malı haram kanı helaldir" dediği Şeyh Bedreddin'i, 1417'de (1420) Serez'in çarşısında astı.

Serez'deki Şeyh Bedreddin Türbesi, yüzyıllarca hak ve halk savaşçıların ziyaret yeri oldu. Kurtuluş Savaşı'nın ardından Yunanistan'la Türkiye arasında karşılıklı göç başlayınca Serez'deki müritleri şeyhin kemiklerini Türkiye'ye getirdiler.

Ama burjuvazi, Bedreddin'in kemiklerinden bile öylesine korkuyordu ki, 18 yıl çinko kutu içinde Sultanahmet Camii'nde gizli tutuldu. Sonra Topkapı Sarayı'na devredilen kemikleri 20 yıl da orada tuttular. 1961 ihtilalinin ardından, kamu vicdanının birçok şeyi sorguladığı bir ortamda, Şeyh Bedreddin'in kemikleri, Sultan Mahmut Türbesi'nin dış duvarının dibine gömüldü. 31 yıl da böyle geçti.

Alevi kuruluşları, Dedeler, talipler, sendikalar, "eşitlik, sevgi, dostluk için" belgisiyle yükselttiği savaşımla egemen sınıfı tir tir titretmiş bu büyük halk düşünürüne karşı insani ve sınıfsal borçlarını ödemelidirler.

Tüm vicdan sahibi insanları harekete geçmeye çağırıyoruz.

Şeyh Bedreddin'in adına, onun dünya görüşünü, eylemini yansıtan bir anıt mezar yapılmalı, kemikleri oraya gömülmelidir.

Müridlerinin 1924'te yanlarında getirip yetkililere teslim ettikleri kitap ve yazmalar günışığına çıkartılmalıdır!

KAVGA

"sen bu halk çocuklarını böyle yetiştirirsen biz bu milleti nasıl yöneteceğiz? Bindiğim atın akıllı olmasını istemem" tümcesini aktarıırken, konuya daha da açıklık getirmektedir.

TONGUÇ BABA yapıtı, başarıyla işlenen arı ve acı bir dilin ürünüdür. Sorumluluk duygusuyla araştırmanın, özenle çalışmanın sonucudur.

Dost ağabey Mehmet Cimi'yi yürekten kutluyorum.

IŞIK ERENLER

BİRLİK

Kavga'nın 10.sayısında Celasun Dede'nin yazdığı yazıyı büyük bir zevkle okudum. Ne güzel yazmış Dedemiz.

Burjuvazinin Aleviliği bozmak için neden bu kadar çabalar harcamış olduğu bir kez daha anlaşılmış oluyor.

Bizler Alevi Kürtler olarak Türkiye halklarının kardeşliği ve birliğinden yanayız. Ancak birlikte olursak, lehimize sonuçlanacak bir demokrasi mücadelesi verebiliriz. ●

METİN KAPLAN'IN ARDINDAN

ONUN KİMLİĞİ
KAVGA İDİ

Kavga muhabiri Metin Kaplan yoldaşımızı, 19 Ocak günü Tarsus yakınlarında bir trafik kazasında yitirdik. Ailesine ve komünistlere başsağlığı diliyoruz.

Metin Kaplan, 1962 Mersin doğumlu, yoksul bir ailenin çocuğuydu. Yaşamını kazanmak için çeşitli işlerde çalıştı. Genç yaşta devrimci düşünceyle tanıştı. 1979 yılında TKP'deki ayrışmada Leninci safta yer aldı. 1980 Ağustos'unda devrimci kavgayı verirken burjuvaziye esir düştü.

Metin yoldaşımız, esir düştü ama teslim olmadı. İdamdan yargılandı. Kısa yaşamının üçte birini (11 yıl) geçirdiği zindanda da burjuvaziyle boğuşmasını sürdürdü. Teslimiyetin yoğun olduğu bir dönemde Marksizme ve sınıf kavgasına sarıldı. Sınıfına, partisine güvenini bir an bile yitirmedi.

Yoldaşımız, Temmuz 1991'de tahliye edildikten sonra, ikircimsiz sınıf savaşımına daldı. Bir yandan da zindanın vücuduna sarmaladığı hastalıkları yenmekle savaştı. Ancak, hayat polis terörünü, işkenceyi aşıp geçmiş olan yoldaşımızı trafik terörüyle aramızdan aldı.

Kaza yerine gelen polis, yoldaşımızın üzerinde Kavga kimliği olmasına rağmen, ölümünü ailesine bildirmeyi. Ağabeyi olayı soruşturup hastaneye yetiştğinde, yoldaşımızı "kimliği belirsiz" diye gömmeye hazırlıkları yapıyordu.

Sevgili yoldaşımızın kimliği KAVGA idi, onu Kavga'mızda yaşatacağız!

KAVGA YOLDAŞLARI

DÜNDEN GÜNE GÜNDEN YARINA
KAVGA

■ Aylık dergi. ■ Sahibi: Genel Ajans Ltd. Şti. adına A. Gök ■ Sorumlu yazı işleri müdürü: Süha S. Demirci. ■ Yazışma adresi: Merkez yönetim bürosu: Ordu Caddesi, Dağarcık Sk. No:32/24, Fatih, İstanbul. Tel: (1)521 52 62 ■ Temsilcilikler: Ankara: Gürkan Gür, PK 216, Cebeci. ■ Antakya: Ali Koyun, Yeşilova Mahallesi, Ümit Sokak, No:10 Serinyol. ■ Antalya:Ahmet Aydın, Özgürlük Mah. Reisi Kaplan Cad. Toros Apt. No:47/B. ■ G.Antep: Özlem Aydın, Cumhuriyet Mah. 58 No'lu Sk. No:41,Şahinbey. ■ İzmir: Oktay Göktaş, 3.Beyler Yaparsoy İşhanı, kat 5, No:505, Konak ■ İzmit: Ayhan Kardeşler, Yüksel İşhanı, İstasyon cad. Yavuz Sok. No:24 Kat 4 ■ İçel: Cihangir Akdemir, Say Mah. 535. Sok. No:33, Silifke ■ Avrupa Genel Temsilciliği: Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, N1 Londra, İngiltere. ■ Diğer yurtdışı temsilcilikleri: Fransa: Şanver Şen, c/o 37 Rue d'Hauteville Paris 75010. ■ Almanya-Frankfurt: Şirin Günel, Neuhoof Str. 13, 6 Frankfurt am Main 1. ■ Almanya-Münih: Hikmet Yalçın, Lessing Str. 41, 8047 Karlsruhe. ■ İsviçre: Ahmet Kısa, 7 Rue de Lancy, 1227 Carouge, Cenevre. ■ Hollanda: Hasan Göçerlioğlu, Putter Hoek str. 16/B, Rotterdam ■ Avustralya: Cemil Alkan, P.O.Box 106, Auburn 2144, Avustralya. ■ Basım öncesi hazırlık: Genel Ajans. ■ Baskı: Metinler Matb. ■ Dağıtım: GAMEDA. ■ Gönderilen yazıları yayınlayıp yayınlamama ve tersine bir istek belirtmedikçe düzeltme ya da kısaltma hakkı dergimize aittir. Hiçbir yazı geri verilmez. ■ Yıllık abone bedelleri: Yurtiçi: 80 000TL, İngiltere: 20 Sterlin, Almanya: 80 DM, Fransa: 200 FF, İsviçre 65 SFr, Amerika 53 \$ Avustralya: 53 \$ ■ Havaletler için hesap: Yapı ve Kredi Bankası, Aksaray Şb. Genel Ajans, Hesap No: 3549-3

KAVGA'NIN İÇİNDEN

4

ZORLU KAVGA DOĞRU KAVGA

Umut çürüten küçük burjuva sol, ya da zehir saçan burjuva ulusçuluğu değil, işçi sınıfı soludur.

6

ÖLMEK VAR DÖNMEK YOK

İzmir'den Ankara'ya yürüyen belediye işçileri, tüm işçi sınıfının çıkarlarının bayraktarlığını yapıyorlar.

10

İŞÇİ TÜRK-İŞ'TE DİSK NEREDEEEE?

DİSK 8.Genel Kurulu, eski DİSK'in gecikmiş cenaze töreni oldu. Şimdi karşımızda işçisiz, burjuva misyonlu bir kuruluş var.

11

DEMOKRATİKLEŞME VE ALEVİLİK PANELİ

Rıza Zelyut: "Alevilik soldur", Ali Haydar Celasun Dede: "Mum söndürenler onlardır", İbrahim Aksoy: "Siyasi mücadeleye çağırıyorum", Hikmet Altıok: "Kurtuluş birdir".

18

İBRET! İBRET! İBRET!

SP MKK Yöneticisi Cemşid Bender'in Londra konferansı.

22

İŞÇİ MUHABİRLER YAZIYOR

Rabak'ta ihanet / Yurtiçi Kargo / Petek Boru / Petkim.

24

NAZİM HİKMET'İN SON VASIYETNAMESİ

Kavga, TKP Arşivi'nde bulunan vasiyetnameyi açıklıyor.

zorlu kavga doğru kavga

SOLDA EROZYON VE TÜRKİYE

DYP-SHP hükümetinin ilk "icraatlarının" başında, KİT ürünlerine yüklü zam geldi ve hemen, yaşamın daha da pahalılaşması olarak işçilere yansımaya başladı.

Özel işyerlerinde işten çıkarmalar hızı azalmadan sürerken, KİT'lerde düzenleme yapma, "önce özerklik, ardından özel sermayeye devretme" hazırlıkları ilerliyor. Bunun ceremesini de işçiler çekecek. KİT'lerin özel sektöre devrinden önce "kârlı" kılınması gerekiyor. Bunun bir yönü, büyük çaplı işten çıkarmalardır.

Burjuvazi işçi sınıfının buna tepkisini yansıtabilmek için "işsizlik sigortası"nı, erken emeklilik ve emeklilik yaşının düşürülmesi konularını öne sürdü. *Panorama* dergisi bu yılın ilk sayısında, operasyona uğrayacak "KİT işçilerinin ilk aşamada işsizlik sigortası uygulamasına alınması planlandığı" söylüyor" diye yazıyor.

1992, toplu sözleşme yılı. Sadece borsada işlem gören 68 şirkette toplu sözleşmesi bağlanacak bir milyon altıyüzbin işçi çalışıyor. Kamu sözleşmeleri de var. İşgücünün fiyatını (ücretleri) işli işçilerin değil işsiz işçilerin belirlediğini düşününce, işten çıkarmaların, işsizlik sigortası tartışmalarının anlamı ortadadır. Boşuna değil, TİSK başkanvekili, "iki buçuk, üç milyon işsiz varken işçiler greve çıkmaz" diyor. İşsizlik ve düşük ücretler, burjuvazinin ekonomik terörünün iki yönüdür.

Dünya ekonomisindeki gerileme derinleştikçe, Türkiye'de etkisi duyulmaya başladı. Emperyalist ülkeler dara düşüktü, Türkiye de ihracatta "sıkışıklık" yaşıyor. Bir ara 35'i bulan ihracatçı sermaye şirketlerinin sayısının şimdi 18'e inmesi, bir yanıyla bu tikanıklığı, bir yanıyla da merkezileşmenin artışı anlatıyor.

Bu sorunu aşmak için yırtınan Türkiye burjuvazisinin çözüm yolunda attığı önemli bir adım, 10 Aralık 1991'de imzalanan Avrupa Serbest Ticaret Anlaşması'na (EFTA) giriş anlaşmasıdır. Nisan ayında yürürlüğe girecek anlaşmayla AT'a üye olmayan ama özel ekonomik bağları bulunan - toplam 32 milyon nüfuslu - 7 Avrupa ülkesi ile gümrükler karşılıklı düşürülecek.

Bazı sanayi malları sıfır gümrükle ihraç edilebilecek, ama rekabet şansı en yüksek tekstil ve konfeksiyonda gümrük oranları, aşamalı indirilerek 1996'da

Türk ve Kürt emekçilerinin umudu, ülkenin gelişme düzeyini göremeyen, düşmanını seçemeyen ve çürüyen küçük burjuva solda ya da halklar arasında zehir saçan burjuva ulusçuluğunda değil, işçi sınıfı solundadır. Oktay Bozdağ yazdı

sıfırlanacak. Yine de ilk adımda yüzde 45-60 arası gümrük indirimi bekleniyor.

Tabii, madalyonun öbür yüzünde de, Türkiye'nin bu ülkelerden ithalata uyguladığı gümrükleri aynı biçimde düşürme yükümlülüğü var. Endişeye düşen demir-çelik ve tarım sektörlerinde, başı sıkışan her burjuvanın yaptığı gibi, EFTA'dan gelecek rekabete karşı devletten özel teşvikler isteniyor.

EFTA anlaşmasının Türkiye burjuvazisinin en çok iştahını kabartan yönü şu: Türkiye, bu anlaşmayla, AT ve EFTA arasında daha önce imzalanan ve 1993'de yürürlüğe girecek olan "Avrupa Ekonomik Alanı"na giriyor. Bu, Türkiye burjuvazisi açısından, arka kapıdan da olsa, Avrupa Topluluğu'na girmek anlamını taşıyor. Hem de AT ile sorun olan, işçilerin serbest dolaşımı gibi, sosyal hakları eşitleme gibi konuları tartışma gündemine getirmeden...

Ancak, AT'ın Maastricht Zirvesi'nde para birliği konusunda aldığı kararların sonuçları, Türkiye burjuvazisinin keyfini kaçırdı. Avrupa'da entegrasyon süreci ilerledikçe AT tam üyeliğinin koşulları artıyor, arandılan standartlar yükseliyor. Örneğin, gündemdeki "Avrupa çapında para birliği", hükümetlerin iç borçlanmasının GSMH'nin yüzde 60'ını aşamaya-çağı koşulunu getiriyor. Türkiye'de ise bu oranın yüzde 97 olduğu belirtiliyor.

Emperyalistleşme aşamasının gereklerine çözüm bulabilmek için, Türkiye burjuvazisi, AT'ın, EFTA'nın dışında eski sosyalist ülkeler pazarında, Azerbaycan'dan Çin sınırına

dek Türk kökenli cumhuriyetler pazarında her gün yeni adımlar atıyor.

Bu girişimlerde başı çeken firmalardan Alarko Holding, Azerbaycan'da üç mama fabrikası, Kazakistan'da bakır fabrikası kurmaya hazırlanıyor. Amerika'daki Ermeni lobisi ile işbirliği içinde Ermenistan'ın Trabzon limanının serbest bölgesinden yararlandırılması ve gerekli

karayolu bağlantısının kurulması işini koparmaya çalışıyor. Amerikan-Ermeni Konseyi ile kredi anlaşmasına varılmış bile. Böylece, Ermenistan'a denize açılması olanağı sağlanırken Orta Asya ticaretinin transit yolu yeniden canlandırılacak.

Zihni Holding, eski Sovyet pazarına bir süpermarket zinciri ile, Borova Holding tarım ürünleri işleme tesisi kurarak, Ekmeksan ekmelek fabrikaları zinciri ile girmeye çalışıyor. Şişecam da bölgede bir fabrika kurmaya hazır-

lanıyor. Ziraat Odaları Birliği Başkanı Erol Baraz, bu pazarda AT ülkelerinin rekabetine karşı devletin, gıda alanında vb. özel sübvansiyonlar vermesini istiyor.

Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı danışmanı Doç.Dr. Mithat Melen, Türkiye burjuvazisinin eski sosyalist ülkeler pazarına dalmasının getirdiği "birlik gereksinimi"ni, kaynakları yoğunlaştırarak dikkatli kullanma ve "planlı ve eşgüdümlü davranma zorunluluğunu" dile getiriyor. Kısaca, açgözlülüğünüzü hemen sergileyip kısa erimli çıkarlarınızı öne alarak, bir çuval inciri berbat etmeyin demeye getiriyor. (*Panorama*, 29 Aralık 1991)

Kapital dergisinin Ocak 1992 sayısında, "Bulgaristan petrokimya sanayiinin,

*Türkiye'deki petrokimya sanayiinin bir uzantısı olarak görülmesi gerektiği'*nden söz etmesi ve Petkim'in adını geçirmesi, burjuvazinin emperyalistleşme amacına yönelik ihtirasının ölçüsünü (aba a dan sırtan ilhakçı özlemlerini) ele veriyor.

Öte yandan, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı'nın araştırmasına göre, Türkiye'nin teknolojik gelişme düzeyi, dünya ortalamasının üzerinde. Dünyada 32 ana teknoloji ve bunların 739 alt teknoloji dalı varmış. Bu özgül 739 teknolojiden sadece 86'sı Türkiye'de bulunmuyormuş. (*Panorama*, 12 Ocak 1992)

Bütün bu veriler, Türkiye'yi yarı-feodal, yarı-sömürge, vb. görmekte direnen küçük burjuva solların, Marksist yapıtları dünyayı ve Türkiye'yi anlamak için okumadıklarını (okuduklarını da anlamadıklarını) çok açık sergiliyor. Aynı veriler, işçi sınıfı devrimcilerinin 1979'da yaptığı değerlendirmeyi (R.Yürükoğlu, *Emperyalizm Zayıf Halkası Türkiye*) her geçen gün kez daha doğruluyor:

"Türkiye emperyalizmin sömürsü altında, endüstrileşmesini tamamlamamış, teknolojik açıdan geri, orta derecede gelişmiş bir kapitalist ülkedir. Bu temel üstünde, tekeller büyüyüp güçlenmiş, finans-kapital oluşmuş ve devletle tekeller içiçe geçerek devlet-tekelci kapitalizmine yükselmiştir. Endüstri başı çeken sektördür." (*Program*, s.18)

Küçük burjuva sollar bu gerçeği reddetmeye çalışıyorlar. Türkiye'de devlet-tekellerin bütünleşmesini görmemek için gözlerini kapatıyor, tekelleri sermayeyi Türkiye kapitalizmine yabancı bir uzuv gibi algılıyor, tekeldışı (henüz tekelleşmemiş, ya da ancak bir tekelin uzantısı olabilmiş) sermayeyi ise "ulusal" diye göklere çıkarıyorlar, hatta bazıları bağlaşıklık olarak görüyorlar.

Tekeldışı burjuvazi, piyasada talebin daralmasından ilk ve en çok etkilenen sermaye kesimidir. Tekellere bağımlıdır. Sızlanması "ilerici", ya da "ulusal" olduğundan değil, yeterince pay alamadığından, kapitalist hiyerarşideki yerinden hoşnutsuz olduğundandır.

İSO başkanı M.Hacıoğlu'nun, "bir anda üretimi, talebi düşüren 'şok tedbirler' yerine kalıcı çözümler" istemesi, KİT'lerin bütün olarak satılmasının "birkaç sermaye gurubunun dışında hiç kimseyi ilgilendirmeyen bir durum"

Burjuvaziyle pazarlığa yarar düşüncesiyle TKP'ye "Kemalist" vb. diye saldırması, Kürt ulusçuluğunda gelişen anti-komünizmi gösteriyor

olduğundan yakınması, bunun bir anlatımıdır.

Küçük burjuva sol, sadece düşmanı yanlış tanımakla kalmıyor. Toplumun gerçekten devrimci tek sınıfı olan işçi sınıfını da, ya yok sayıyor, ya da "kendiliğinden sınıf" diye dudak büküyor.

Küçük burjuva sol, işçi sınıfının öz-sezileri ile kavradığı, günlük savaşımında ilğinde kemiğinde hissettiği "sendikal birlik, sendika-içi demokrasi ve militan kavga"yı kendi devrimci yakıştırmalarına uygun bulmuyor. Bu nedenle devrimcilik adına, sendikal birliği parçalamayı, bir köşe tutabilmek için burjuva sol, sosyal demokratlarla dolaplar çevirmeyi, dönün etkin olan ama artık geride kalmış savaşım türlerini tekrarlamayı akıl sanıyor. Düşmanını bağlaşıklık olarak gördükçe, dostu işçi sınıfının dışına düştükçe, kendisi de kaçınılmaz olarak sosyal-demokratlaşıyor, gericileşiyor.

Sovyetler Birliği'nin ortadan kalkışıyla yeni bir aşama daha kateden, dünya çapında gelişen karşı-devrim ve gericilik dalgasının ülkemiz solu üzerindeki etkilerinin bu kerte ağır oluşunun nedeni, bu temel hatalarda yatmaktadır.

Reformist solun memur sosyalizmi, karşı-devrim dalgası altında ideolojik ve örgütsel olarak çöktü. Marksizmle ilişkisini kesti, açık burjuva liberal kimliği ile ortaya çıktı. Açık gerici, burjuva konumdadır. Ama aynı koşullar, savaşkanlığı önemli bir özelliği olan devrimci küçük burjuva solun da çürümesini hızlandırmaktadır.

Kendileri kavramasalar da, inkar da etseler, sosyalist sistemin sadece varlığı ile dön oynadığı önemli rol, küçük burjuva solu şu ya da bu ölçüde işçi sınıfı tutumunun yakınında tutmak, ona komünist fikirleri, Marksizmi, devrimciliği benimsetmesiydi.

Bugün bu çekim merkezinin ortadan kalkması, küçük burjuva solda işçi sınıfı tutumundan uzaklaşma ile, devrimci fikirlerin ve Marksizmin geri kayması

ile, eskiden beri taşıdıkları temel hataların ön plana çıkması ile etkisini gösteriyor.

Küçük burjuva solun eskiden beri içinde taşıdığı bu temel hataların kaynağı, onun bağımsız tutum almasını önleyen sınıf karakterindedir. Onun sınıf karakteri, teori alanında bilimsel çözümleme yerine öznel seçmecilikle, olanı olduğu gibi görüp kavramak yerine olguları kendi fikirlerine uydurmak için çarpıtmakla kendini gösterir. Bu açıdan, dünya çapında burjuva fikirlerin ağırlık kazandığı bir dönemde küçük burjuva solda burjuvaziden yana görüşlerin öne çıkması, "ulusal"lık merakının artması şaşırtıcı değildir.

Günümüzde eski sosyalist ülkeler işçi sınıfının üzerine çöken karşı-devrim, küçük burjuva solun, işçi sınıfının tarihsel ve toplumsal önemini yitirdiği, sınıf mücadelesinin geri plana kaydığı tezini doğrulamıyor. Karşı-devrimin etkileri altında birdenbire yükseliveren ulusal çatışmalar, çağımızın temel çelişkisinin ulusal çelişki olduğunu göstermiyor. Ama küçük burjuva sol bu gerçeğe değil, "rüzgara" bakmaktadır.

Küçük burjuva solların temel hatası, örgüt anlayışlarında da eskiden beri yansımaktaydı. Onlar, belirli bir program ve tüzük etrafında örgütlenmiş disiplinli, merkezîyetçi bir siyasal partiyi her zaman "bürokratik" buldular. Devrimi yapacak bir avuç öncüyü toparlayan, devrimi desteklemesi istenen yığınların sempatisini "silahlı propaganda" ile kazanacak gevşek bir hareketi örgütlenmesini savun- dular.

Günümüz koşullarında bu temel yanlışın en zararlı sonuçları öne çıkmaktadır. Örgütlerde lumpenleşme eğilimi belirgin-

dir. Dar gurup eylemciliği, zaten zayıf olan yığın bağlarını da dejenere ediyor. Hareketler kadro yitiriyor, onlarla birlikte, örgütlerin bilgi ve deneyim birikimi, uzun yıllar içinde kazanılmış olumlu savaşım gelenekleri sığlaşıyor. Günün dertlerine deva olmayan bir slogancılık, dar kafalılık, boş polemikçilik öne çıkıyor.

Burjuvazi, küçük burjuva solun sosyalizmi, devrimciliği, Marksizmi tümüyle terketmeye niyeti olmayan kesimlerini de "legal devrimci parti" vb. tartışmalarla yörengesine almaya çalışıyor. Öte yandan, "sosyalizm adına konuşan" SP, burjuva fikirlerin devrimci harekete sızdırılması görevini sürdürüyor.

Tüm devrimci kesimlerin çevresinde toparlanabileceği gerçek demokrasi kavgasının tek bayraktarı işçi sınıfı soludur

Bu koşullarda Kürt hareketi, en tehlikeli konumlara sürüklenmektedir.

Ekim Devrimi ile başlayan çağda, emperyalizme karşı ulusal bağımsızlık kavgası, dünya işçi sınıfı hareketi ile, başta Sovyetler Birliği ile bağlaşıklık içinde yükseldiği ölçüde, tarihsel olarak ilerici bir rol oynadı.

Ama bu konuda oportünizm, teorik düzeyde ciddi hatalar da biriktirdi. Dünya proletaryasının bu desteği ve yol göstericiliğinin - bu hareketlerin başını tutan ulusal burjuvaziye karşı - halk için her zaman yararlı sonuçlar verebileceği sanıldı. Emperyalizme karşı savaşımın zorunlu sayılabilecek manevraları, teori düzeyine yükseltildi. Lenin'in en temel öğüdü olan, "ulusal ayaklanmalar ancak gerici sınıfın ayaklanması olmadığı zaman desteklenir" ilkesi bir yana konuldu. "Kapitalist olmayan kalkınma yolu" tezleri bu açığı yamamaya çalıştı.

Günümüzde bu hatanın yanlış sonuçları, az gelişmiş ülkelerin bir çoğunda

kendini gösteriyor. Elbette Kürt küçük burjuva solu da bundan etkileniyor, hızla sol kimliğini yitiriyor. "Kimlik arayışları" açık burjuva ulusçusu kimliğini benimseme sonucuna varıyor.

Bir zamanlar sol hareket konumundan savunulan anti-emperyalist tutum, burjuva ulusçuluğunda yol aldıkça emperyalizmden destek istemeye, onunla uzlaşmaya doğru "ilerliyor". Kürt halkının düşmanı olan Kürt burjuvazisi şimdi "yok" sayılıyor. Hatta, pek kızdıkları ve kendilerine her karşı çıkana yakıştırdıkları Kemalizmin "sınıfsız, imtiyazsız, kaynaşmış bir kitleyiz" yaklaşımını çağırıştırır biçimde, kavram olarak literatürden çıkıyor. Kürt burjuvazisinin olmadığı vb. öne sürülüyor. Çünkü, dön bir sol hareket olarak karşı çıktıkları gericilik, bugün ulusçuluğun bağlaşığına dönüşüyor.

Kürt ulusçuluğu, Orta Doğu'da tarihin gördüğü en gerici ideolojilerden biri olan Şafi İslamın - Nakşibendi şeyhlerinin medreselerinde - yetiştirdiği mollaları, Kürt halkının *intelligentsiası*, gerçek önderleri olarak selamlıyor.

Dön sosyalist sistemin devrimcileştirici etkisi altında adlarına "sosyalist", "işçi" sıfatları eklemek için yaptıkları yarış, bugün yerini, gittikçe dozu artan bir *anti-komünizme* bırakıyor. **Yaşamı burjuvaziye, burjuva ideolojisi Kemalizme karşı en yoğun kavga ile geçmiş, bu kavgada kurucusu 15'leri ve nice militanını kurban vermiş TKP'nin "Kemalist" diye, "Sovyetler Birliği'nde Türkiye burjuvazisinin ajanı" diye suçlanması, bu anti-komünizmin, burjuvazi ile uzlaşma/pazarlık manevralarına yarayacağı sanılan unsurlarıdır.**

Bunlar, ne Türkiyeli işçi sınıfı devrimcilerinin gözlerinden kaçıyor, ne de onların Kürt halkının üzerindeki ulusal baskıya karşı, kendi kaderini özgürce belirleyebileceği gerçek demokrasi savaşındaki kararlılıklarını değiştiriyor. İşçi sınıfı devrimcileri, burjuva ulusçuluğunun *her biçimine* karşı kavgayı yükseltmenin, işçi sınıfını uluslara göre bölmeden *sınıf düşmanına karşı* kavgada birleştirmenin, gerçek enternasyonalist tutum olduğunu biliyorlar.

Türkiye'de küçük burjuva sol çürürken, işçi sınıfı solu sıkı durmakta, karşı-devrim ve gericilik dalgası karşısında, bir yandan sınıfla bağlarını geliştirirken bir yandan da Marksizmi yurdunda geliştirmektedir. Yükselen - ve kamuoyuna "devrimci" diye yutturulmaya çalışılan - burjuva ulusçuluğunun zehrine karşı, işçi sınıfının devrimci, enternasyonalist fikirlerini yüksek tutmaktadır. Bu fikirlerin atası ve bayraktarı olan Alevilik ile bütünleşmektedir.

İşçi sınıfı solu, karşı-devrim ve gericilik dalgasının altında kalan teknelerden kendini kurtarabilen tüm devrimcilerin çevresinde toparlanabileceği, doğruyu ve haklıyı görebileceği, ve işçi sınıfının, tüm emekçilerin gerçek demokrasi kavgasını yeniden yükseltebileceği *tek dalgakırandır*. ●

ÖLMEK VAR DÖNMEK YOK

Kavga Temsilciliği
yürüyüşten bildiriyor.
Dergimiz baskıya girerken
son durum

İzmir büyükşehir belediyesi- nin fazla mesai, ikramiye ve ücret gibi işçi alacaklarını ödememesi üzerine, 8 bin belediye işçisi, 26 Ağustos 1991'den itibaren 10 gün hak grevi yapmış, işveren ise eylemden sonra, aralarında işyeri temsilcileri, sendika yöneticileri de bulunan 405 işçiyi tazminatsız işten çıkarmıştı. Mahkemeler işçileri haklı buldular, ama mevzuat gereği(!) işçiler işlerine iade edilmediler. Dahası, Tansaş, İzulaş, İzsu gibi belediye şirketlerinde işveren yeni işten çıkarmalara gitti.

Bu durum karşısında, belediye işçileri tüm ülkenin dikkatini çekmek üzere Ankara'ya yürümeye karar verdiler. 300 işçi, 7 Ocak'ta Konak meydanındaki belediye binası önünde toplanarak, "işimiz, onurumuz, aşımız için Ankara'ya yürüyoruz" flamasının ardında *izinsiz* yürüyüşe geçti.

"İşçi kıyımına son", "işten atılanlar geri alınsın", "anti-demokratik çalışma yasaları kaldırılmalı", "işim, ekmeğim, onurum, Ankara geliyorum" gibi sloganlarla Konak'tan ilerleyen 2500 kişilik yürüyüş kolu, halktan büyük moral destek aldı. Sümerbank işçileri, inşaat, tekel ve petrol işçileri, sanayi sitesinin işçileri yürüyüşün coşkusuyla artırdılar.

İzmir sınırındaki Belkahve'de jandarma barikatıyla karşılaşan işçiler, bu engeli, dağdan, ormanların arasından yürüyerek aştılar. İzmir valisi, emniyet müdürü, polis ve jandarma güçleri yine karşılarına dikildi. Bunu da çeşitli taktiklerle aşan işçiler, Turgutlu'ya kadar sık sık polis-jandarma engeliyle karşılaştılar. Ama, işçilerin kararlılığı burjuvaziyi geri çekilmeye zorladı.

Eylemlerine "ölüm yürüyüşü" adını da koyan işçileri Turgutlu'da işçi devrimcilerinin öncülüğünde emekçi halk, Çepnidere'nin Alevi bütün emekçileri coşkuyla karşıladılar. Toprak işçileri, Turgutlu belediye işçileri, petrol ve fırın işçileri, ilericiler kuruluşlar eyleme omuz verdiler. Turgutlu içinde kortej büyüdü. Coşkuyla atılan "iş-ekmek-özgürlük", "işçiler yürüsün demokrasi büyüsün", "işçiler birleşin iktidara yerleşin" gibi sloganlarla yürüyüşün *siyasal* niteliği öne çıktı.

O gece Turgutlu yakınlarında konaklayan işçileri, *Kavga*'cı işçiler, Aleviler, otobüslerle ziyarete geldiler. Bu ziyarette işçiler-Aleviler-devrimciler bir kez daha kenetlendi. Birlikte davullu zurnalı halaylar çekildi, marşlar-türküler söylendi. İşçi sorunları, siyasal konular tartışıldı.

Yürüyüş Salihli'ye yaklaşıırken, Petrol-İş İzmir şubesi ve Sümerbank Valeks işçileri, işçi temsilcileri, yiyecek-içecek ve sigara getirdiler. Salihli Belediye-İş, Petrol-İş, Öziplik-İş, Halkevi, SHP Kadın Komisyonu ve Alevi temsilcileri, Eğitim-İş ve Eğitsen'li arkadaşlar çiçek getirerek işçilere başarı dilediler.

İşçiler Salihli'den akşam üzeri, halkın coşkun tezahüratları arasında geçtiler. Burada Salihli belediye işçileri, sanayi sitesi çalışanları, Valeks işçileri, Eğitim-İş yönetici ve üyeleri, Halkevi üyeleri, yanırlıkla SHP içinde yer almış emekçiler yürüyüşçülere katıldılar.

Salihli dışındaki konaklama yerine birçok ziyaret oldu. 1 milyon liraya yakın bağış yapıldı. Valeks'ten 50 yaşlarında bir kadın işçinin, iki dolu çantada ekmek, bisküvi ve lokum getirmesi sınıf dayanışmasının anlamlı bir örneğini oluşturdu.

Yürüyüş Uşak yakınlarındayken, otobüsle gelen İzmir Tansaş işçileri, dayanışmalarını, topladıkları yardım malzemesini ilettiler. Uşak'ta işçilere görkemli bir karşılama yapıldı. Uşak Belediye-İş şubesi, güzel bir dayanışma gecesi örgütledi.

Bu arada işçi eşleri de boş durmadılar. İşveren hakkında savcılığa suç du-

yurusunda bulunarak, işçilerin yürüyüşte başlarına birşey gelirse bundan Yüksel Çakmur'u sorumlu tutacaklarını vurguladılar. Belediye önünde 20 Ocak'tan itibaren günlerce oturma eylemi yaptılar.

24 Ocak'ta Konak'ta toplanan işçi eşleri, Kordon'dan Kahramanlar'daki TRT İzmir Bölge Müdürlüğü'ne yürüdüler, TRT'nin yürüyüş haberlerini yayınlamamasını bir televizyon maketini yakarak protesto ettiler.

Buradan, "işimizi, aşımızı, eşimizi geri istiyoruz", "işçiyiz, haklıyız, kazanacağız", "kar-soğuk-fırtına, geliyoruz Ankara" gibi sloganlar atılarak Belediye-İş binasına yüründü. Sonuç: O gün akşam haberlerinde 6'da, 8'de, 10'da yürüyüş haberi verildi.

İşçi ailelerinin yürüyüşte de aktif oluşu, sınıfın mücadele inancının ve kararlılığının örneği oldu.

İzmir-Ankara yürüyüşü, burjuva bir akım olan sosyal demokrasinin sahte "işçi dostu" maskesini söktü attı.

Bir yanda, "eskiden emek en yüce değerdi, ama bugün en yüce değer insandır" diyerek işten çıkarmalara giden sosyal demokrat belediye başkanı Çakmur'un işçileri insanlardan ayırma küstahlığı, bir yanda da SHP

lideri İnönü'nün "Ankara'ya boşuna yürümeyin, İzmir'e dönün" tavsiyeleri(!)... İşçiler, işçi düşmanı sosyal demokrasinin iki yüzünü de pratikte öğreniyorlar.

Bu durum, başlangıçta yürüyüşü SHP kurultayıyla, çeşitli parti içi hesaplarla bağlı düşünen sendikacıları da yetiştirdi. Yalnızca İzmir belediyesinde değil tüm ülkedeki işçi kıyımının siyasal protestosuna dönüşen eylemin proleter niteliği her geçen günle ağır basıyor. Yargı kuruluşları telaş içinde karar alır, iş yasalarının değişeceği alelacele ilan edilirken, sendikal-sosyal demokrat illüzyonlar eriyor. Türk-İş genel başkanı Şevket Yılmaz'ın televizyonda, "belediye başkanının yüzündeki sahte sosyal demokrat maskeyi çekip indireceğiz" demesi bu yönde önemli bir gelişme oldu.

Yürüyüş ilerledikçe SHP'nin iç çelişkilerini azdırmaktadır. İşveren Çakmur, adam gönderip ağız arıyor, ama işçiler "istemlerimiz karşılanmadan uzlaşma olmaz, ölmek var dönmek yok, olmazsa eylemi Ankara'da ölüm orucuna dönüştürecekiz" diyorlar. Öte yandan, İzmir il genel meclisi SHP gurubu olağanüstü toplanarak, işten çıkarıldığı işçilerin sorunlarına çözüm bulmazsa Çakmur'un partiden ihracını istemeye karar verdi. Salihli'de bazı SHP'liler ilçe

İŞÇİNİN ONURU SERMAYEYİ YENECEK

HÜSEYİN KIZILKORSAN
Belediye-İş 1 nolu şb. temsilcisi

İzmir Büyükşehir Belediyesi 5 aylık fazla çalışma ve 15 yövmiye tutarındaki ikramiye alacaklarımızı, temmuz maaşlarını ödemeyip, görüşmelerden de sonuç alınamayınca iki gün işyerlerinde, dokuz gün belediye sarayının önünde direniş yaptık. Bunun ardından 405 arkadaşımızın 17.maddeden çıkışları verildi. Başvurduğumuz mahkemelerin kararı ise, mevcut yasaların ne olduğunu bize *yaşayarak öğretti*. Bunun üzerine ölüm yürüyüşü kararı aldık, İzmir'den yola çıktık.

Üç şubeden atılan işçilerin aralarından ikişen temsilci seçmesiyle oluşturulan tertip komitemiz var. Yaklaşık 286 işçi yürüyor. Tüm işçiler gönüllü. Sağlığı bozulanlar için, İşçi Sağlığı Derneği'nin (İSD) katkılarıyla gelen doktorumuz var.

Devlet güçlerinin tutumu ne yönde?

İzmir il hudutlarından çıkmadan yolumuz iki kez kesildi. İlki Belkahve'de oldu. Jandarmanın barikatını, dağı aşıp yola inerek aştık. Üç saat sonra jandarma çevik kuvvetleri yine yolu kesti. Bizi otobüslere binmeye zorladı. Bir süre sonra yine yürüyüş düzenine geçtik. Günde 20-30, zaman zaman 35 km. yürüyoruz. 21-22 gün içinde Ankara'ya varırız.

Halkın verdiği desteği anlatır mısınız?

Balkonlara çıkıp ağlayanlar, bizimle slogan atanlar oluyor. Turgutlu, Salihli, Kula böyleydi. Uşak'a görkemli girdik. Belediye sınırlarının içinden şu anda konakladığımız yere kadar halkla birlikte geldik.

İlk günkü gibi kararlı ve coşkuluyuz. Disiplin demir gibi. Her gün kolluk görevlileri değişiyor. Sendikacılar sürekli olarak bizimle birlikte yürüyorlar.

İhtiyaçlarınızı nasıl karşılıyorsunuz?

Sendikamızın yoğun desteği var. Dışarıdan da çok destek var. Petrol-İş İzmir şubesi'nden, Aliaga'dan yardım geldi. Geçtiğimiz köylerde yoğun yardım, ilgi ve dayanışma var.

HASİM CANDAN
Belediye-İş İzmir 6 nolu şb. başkanı

Biz greve çıkınca, işveren bu yasadışı grevdir diye tespit davası açtı. Davayı *biz* kazandık ve Yargıtay da onayladı. Ancak, iş

yasasına göre işçilerin işe iadesi "mümkün değilmiş". Soruna masada çözüm bulamayınca, şimdi Ankara'ya yürüyoruz.

İşçi kıyımına karşıyız. İşten çıkartılan işçilerin işe geri alınmasını, işten çıkarmalarda hakim teminatı getirilmesini, hak grevinin tanınmasını istiyoruz. Mücadele İzmir Büyükşehir meselesini çok aştı, siyasal mücadeleye dönüşmektedir.

Peki başkan, yürüyüşe destek ne ölçüde?

İzmir'den Uşak'a kadar birçok küçük köy ve nahiyede büyük ilgi gördük. Bizim bilgilendirme-propaganda eksikliğimiz var tabii. Ama Uşak'ta bunu aştık, halkın destek ve katılımıyla çok görkemli bir yürüyüş yapıldı.

Uşak Belediye-İş sendikası tarafından düzenlenen geceye tüm demokratik kuruluşlar destek verdiler. Petrol-İş yardımlarını ortaya koyuyor. Moral gücümüz çok yüksek. Arkadaşlarımızın ayakları patlıyor, kanamalar oluyor, 25 kadar arkadaş bu durumda. Ama öyle yürüyorlar. Bu da kararlılığı gösteriyor.

İşçi ailelerinin eyleme desteği nasıl?

Ailelerin yoğun desteği var. Sürekli bizi ziyaret etmeye, eyleme katılmaya çalışıyorlar. İzmir'de bizi destekleyici eylem koyuyorlar.

ZEKİ KANDİDAMAR
Büyükşehir belediyesinde işçi

26 Ağustos eyleminden sonra işten çıkarıldım. Yüz gün de sürse aşacağız bu barikatı. Yürüyüşü tamamlayacağız.

Tabii, ilk yürüyüşümüz. Her şeyin bir ilki var. Eksiklerimiz oluyor. Gün gün aşıyoruz bunları. Her geçen gün disiplinimiz artıyor. Yürüyüş bizi eğitiyor. Pratikten öğreniyoruz.

GİRŞAN EZGİN
İşten çıkartılanlardan İzmir İSD yöneticisi Hüseyin İzgi'nin 14 yaşındaki kızı

Buraya babama ve diğer babalara moral vermeye geldim.

Babamın direnişi bana gurur kaynağı. Mücadeleye girdi, devam ediyor. Bırakacağını da sanmıyorum. Okul olmasaydı babamla yürürdüm.

Yürüyüşü nasıl değerlendiriyorsun?

Babam, ailesinden önce *emek* için yürüyor. Her fırsatta işçileri desteklemeye, yürümeye geleceğiz.

KADİR PEHLİVAN
İşçi temsilcisi

Atelyeler müdürlüğü baştemsilcisiyken, işten atılan 405 kişiden biriyim.

Dört aylık bir süreç yaşadık. En büyük engelleri kendi içimizde gördük. İşverenin maksadı insanları dağıtmak, bir kısmının iş bulması, diğerlerinin dağılık, örgütsüz kalması sonucu meseleyi küllendirmekti.

Ama biz dağılmaya fırsat vermedik. Gecemizi gündüzümüze katıp örgütlenme çalışması yaparak bu konuma geldik.

Başlangıçta yürüyüşün olacağını sendika yönetiminin aklı almıyordu. Somut örneği, ciddi bir hazırlık yapmadılar. Başlangıç gününü sürekli ertelediler. Baktılar ki işçi sağlam, araç tutmuşlar, gece konaklamak için, Köy Koop'tan yiyecek bağlantısı yapmışlar.

Belkahve'de jandarmanın yolu kesmesiyle üst katlarda bir panik yaşandı. Biz, "Ankara'ya ne pahasına olursa olsun yürümek için çıktık, bunun adı ölüm yürüyüşüdür, mutlaka varacağız hedefe, yoldan yürütmezlerse dağdan gideceğiz" deyip ormana vurunca, bizim sendikacılar şaşkınlığa düştüler. Jandarma önümüzü kestiğinde biz halaylar çekerek kararlılığımızı gösterince yol açıldı.

Turgutlu'da yine iç barikatlarla karşılaştık. Bizi karşılama hazırlıkları varken, oradan bizi kaçırdılar, kitleyle kucaklaşmamızı önlediler. Salihli'de de aynı manzarayı yaşadık. Neyse ki, işçilerin kararlılığı, inancı sendikacıları *yetiştiriyor*.

Kendi iç barikatlarımızı aştıkça, eylemimizi kamuoyuna duyurdukça destek artıyor.

Biz kamuoyu oluşturmada yola çıktık. Bugün 10.gün. Daha sendikalarımızın yayın organlarının hiçbirisi yazmadı. Bildirisi dağıtılmış değil. Şubelerde bile olayı canlı olarak duyurmuş değiller. Genel başkan daha ortada yok. Uşak'a geldik, daha elimizde Belediye-İş diye pankart yok. Olan pankartları yürüyüşçü yazıyor.

Ankara'ya gideceğiz. Sorun çözülmemişse, meclisin önünde ölüm orucuna gireceğiz.

NEZAHAT PEHLİVAN
Kadir Pehlivan'ın kızı

Yürüyüşçü bir işçinin kızı olarak kıvanç duyuyorum.

Beni yürütmüyorlar, ama sanki ben de onlarla bir yürüyorum gibi. O coşkuyu ben de hissediyorum. Kalbim onların yanında.

Kadir Pehlivan'ın eşi

Bütün temennim bu yürüyüş boşuna gitmesin, bir an önce çözüme kavuşsun. Çevredeki insanlar yeterince kamuoyu oluşturmadığı için yürüyüşün başarısız olacağından söz ediyorlar. Ama ben bu yürüyüşün boşuna olmadığını biliyorum.

TALAT ÖZDEMİR

Belediye-İş İzmir 1 nolu şube başkanı

İlk kez böyle uzun bir yürüyüş eylemi yapıyoruz. Zorlu bir mücadeledeyiz. Mutlaka bir sonuç alınacağı inancını taşıyorum. Bu yürüyüş Ankara'da çözülmezse, daha başka eylemler geliştirip, mutlaka netice almak gerektiği anlayışındayız.

Yani sürekli mücadele...

Mücadeleden kaçarsanız olay bitmiştir. O zaman hiç başlamayın.

Gücümüz, işçilerin mücadeleye olan inançlarından kaynaklanıyor. Hava şartları yol boyunca daha ağır olacak, ama bu moral ve inançla işçiler değil Ankara'ya kadar gitmek, Türkiye'yi bir iki defa turlayabilirler.

İş güvencesine ilişkin bir yasa hazırlandığı söyleniyor.

Biz yalnızca "işten atılan işçiler geriye alınsın" tavrı koysaydık, hükümeti, çalışma bakanlığını harekete geçirmek kolay olmazdı. Ama bizim tavrımız, *tüm çalışanların* hakim teminatı altına alınması, hak grevinin tanınması yönünde oldu.

Hükümet kurulduğunda, iş yasalarının değiştirilmesi için teklif götürdük. İlgileneceklerini bildirmişlerdi. Şimdi biz yürümeye başlayınca, ses veriyorlar.

Netice itibarıyla o yasa çıkarılabilir mi, çıkarılmaz mı birlikte göreceğiz.

Farzedelim ki çıkarıldı. Yasa, uygulanabildiği sürece yasadır. Bugün yasa da temsilcilerin görevi iade hakkı var. Ama gördük ki, göreve iade davası kazanıldığı halde işveren "almıyorum kardeşim" diyor.

Türkiye'de son bir yıl içerisinde yaklaşık üçyüzbin işçi kapının önüne konulmuş. Bu da sendikalı olup da takip edilebilen. Sendikasıızların haddi hesabı belli değil. O zaman şu ortaya çıkıyor: İşverenler işçiyi rahat rahat atıyor, sendikalar ve işçiler tepki koyamıyor.

Eğer sendikalar, işçiler bu işçi kıyımına açık bir tavır koyup da engelleyemezlerse yasa değişikliği de çare olmaktan çıkacaktır. Yani eylemliliği geliştirmek gerekli. ●

İşçi Sağlığı Derneği (İSD) genel merkezinin yayınladığı açık mektubu, bazı kısaltmalarla yayınlıyoruz

Siyasi iktidarı uyarıyoruz

Başbakan Süleyman Demirel (DYP), başbakan yardımcısı Erdal İnönü (SHP), sağlık bakanı Yıldırım Aktuna (DYP), çalışma ve sosyal güvenlik bakanı Mehmet Moğultay (SHP), ve tüm bakanlar kuruluna;

İşçi Sağlığı Derneği Genel Merkezi, özelden İSD üyesi işçilerin, genelde tüm işçi sınıfının işçi sağlığı, iş güvenliği, sosyal güvenlik ve genel sorunlarının her geçen gün daha da kötüleştiğini derin bir üzüntü, endişe ve öfkeyle hükümetinize bildirmek, çözümü için kökten önlemler almanızı talep etme kararı almıştır.

İşçi sınıfının beslenme, barınma olanaklarının sınırlanması ve işçi sınıfının çoğunluğunun fiziksel açlık ve yoksullaşma sürecinde yaşadığı bilgilerin içinde olmalıdır.

Aktif çalışan nüfusun beş altı milyonu aşan bölümü (yaklaşık %25'i) Anayasa'yla devletin yüklediği çalışma hakkından yoksundur.

Bu olumsuz koşullarda yaşayan işçi sınıfının yalnızca 1/6'sının (3 400 000) SSK kapsamında bulunmasına, Avrupa ve dünyadaki en yüksek meslek kazalarına, meslek hastalıklarına işçi kıyımlarının sürekli yaşanmasına rastlantı diyebilir miyiz?...

Derneğimiz, Demirel-İnönü hükümetinin işçi sınıfına dönük çalışmalarını izlemeyi sürdürürken, ilk aşamada şu acil taleplerimizin hükümete dayatılmasına karar vermiştir:

İstemlerimiz:

1. **Çalışma süresi:** Haftalık çalışma süresi 35 saate indirilmelidir. Gece vardiyası uygulaması kaldırılmalıdır. Bu uygulamanın gerekli olduğu durumlarda ise gece çalışacak işçilerin tüm sağlık önlemleri alınmalıdır. (7 saatlik işgünü, teknolojinin ağırlıkla kullanıldığı işletmelerde ise 30 saate indirilmelidir.)

2. **Asgari ücret:** Her yıl yeniden saptanmalıdır. Gerçekçi istem "insaneta yaşam ücreti"dir.

Asgari ücret: a) Nitelsiz iş gücünün değerini yansıtmalıdır. b) İki çocuklu bir ailenin fiziksel, toplumsal ve kültürel tüm gereksinimlerini karşılamalıdır. c) Net saptanmalıdır. d) Tüm ücret belirlenmelerinde ortak taban alınmalıdır. e) Tarım-endüstri ve 16 yaşından küçükler- büyükler ayrımı kaldırılmalı, uygulama genel olmalıdır. f) Asgari Ücret Tesbit Komisyonu'nda işçilerin, işveren ve iktidar temsilcilerinin toplamına eşit söz hakkı ve oyu olmalıdır.

3. **Sosyal Sigortalar Kurumu:** SSK kadroları hekim, diş hekim ve personeli ile bir an önce doldurulmalıdır. SSK modern ve yaygın bir işleyişe kavuşturulmalıdır. Güncel olarak yetersiz sunulan sağlık, ağız ve diş sağlığı hizmetleri vakit geçirilmeden savsaklanmadan acilen doldurulmalıdır.

12 Eylül sonrasında hızlı bir ivme kazanan "SSK sağlık kurumlarının özelleştirilmesi, döner sermayeli işletmelere döndürülerek işçilerin elinden yavaş yavaş çıkarılması" girişimleri durdurulmalıdır.

Sağlık işkolunda grev yasağı kaldırılmalıdır. SSK emekçilerinin memurlaştırılmalarına ve sözleşmeli personel konumuna getirilmelerine, sendikasılaştırılmaları girişimlerine son verilmeli, sözleşmeli ve memur statüsündeki SSK emekçilerinin, işçilerin kazanılmış hakları yitirilmeden işçi statüsüne geçirilerek sendikalı olmaları sağlanmalıdır.

SSK primleri peşin alındığına göre, sağlık hizmetleri ve diğer hizmetleri de gerektiği anda peşin olarak yerine getirilmelidir.

SSK seçilmiş işçi temsilcilerinin ve kurum çalışanlarının denetimine ve yönetimine bırakılmalıdır.

İşçi sağlığı-iş güvenliği ve sosyal güvenlikle ilgili maddelerin ve yeni sosyal hakların, her işkolunun ve işyerinin özel durumlarının tespit edilmesiyle - ücret konusunda olduğu gibi ayrıntılandırılarak - uygulamaya konulması gerekir. Kimse işçi sınıfından işveren çıkarına yaşamından taviz vermesini istemek hakkına sahip değildir. Sosyal güvenlik, işçi sağlığı-iş güvenliği ile ilgili maddeler açık ve net olarak saptanıp yasayla belirtilmelidir. Denetimi sendikalarla, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından yürütülmelidir.

4. **İşçi Sağlığı İş Güvenliği Kurulları:** Her işletmede İşçi Sağlığı-İş Güvenliği Kurulları'nın kurulmasını ve işlemlerini belirleyen yasalar ve tüzükler, işverenlere ağır maddi tazminat ve hapis cezası getiren yaptırımlar içermelidir. Yedi kişiden oluşan bu kurumlarda çoğunluk işçilerden olmalıdır. İşçi Sağlığı-İş Güvenliği kurullarıyla ilgili tüzük işverenin yapması gereken işler ve yükümlülükler açıkça belirtilmeli, bunlar sendikalar ve devlet bürokrasisi tarafından düzenli olarak denetlenmelidir. İşyeri hekimlerinin mesleki bi-

limsel denetimi meslek odaları tarafından yapılmalıdır.

5. **İş güvencesi ve işsizlik:** Yasalar ve toplu sözleşmeler iş güvencesini sağlamaya yetmemektedir. Çalışma hakkının sağlanmasının ve toplu sözleşme kazanımlarının yaşama geçmesi için *hak grevi* yasallaşmalıdır.

İşten çıkarılan işçilerin yoksulluğun en ileri aşamasını yaşamaması, tüm sağlık ve tedavi olanaklarını yitirmemesi için, bütün kesinti ve gelirleri işçilerden değil işverenden sağlanacak bir işsizlik sigortası kurulmalı ve bu sigorta kapsamında işsizlere kişinin insanca yaşamasını sağlayabilmesi için gerekli asgari ücret iki yıldan az olmamak üzere ödenmelidir.

Yeni teknolojilerin kullanılmasıyla birlikte emek üretkenliğinin artması gözönüne alınarak, bunun nesnel olarak işsizliğe, iş güvencesinin kaybolmasına yol açmaması ancak çalışma saatlerinin ve işgününün kısılması ile mümkündür.

6. **Kadın İşçiler:** Ev hizmetlerinde ev kadınları ve ev işçisi kadınlar, sağlık sigortası ve sosyal güvenlik hizmetlerinden yararlanmalıdırlar.

Bütün işyerlerinde (kadın-erkek ayrımı olmaksızın) kreş kurulmalıdır. Emziren analara 3 saati geçmeyen aralıklarla yarım saatin altına düşmeyen süt izni tanınmalıdır. Böyle anaların işgünleri 6 saate düşürülmelidir.

Kadın işçilere kazançlarından kaybetmemek, bedelsiz ilaç ve tıbbi yardım almak koşuluyla

doğumdan önce ve sonra yeterli süre ücretli izin verilmelidir. Bu sürenin alt sınırı 8 haftadır.

7. **Çocuk işçiler:** Çocukların çalıştırılması, 12 yaşından başlayarak yaşa göre günde 2-6 saat arasında sınırlandırılmalı, eğitimle işin eşgüdümü sağlanmak ve çocuk sağlığına zararlı işkollarında tümten yasaklanmalıdır. Çocuk işçiler tüm sendikalar haklarından yararlanmalıdır. 12 yaşından küçüklerin çalıştırılması yasaklanmalıdır.

8. **Kıdem tazminatı:** Kıdem tazminatı ücrette katılıp, işçiye peyderpey ödenmelidir. Kıdem işyerine değil işe bağlanmalıdır. Kıdem tazminatı işsizlik sigortası değildir, ve öyle sayılmamalıdır.

9. **İşçi sağlığı-iş güvenliği:** Her işyerinde işyeri hekimi olmalıdır. Tüm işyerlerinde işçiler işverenin yasal mali sorumluluğu altında her altı ayda bir sağlık denetiminden geçirilmelidir. İşveren üretimde kullanılan zararlı maddelerle ilgili tüm önlemleri almalıdır. İşveren sağlığa zararlı maddelerle üretim süreci sırasında ve sonrasında açığa çıkan tehlikeler, tehditler ve zehirli riskli maddeler hakkında işçilere önceden bilgi verilmelidir. Bu tür üretimin yapıldığı işyerlerinde zaman zaman meslek hastalıklarının tanısını koymak üzere dönemsel sağlık denetimi yapılmalıdır.

10. **Zorunlu tasarruf:** Zorunlu tasarruf kaldırılmalı, yapılan kesintiler faizleriyle birlikte hemen geri ödenmelidir.

11. **Meslek hastalıkları hastanesi:** Meslek hastalıklarından korunma, iyileştirme çalışmaları yapılmak üzere, Türkiye'nin tek meslek hastalıkları hastanesi olan Süreyyapaşa'daki hastane, Kartal Meslek Hastalıkları Hastanesi'nin enkazı üzerine kurulmuştur. Bütün eksikliklerinin giderilerek bir an önce bilimsel bir işleyişe kavuşturulması, yeterli donatım ve kadroyla güçlendirilmesi işçi sınıfının ortak talebidir.

Ayrıca Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Zonguldak bölgesel meslek hastalıkları hastaneleri ve meslek hastalıkları enstitüleri en kısa zamanda açılmalıdır. ●

Antalya'dan Mehmet Ali Yılmaz burjuvazinin ve "sol"cuların işçi sınıfını bölücü tutumlarına karşı tüm

işçileri uyarıyor

Yaş tahtaya basmayız

Sevgili Karga, bir tesadüf sonucu elime geçen, ismiyle de yaşamımızı ifade eden Karga'ya "merhaba" diyorum.

Ben bir inşaat işçisiyim. Ancak, güncel gelişen olaylara karşı duyarsız kalmamak gerektiği düşüncesindeyim.

Bugüne kadar çeşitli dergileri sürekli olarak alıyordum. (*Mücadele, Özgürlük, Emegün Bayrağı, Kurtuluş* vb.) Ancak Karga'dan habersizdim. Bir inşaatın sıvasız tuğla duvarlarının dibine sermiş olduğu yatağına uzanmış okuyan bir işçi kardeşin elinde görmüş bir arkadaşım. Ricam üzerine bana getirdi. Kuytu inşaat köşelerine kadar gelen bu dergiyi nasıl farketmediğime ben de şaşırdım.

Ben de bu zaman zarfında *Kurtuluş* dergisinde çıkan ve bugünlerde basın yayın organlarını da meşgul eden DİSK olayı üzerine, *Kurtuluş* dergisine bir yazı yazıyordum. Ancak bu yazıyı Karga'ya göndermemin daha doğru olacağı kanısındayım. Tabii, yayınlayıp yayınlamamak tamamen Karga'nın bileceği birşey.

Kurtuluş dergisinin 6.sayısında, sayfa 11'de, "Disk yeniden kurulurken" başlıklı yazıyı okuduğumda, bunların halen emekleme devresinde olduğunu düşündüm. Bir çocukluk hastalığı desem daha doğru olur.

Eleştirim belki biraz sert. Ancak işçi sınıfının demokrasi savaşında önüne set çekmeye çalışanlara karşı acımasız bir savaşı var. Mücadeleyi kendime görev sayıyorum.

Kurtuluş dergisinin büyük bir yanılgısı olan DİSK konusundaki düşüncelerine değinmekte yarar var. Bakın ne demişler:

"Oligarşi 12 Eylül darbesinin getirdiği olanaklar içerisinde başka şeyler yanında işçi sınıfının militan bir örgütünden de kurtulmanın sevincini uzun yıllar yaşadı. DİSK'in yapı olarak tasfiyesiyle militan mücadelesinin de ortadan kaldırılmış olduğu inancı içerisinde oldular. Soldan belli kesimler de 'işçi sınıfının birliği' diyerek bu tasfiyeciliğe ortak oldular. Acaba cuntacılar da işçi sınıfının birliğini mi istiyorlardı? Bu soruya hiç bir yanıt vermediler."

Bu nasıl bir mantık? Konu o kadar açıkken, *Kurtuluş* dergisinin saplantısı insanı şaşırtıyor.

12 Eylül faşizmi elbette ki işçi sınıfının mücadelesini kanla bastırdı. Geliş amacı zaten belliydi: devrimci durumu bastırmak ve ekonomik bunalımı çözmek. Yani bazılarının dediği gibi ABD'nin emriyle, uçakla gelmedi 12 Eylül faşizmi.

12 Eylül faşizminin acil çözümlemesi gereken iki önemli görevi vardı: 1. Devrimci durumu bastırmak. 2. Bunu doğuran ekonomik bunalımı çözmek... Finans-kapitalin, 24 Ocak kararlarını almasının ama-

cı ise emperyalistleşmeyi gerçekleştirmekti. Kürdistan ve Kıbrıs yetmez olmuştur. Bunların yanına Musul ve Kerkük'ü katma planları vardı.

12 Eylül faşizmi Türkiye'de devrimci durumu kanla bastırdı. Ancak ekonomik bunalımı çözemedi. Faşizmin korporatif yapısını kuramadı. DİSK'i kapatıp Türk-İş'te işçi sınıfını toplamak kolay birşeydi. Ancak planları ters tepince faşist hareketin de gidişinin yolu açıldı ve Türk-İş'te birlik burjuvaziden Türkiye işçi sınıfına büyük bir "armagan" kaldı. İşçi sınıfı bu armağanı iyi değerlendirdi. Adım adım ilerledi, bu sefer ayaklarını yere basarak, sağlam mevziler kazanarak DİSK'in militan mücadelesini Türk-İş'te yaşatarak.

Peki şimdi soruyorum. Bu birliği, bütünlüğü desteklemek tasfiyeciliğe destek olmak mı demek? İkinci sorum da şu olacak *Kurtuluş*'çu arkadaşlara: Finans-kapitalin en gerici, en şoven, en kanlı diktatörlüğü olan 12 Eylül faşizmiyle kapatılan DİSK'in, bugün aynı kişiler tarafından, açılıp *Türk-İş*'le rekabete sokulması niçin isteniyor?

İşçi sınıfının tek konfederasyon altında örgütlenmesini destekleyenler burjuvazinin suç ortağı olmadığı gibi, bugün burjuvazinin rekabet bahanesiyle DİSK'in kurulmasını istediği

ortamda DİSK'i kurma çabası içerisinde olan sizler, burjuva kuyrukçusunuz.

Ben işçi sınıfının birliğinin Türk-İş'te yaratılmasını, DİSK'in militan geleneklerinin orada yaşatılmasını savunuyorum. DİSK'in bütünüyle, mal varlığıyla (ki bütün kazanımlar ve gaspedilen hakların tümü kişilere değil işçi sınıfına aittir) Türk-İş'e katılması görüşündeyim.

Diğer bir konu da şu. *Kurtuluş*'çu arkadaşlar bazı şeyleri görmezlikten gelmişler ve şöyle demişler:

"Cuntacıların ve benzer düşüncelerin çok 'eleştirisine' uğramasına rağmen, DİSK bütün hatalarına rağmen, varolduğu dönemde, değişik kesimlerin sürdürdüğü ekonomik, demokratik mücadelelerin birleştirilmesi ve etkin bir gücün ortaya çıkmasında son derece önemli bir rol oynamıştır. Böyle bir örgütün yokluğu koşullarında, açığa görüldüğü üzere değişik kesimlerce geliştirilen mücadeleler ne etkin olabilmişler ne de sürekliliklerini sağlayabilmişlerdir."

Evet, DİSK bütün hatalarına rağmen, döneminde büyük kazanımlar elde etmiştir. Bunu yadsımıyorum. Ancak, 1982 anayasasının sendikal örgütlenme ve faaliyetler üzerindeki ağır baskılarına rağmen, Türk-İş'te verilen mücadelenin yasaları delip geçtiğini göremeyenlere, verilen mücadelelerin büyük kazanımlarını tek tek saymak da mümkün değil.

Sizleri suçlayamam, çünkü işçi sınıfının içinden değil dışından yürüyorsunuz. DİSK'in militan kadrosu boş durmayıp DİSK'in geleneklerini Türk-İş'te yaratırken sizler uyuyormuşsunuz demek ki.

Sınıf sendikacılığı konusunda da yanlışmışlar! Bunlara göre işçilerin iki ayrı kesimi var. Biri militan kesim, diğeri ise geri, militan özelliği olmayan kesim. "Sınıfsal" ve "kitle-sel" sendikacılık...

İnanılır gibi değil! Ben kahve köşelerinde pinekleyen biri olmadığım için, işiniz zor. Beni kandıramazsınız. Benim gibi düşünen, ortak düşmana karşı ortak mücadele yanlısı olan milyonlarca işçiyi kandıramazsınız. İşçi kasaplığına, "kitle-sel sendikacılık" diyorsunuz.

Peki, sınıfın ileri kesimini yürüttük, ya gerikalan kesimini? Bakın işçi sınıfını tek konfederasyon çatısı altında toplamak, yıllardır mücadelesi verilen şeydi. Gerçekleşti. Bunu desteklemek, "demokratizm" diyen her insanın görevidir.

Bu düşüncelerimle işçi sınıfının mezar kazıcılığını yapıyorsam, işçi sınıfına hesap vermeye hazırım. Sizler de hesap vermeye hazır mısınız?

Bu sefer karşınızda koskoca bir emekçi ordusu var ve onların deneyimli kurmayları, sağlam da bir esin kaynakları var. ●

Doğrusu sınıfın birliğidir

İstanbul'dan Emine

Çalışkan, işçilerin Türk-İş'te birliğinin önemini bir kez daha hatırlatıyor

Sendikalar, kendilerini kölelik koşullarının üstüne çıkarabilecek koşulları elde edebilmek için, aralarındaki rekabeti kaldırmak veya en azından kontrol altına almak üzere, işçilerin kendiliğinden girişimleriyle ortaya çıktılar. Ortaya çıkış sebepleri böyle olmakla birlikte, sendikalar bugün, işçi sınıfının kurtuluşu için sınıfın örgütlenme merkezleri olarak bilinçli davranmayı öğrenmek zorundadırlar.

İşçi sınıfının sayısı onun en önemli toplumsal gücüdür. İşçilerin birliğini sağlayacak en önemli merkezler de sendikalarlardır. İşçi sınıfı devrimcileri yönetimlerde kimlerin olduğuna bakmaksızın en gerici sendikalarda bile çalışmayı

sürdürürler. Er ya da geç işçilerin kendi görüşlerini benimseyeceklerini bilirler. İşçileri bölmeyen, tersine işçilerin birliği yönünde çalışma yaparlar.

İşçi sınıfının sayısı onun çok önemli sayısal gücüdür dedik. Bugün işçilerin %80'i Türk-İş çatısı altında örgütlenmiştir. Amaç, diğer konfederasyonları ve bağımsız sendikaları ve de *işsiz işçileri* Türk-İş çatısı altında toplamak olmalıdır.

İşçi sınıfının kapsamına da biraz değinmek istiyorum. Yalnızca kapitalistlerin fabrikalarında, maden ocaklarında, çiftliklerinde çalışanlar değil tüm ücretli emekçiler, işçidir. "Memur"ların çoğunluğu, işgücünü satarak, ücretli emekçi olarak çalışmaktadır. İşgücünü satarak geçinen emekçi, kendisini ücretli emek içinde örgütleyen sistemle, sınıfla sömürü ilişkisi içindedir. Yani, burjuvazi ne kadar işçi-memur ayrımı yaparsa yapsın, "memur"lar da *işçidirler*. Bu, yeni kurulan kamu emekçileri sendikalarının kendi işkollarında kurulu işçi sendikalarıyla birleşmeleri gerektiğini gösterir.

Bugün Türk-İş'te birlik dediğimiz zaman, kimileri şöyle eleştiri getiriyorlar: "Türk-İş burjuvaziye hizmet ediyor, niçin Türk-İş'te birlik diyor, pasif ve uzlaşmacı sendikayı savunuyorsunuz?"

Bizim savunduğumuz, Türk-İş'teki yöneticiler ve onların izlediği sendikacılık anlayışı değildir. İşçilerin Türk-İş tabanında birleşmiş oluşu nesnel bir durumdur. Biz, hem bunun daha da pekiştirilmesi gerektiğini gösteriyor, hem de bu amaçla "militan eylem ve sendika-içi demokrasi" anlayışının geliştirilmesini vurguluyoruz.

Türk-İş'te, tabanın dayatmasıyla son birkaç yılda önemli gelişmeler olmuştur. Üst yönetim tabanın zorlamasıyla çeşitli ileri adımlar atmak zorunda kalmıştır. Önümüzdeki sendika şube, genel merkez ve Türk-İş kongreleri, militan tabanla ters düşen sendika yöneticilerinin koltuklarında artık rahat oturamaz olduklarının yeni bir göstergesi olacaktır.

Türk-İş'te birliği sağlayan işçiler, bu birliği geliştirmektedir. Türk-İş'te birliğe

karşı çıkan, işçileri başka ve "devrimci" sendika tabelaları altına çekip bölmeye çalışanlar, bu mücadeleden kaçıyorlar, bilinçli-bilinçsiz burjuvaziye hizmet ediyorlar.

Bugün burjuvazi "sendikal rekabet iyidir" diyor. Toplumsal uzlaşmacı DİSK'i, demokrasi rüzgarları estirsin diye değil, işçileri bölmek için öne sürüyor. Biz de diyoruz ki, bu oyunu bozmak için, DİSK de Türk-İş'e katılmalıdır. Bu da yeterli değil, diğer konfederasyonlar ve bağımsız sendikalar da Türk-İş'e katılmalı, işsiz işçiler sendikalara üye olmalıdır.

İşçilerin Türk-İş'te birliğini pekiştirirken çalışma perspektifimizin temeli, işçilerin sınıf sendikacılığı doğrultusunda yönlendirilmesi, "sendikal birlik - militan eylem - sendika-içi demokrasi" anlayışının her yerde uygulanması olmalıdır. Delege seçimlerine, şube ve genel merkez kongrelerine bu anlayışla hazırlanmalıdır. ●

İşçi Türk-İş'te DİSK NEREDEEEE

Aldığı kararlar ve yaptığı seçimle, işçi sınıfının alınterinden süzülen kaynaklar üzerinde siyasal yamyamların egemenliğini pekiştiren DİSK 8.Genel Kurulu, aynı zamanda eski DİSK'in gecikmiş ceneze töreni oldu. Kimi "sol", namuslu sendikacılar tasfiye edildiler. Şimdi karşımızda yöneticisi, uzmanı, müdürlükleri vb. bol, işçisiz, burjuva misyonu belli bir kuruluş var.

Genel kurula işçi sınıfı, sınıf sendikacılığı değil, burjuvaziyle kalıcı uzlaşma girişimi çağrılıydı. Oysa, böyle bir genel kurulda, gerçekten işçi, sınıf sendikacısı olanların, işkence, yargılama, zindan ve izlenmeyle geçen 11 yıldan sonra konuşması, yeri göğü sarsması gerekmez miydi? Ne gezer... Konuşma hakkını burjuvaziye veren, bir zamanlar burjuva parti yöneticilerine kapalı olan kürsüden SHP genel başkanını konuşturan DİSK genel kurulu, bunun dışında "susma hakkını" kullandı. Çalışma raporu bile okunmadı.

Bize "tavşanın kaçışına bakıyorum da etinden iğreniyorum" diyen bir halk deyişini hatırlatan bu durum karşısında, Sosyal-İş genel başkanı Özcan Kesgeç, kibar bir eleştiri yaptı. "Böylesine sıkıştırılmış bir genel kurul" değil de, "geçmişle hesaplaşmamızı, geçmiş değerlendirmemizi, nasıl bir sendikal anlayışla Türkiye'nin sendikal mücadelesine katkılarda bulunabileceğimizi enine boyuna tartışacağımız bir genel kurul yapmamızı dilerdim" dedi.

Yeraltı Maden-İş genel başkanı Çetin Uygur ise, en sonunda "yeni" DİSK'in gerçeğini algılamaya başladığını, şu sözlerle itiraf etti:

"Disk'in temel ilkelerine 11 yıl sonra artık son verildiğini görüyorum. Çalışma raporundaki bu kararlar alınırsa herkes bize güler."

Onurlu insanlar için ağır olan bu sözler, 330 küsur "delegeden" ancak 20 kadarının "uygar" muhalefet yaptığı salonda yankı bulmadı. Eski Maden-İş'in, Sosyal-İş'in, Fındık-İş'in, Nakliyat-İş'in kimi delegeleri, genel kurulu

Nejat Yazıcıoğlu,
"yeni" DİSK'i
anlatıyor

öfke ve üzüntüyle, ama suskun izlediler. Oysa bu platform, işçiyle bağı kalmamış, kapitalist ticaret yaşamında yerini almış "sendikacıları", yiyici anlayışı, sendikal birlik düşmanlığını teşhir etmekte kullanılabildi! Bu görev yerine getirilmeden "yeni" DİSK içinde namuslu sendikacı olarak kalmak mümkün mü?

Eğri oturalım, doğru konuşalım. DİSK yönetiminde, SHP'li ama dürüst kalabilmiş sendikacı Celal Alçınkaya'ya bile yer olamıyorsa, burjuvaziyle uzlaşma bayağı ileri safhadadır.

Bugün DİSK'in şahsında Türkiye işçi sınıfının mal ve parasal varlığını iade etmekte "geciken" Anayasa Mahkemesi, aynı zamanda Genel-İş'in binasını 12 Eylül'ün hile-i şerisiyle mülkiyetinde tutmaktadır. Ama öte yandan, Anayasa Mahkemesi başkanının açıklamasına göre, bizzat "A.Baştürk DİSK avukatını göndererek, bu konuda bir talepleri olmayacağını" mahkeme başkanına bildirmiş, yani oldubittiği onaylamıştır.

Bu uzlaşma kiminle? Burjuvaziyle! Kimin adına? Bugün Belediye-İş çatısı altında örgütlenmiş eski Genel-İş üyeleri adına! Bunlar, "kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez" anlayışı ile Türkiye işçi sınıfının mal ve para varlığı üzerinde tasarrufta bulunma hakkını nereden alıyorlar? Biraz onurlu bir sendikacı, DİSK'in tüm para ve mal varlığının Türk-İş'e devredilmesi gerektiğini, çünkü bu kaynağı yaratan işçilerin bugün Türk-İş'te olduğunu avaz avaz savunurdu!

Kongre kararlarına yansıyan, uzlaşmacı kimlik bununla da sınırlı değildir: DİSK üyesi işçi ve sendikacılar ve onların eş ve çocukları için maddi-manevi tazminat davaları açmak ve

devleti mahkum etmek yolunda, genel kurulda ne bir karar alınmış, ne de bir girişimde bulunulmuştur.

"Pir uçmaz, mürit uçurur" derler. İşçilerin beklediğini yapmayan DİSK genel kurulu, her biri bir şirketin bilmemesi olan yöneticileri "pir"e dönüştürmek amacıyla, çok sayıda yeni "makyajcı" uzmana kadro açmıştır. Daireler, danışmanlar kurulu, enstitü, vb. müdürlükler, müdürlükler... Kim demiş burjuvazi yalnızca işsizlik yaratır diye. Arpalık da yaratır.

DİSK 8. Genel Kurulu, "sendikal birlik" başlıklı kararıyla da, "Türk-İş'te sendikal birliğe" karşı çıktı. Biraz edebiyat yaptıktan sonra, "Türkiye'deki tüm sendikal merkezlerle sendikal eylem birliğine girme koşullarının oluşturulmasını,... karar altına" (abç) aldı.

"Sendikal örgütler arasındaki dünya görüşü, temel amaç ve ilkeler, örgütsel işleyiş farklılıklarını gözardı etmeden, eylem birliğinde eşitlik, karşılıklı saygı ve işçilerine karışmama, her örgütün özgül karakterini hesaba katma ilkelerine dayalı... eylem birliği." (DİSK 8.Genel Kurul Belgeleri, s.61)

Hani sendikal (örgütsel) birlikten söz ediyorduk? İş döndü dolaştı, devletlerarası diplomatik ilişki kurar gibi "eylem birliği"ne ve onun koşullarını sıralamaya vardı. *Bu ne incelik!*

İlahi beyler! Bugün değilse yarın, gövdesine saldırmayı planladığınız sendikaları, hangi eylem birliğine çağırıyorsunuz? Bu manevraların ardında siz, *birlikten kaçırıyorsunuz*. Türkiye işçi sınıfının malı olan DİSK örgütünü, mal ve para varlığıyla birlikte işçi sınıfından kaçırmaya çabalıyorsunuz.

Bir süre önce, bir sendika yöneticisi, Abdullah Baştürk'ün isteseydi Belediye-İş'e genel başkan seçileceğini, kendisine bunun yolunu açtıklarını söylüyordu. Bu, çok şey anlatır.

Şimdi görünen o ki, işçisiz konfederasyon DİSK içindeki sendikal birlik yanlısı, "uzlaşmacılığa hayır" diyen sol unsurlara, namuslu sendikacılara sıkı bir kavga vermek düşüyor. ●

HESABI

SORULMAZ MI SANIYORSUNUZ

DİSK 8. Genel Kurulu'nda;

■ Açılıştan, konuklardan ilk söz SHP genel başkanı Erdal İnönü'ye verildi. DİSK'i sosyal demokrat olarak niteleyen İnönü, sosyal demokrasinin "ağırlığı ve önemi" üzerinde durdu.

■ Yerli ve yabancı konuklar bol sosyal demokrasi propagandası yaptıktan sonra, raporların görüşülmesine geçildi. 12 yıllık dönemi içeren çalışma raporunun okunması, "zaman yetersizliği" ve "delegelerin işlerini dökmesinin" lüzumsuzluğu nedeniyle İPTAL EDİLDİ.

■ İki günlük genel kurulda zaman o kadar dardı ki, her sendikaya 1 konuşma hakkı ve her konuşmacıya 10 DAKİKALIK SÜRE verildi.

■ Başlığı "sendikal birlik" olan karar, "birçok ülkede geçerli olduğu" belirtilen SENDİKAL ÇOĞULCULUĞU savunuyor. Neredeyse devletlerarası diplomasi kurallarına bağlanan bir "eylem birliği"ni savunan karar, sendikal birlik konusunda hiçbir somut adım GETİRMİYOR.

■ İşçisiz konfederasyonun bürokrasisi müthiş olacak. Genel kurul kararıyla, tüzüğe göre 13 UZMANLIK DAİRESİ (Eğilim, örgütlenme, eğitim, araştırma, mali işler, kadın işçiler, genç işçiler, emekliler, basın-yayın tanıtma, hukuk, dış ilişkiler, işçi sağlığı ve iş güvenliği, çevre sorunları müdürlükleri), HUKUKÇULAR DANIŞMA KURULU, ARAŞTIRMA ENSTİTÜSÜ, BASIN-YAYIN TANITMA DAİRESİ, HABERLEŞME EŞGÜDÜM MERKEZİ, VAKIF, KÜLTÜR MERKEZİ, KOOPERATİF, ŞİRKET, SANDIK vb. müdürlükler kurulacak.

Kolay değil, işçisiz konfederasyonun "Türk-İş'te birliğe hayır" diyen mirasçileri, şimdi Türk-İş'te bulunan DİSK üyelerinin aidatlarından oluşan 1,5 trilyon lırayı, BAŞKA NASIL HARCAYACAKLAR?

■ Genel kurul, DİSK yöneticilerinin mal ve para beyanları konusuna DEĞİNMEDİ. 12 yıllık dönemde uluslararası kuruluşlardan gelen ve bugün değeri yüz milyondan fazla liraya varan yardımların kim tarafından ve nerelere harcılandığı konusunu TARTIŞMADI.

■ Tüzüğe göre genel başkanın genel kurul delegelerinin üçte iki oyuyla seçilmesi gerekirken, yeni genel başkan *oy kullanan* 306 delegenin üçte ikiden AZ oyuyla (200 oy) SEÇİLDİ.

■ Genel kurul DİSK başkanlığına bir şirketin genel müdürünü, genel sekreterliğe de milyarlık ÇELEBİ TİCARET'in sahibini getirdi. Yönetim kurulunda milyarlık SUN/FEST TURİZM'in bir sahibi, iki SHP MİLLETVEKİLİ ESKİSİ, vb. var. İşçisiz "konfederasyonun" başına böyle tarak yaraşır! ●

ALEVİLER İŞÇİLER MUSAHİBTİRLER

Dergimizin düzenlediği "Demokratikleşme ve Alevilik" paneli 1000-1200 kadar Alevi ve işçinin katılımıyla gerçekleşti. Panel, 12 Ocak Pazar günü İstanbul'un Alevi ve işçi semti olan Kartal'da yapıldı.

"Demokratikleşme ve Alevilik" paneli için bir ay öncesinden başlayan hazırlık çalışmaları, *Kavga* dergisiyle Alevi ve işçilerin kaynaşmasını getirdi. Ev ev, mahalle mahalle, kahve kahve, dernek dernek gezildi, sohbet toplantıları yapıldı. Ziyaretlerin hepsinin ortak özelliği, sınırsız bir havanın esmesi idi. Duvarlara panel duyuruları yapıştırılırken yardım edeninden, davetiyeleri elimizden alıp dağıtmalara kadar Alevi toplumuyla kaynaştık. Evlerde yaptığımız sohbetlerin ise tadına doyum yoktu.

Panel günü bölük bölük Alevi ve işçi aileleri salona geldiğinde, kapıda *Kavga* ekibi karşılıyordu. Alibeyköy'den bir, Topkapı'dan iki, Ümraniye'den ve İzmit'ten birer otobüs dolusu insan, panele katılmaya gelmişti.

Dış kapıdan girince göze ilk çarpan döviz, "Şeyh Bedreddin'e Sahip Çıkalım" kampanyasına iliskindi. Herkes imza atıyor, Şeyh Bedreddin'e sahip çıktığını gösteriyordu. Salona giriyorsun, büyük bir bez döviz "Demokratikleşme ve Alevilik Paneli", sağ tarafta kocaman bir *Kavga* flaması. Pir

Kavga'nın 12 Ocak Pazar günü İstanbul Kartal'da düzenlediği panel, Alevilerin ve işçilerin yoğun katılımıyla, coşkunun bir yığın eylemi oldu.

Kavga muhabiri Semih İra yazıyor

Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği'nin panelimizi süslemek için getirdiği "Gelin Canlar Bir Olalım" ve birkaç döviz daha.

Salon cıvıllı cıvıllı, çocuklar bayram havasıyla orta yerde koşturuyor. Salon Aleviliğin sıcaklığıyla ısınmış. İnsanlar birbirini tanımıyor ama Alevi toplumunun insan sevgisi, dostluğu onları orada birbirine kaynaştırmış. Pir Sultan Abdal Derneği'nden, Şahkulu Dergahı'ndan, Semah Kültür Vakfı'ndan, ve adını hatırlayamadığımız Alevi kuruluşlarından canlar göze çarpıyordu.

Toplantı, sunucu arkadaşın "hoşgeldin" konuşmasıyla başlarken, salon alkışlarla inledi. Bir tekstil işçisi arkadaş, Nazım'dan "onlar ki toprakta karınca, suda balık kadar çokturlar" dizeleriyle başlayarak, çeşitli şiirler okudu. Salon buna coşkulu alkışlarla yanıt verdi.

AKSAM Semah Ekibi ve onun ardından da Emek Sanat Topluluğu birbirinden güzel semah gösterileri

yaptılar. Her iki ekip de büyük alkış topladı. Bu arada salon iyice doldu, izdihmandan bayılanlar da oldu. Ve çok sayıda insan toplantıyı saatlerce ayakta izlemek zorunda kaldı.

Panel yöneticisi arkadaş, çağrılılardan yazar Mehmet Bayrak ve yazar Ahmet Kızıl'ın rahatsızlıkları dolayısıyla toplantıya katılmadıklarını, hepimizden özür dilediklerini duyurduktan sonra, panelin konuşmacıları olan Alevi yazar Rıza Zelyut'u, eski milletvekili İbrahim Aksoy'u, Ali Haydar Celasun Dede'yi ve *Kavga* adına da Hikmet Altıok'u salona tanıttı.

Panelistlerin konuşmaları salonda yoğun alkışlarla yankılandı.

Onbeş dakikalık bir aradan sonra, konuşmacılar, sayısı yüze varan soruları yanıtlamaya geçtiler. Panele katkı yapmak, duygularını, görüş ve istemlerini, dileklerini tüm topluma duyurmak için söz almak isteyenlerin çokluğu dikkati çekiyordu. Bu arada, konuşmaları izleyen çok sayıda Alevi, *Kavga*

yetkililerine, bir daha ne zaman panel düzenleneceğini soruyordu. Bunlar da, panelin, emekçi Alevilerdeki kaynaşmayı, dinamizmi, ileri atılım yapma kararlılığını yansıttığını gösterdi.

Panel boyunca, konuşma aralarında gelen mesajlar, dilekler, geniş bir Alevi kesiminin bu tür toplantılara duyduğu özlemi, bu toplantıdan duyduğu hoşnutluğu ve geleceğe olan inanç ve güvenini yansıttı. Panel yöneticisi arkadaşın tekrarladığı, *Kavga*'nın Şeyh Bedreddin'e anıt-mezar yapılması çağrısına salon coşkusuyla, büyük bir ilgi gösterdi. Bu konuda oluşturulacak komitenin ardında dev bir yığın desteği olacağından kuşku duymuyoruz.

Panelin son bölümünde yer alan Emek Sanat Topluluğu'nun gösterisi bittiğinde akşam olmuştu. Toplantıya katılan Aleviler, işçiler, devrimci gençler, ancak yeni toplantıların sözünü alarak ayrılabilirler.

"Demokratikleşme ve Alevilik Paneli", Alevi ve işçilerin gönlünde önemli bir ihtiyacın giderilmesi yönünde önemli bir başlangıç oldu. İşçi sınıfının atası Aleviliğin, bugün de onun musahibi olmaya gönüllü ve kararlı olduğunu, sesini binlerle değil milyonlarla yükseltmeye ne denli hazır olduğunu anlattı. ●

Alevilikle hakim sınıfın ideolojisi olan Sünnilik arasındaki mücadeleye, İslamiyet nereye gittiye, hem kılıç hem kalem yoluyla sürmüş, günümüze kadar gelmiştir.

Alevilik özünde fukara halkın oluşturduğu siyasal bir harekettir. Ama bu siyasal hareketin kendine özgü bir inanç biçimi, bir kültürü vardır. Bu kültürü ilerici, devrimci öğelerle süslü deyişlerinde, insanoğlunun doğayla en güzel uyumunu gösteren semahında ve diğer etkinliklerinde görüyoruz.

Kendine özgü bir ekonomik yapısı vardır. Bu ekonomik yapıyı kardeşlik, musahiblik düzeninde görüyoruz. Kendine özgü bir hukuk sistemi vardır. Onu da cemde görüyoruz.

Alevilik, tarih içinde bugünkü sol düşüncenin üstlendiği görevi üstlenmiştir. Bunu ister içimize sindirelim, ister sindirmeyelim, gerçek budur.

Alevilik eşittir sol diyebiliriz. Ama sol eşittir Alevilik diyemeyiz. Sol düşünce Alevilikten daha geniş, farklı boyutları olan bir düşüncedir.

Bugün, yıkılan Sovyetik sisteme bakarak solu kötülemek, ondan kaçmak gibi bir yaklaşım toplumumuza egemendir. Oysa eşitlik düşüncesi insanoğlunun doğada yeralmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır. Biz sol derken, insanoğlunun binlerce yıldır özlemini çektiği, eşitlikçi, barışçı, kardeşçi düzenin adını söylüyoruz. Hiçbir zaman, insanlara, Sovyetler Birliği veya Doğu Avrupa'daki sistemleri sosyalizm olarak önermedik.

Biz Aleviler geçmişimizi iyi incelediğimiz zaman, sosyalizmi basit şekliyle bile olsa hayata geçirmiş bir toplumun çocukları olduğumuzu görürüz. Bunun altını özellikle çiziyorum. Alevi yaşamı, bir sosyalist yaşamdır.

Nedir bu?

İnsanların birbirini ezmemesi. İnsanların zengin yoksul ayrımıyla birbiri üzerinde tahakküm kurmaması. Varlığının elindeki fazlanın yoksula verilmesi. Sadece mal uçurumu değil, yoksulla zengin arasında psikolojik olarak da bir uçurum yaratılmaması. Alevilik bunu becerecek sistemi cem törenlerinin içerisinde yerleştirmiştir.

Bunları söyledikten sonra, *demokratikleşmeyi* gündeme getirmek istiyorum. Demokratikleşme, bir ülkede bütün halk katmanlarının kendilerini özgürce ifade etmeleridir. Kültürel planda, ulusal planda, sınıfsal planda olur.

Kültürel planda demokratikleşme nasıl olur?

Kültürel demokratikleşme, Alevilikle Sünniliğin kültür olarak, bütün olanaklardan eşit şekilde yararlanmasıdır, bir. Ezilen kültürün kendisini istediği gibi ifade etmesidir, iki.

Ulusal demokratikleşme nedir?

Bir toplumda farklı ulusların kendilerini istedikleri gibi ifade edebilmeleri, kendi kültürlerini istedikleri gibi yaşayabilmeleridir. Kürt halkının sorunu, kültürel demokratikleşmenin zamanında görülmemesi ve gündeme getirilmemesinden kaynaklanmıştır. Sorun, halklar arasındaki kültürel haklar eşitleninceye kadar devam edecektir.

Sınıfsal demokratikleşme nedir?

Çevrenize bakarsanız göreceksiniz ki, kiminizin üstünde ceket, kiminizin üstünde palto var. Kiminizin ayakkabısı yırtık,

Alevilik soldur

Rıza Zelyut'un
konuşmasını yer darlığı
nedeniyle kısaltarak
yayınliyoruz

kiminizin ayakkabısı 200-300 bin liralık. Değişik sınıflar vardır. Zengin sınıfı, her zaman toplumun direksiyonunu elinde tutmak, toplumun ürettiğine mümkün olduğu kadar fazlasıyla el koymak ister.

Öyleyse, sınıfsal alanda demokratikleşme de, gelir dağılımını halk sınıfları lehine dengeleme yönünde yapılacak düzenlemelerdir.

Ben, bunlardan, kültürel olan üzerinde, yani Sünni kültürüyle Alevi kültür arasındaki soruna değinmek istiyorum.

Arkadaşlar, biz sorunu, bundan birkaç yıl önce resmen gündeme getirme kararı aldık. Bu konuda yurtdışındaki Alevi demeklerinin de gerçekten önemli katkıları, yardımları oldu.

1989 yılında bir Alevilik Bildirgesi hazırladık. Bu bildirgeyi gizli gizli hazırladık, korka korka. Hatta ben, yurtdışındaki arkadaşlarla şunu konuştum. Dedim ki, "bu bildirgeyi hazırlıyoruz, haber alınır da başıma bir iş gelirse, çocuğuma çocuğuma bakacak mısınız?" Arkadaşlar dediler ki, "bütün mesuliyeti üstleniyoruz."

O zamanlar baskı, Sünni kültürün bütün kurumlarda ağırlığı daha fazlaydı. Şimdi hava değişiyor. Başbakan Süleyman Demirel *Cumhuriyet*'teki demecinde "göğsünüzü gere gere Alevi olduğunuzu söyleyebilirsiniz" diyor.

Öyleyse iş size kalıyor. Göğsünüzü gere gere her yerde ben Aleviyim diyebilmelisiniz. Kendi inancınızı istediğiniz gibi ifade edebilecek organizasyonu hükümetten isteyebilirsiniz. Verdiğiniz verginin hesabını sorabilirsiniz. Bunlar sizin doğal, yurttaşlık hakkınızdır.

Son olarak söylenmesi gereken şudur:

Arkadaşlar, oylarınıza sahip çıkın bir. Aleviliği sağa çekerek Diyanet İşleri'nin bir oyuncu haline getirecek isteklerin ne olduğunu iyi tahlil edin iki.

"Diyanette temsil edilelim" diyen, Alevilik Bildirgesi'ne bunu ilk koyan insan benim. Ve bana fikir veren Avrupa'daki ve Türkiye'deki arkadaşlar. Ama bugün, diyanet olayı *aşılmıştır*. Diyanette biz de temsil edilsek ne olacak? 1300 yıldır bize düşman olan insanlarla gidip camide ibadet mi edeceğiz? Biz camiye gitmek için eşitlenmek istemiyoruz.

Alevi kesimleri camiye çekecek organizasyonlara dikkat edin. 1300 yıldır size kan kusturan insanların tuzağına düşmeyin. Bir Alevi evladı olarak bunları size söylüyor ve teşekkür ediyorum.

RIZA ZELYUTUN SORULARA YANITLARI:

Canlar. Sorun çok geniş, çok boyutlu ve yüzlerce yılı, değişik kültürleri, değişik toplumları ilgilendiren ve zaman içinde evrimleşerek,

değişerek bugünlere gelen bir konu. Bu nedenle bu kısa panelde açıklamalar özetin özeti olabilecektir ve bu yüzden de pek çok arkadaşımızın kafasındaki sorular tam aydınlatılamayacaktır.

Bir arkadaş diyor ki, "dediniz ki biz yıllardan beri Alevi düşmanı olan insanlarla bir camiye gitmeyiz. Şimdi kafamda bir sorun oluştu. Benim bir Sünni arkadaşım var, sosyalist ama camiye gidiyor."

Söylemek istediğimiz şudur: Aleviye demokratik hakkını vermek için, sanki puta tapanları, inançsızları, dinsizleri, kafirleri müslüman ediyormuş havasıyla, "gelin diyanete gelin, sonra da size camiler açalım, buyrun" denmesine karşıyız. Eğer bize demokratik hakkımız verilecekse, biz camiye istemiyoruz, camiye gidene saygı duyuyoruz o başka.

Ama biz Cemevi istiyorsak, devlete verdiğimiz vergilerden bize de hizmet edilsin diyorsak, bu bizim demokratik bir hakkımızdır. Camiye giden gider, cemevine giden gider, hiçbirisine gitmeyen insanlar da vardır ve büyük çoğunluktur, onlara da saygımız vardır. Biz kimseyi cemevine zorla getirmek istemiyoruz, kimsenin de bizi zorla camiye götürmesini istemiyoruz.

Diyanet işleri başkanlığının memurlarının, kafatasçı olduğunu çok iyi bildiğim görevlisi, müfettişi Abdülkadir Sezgin'in peşine takılarak biz diyanete gidemeyiz. Gidersek Aleviliği *reddetmiş* oluruz.

Aynı arkadaş, "bir de, Aleviliğin solculuk olduğunu söylediniz, Alevi olmayan solcu olmaz mı" diyor. Elbette olur. Biz solu Alevilikle sınırlamadık. Aleviliğin özünün sol olduğunu söyledik.

Alevilik, tarih içerisinde bugünkü sol düşüncenin içine işlenmiştir. Biz gerçek Aleviysek ve kültürümüze sahip çıkıyorsa, soruna bu bağlamda yaklaşmak zorundayız. Başka çözümler bizi Alevilikten uzaklaştıracak çözümlerdir.

Bir arkadaşımız "Aleviliğin esas olarak yoksul kölelerin ideolojisi olduğunu belirttiniz. Eğer öyleyse 'kölelerinize iyi davranınız' gibi, köleliği meşru sayan ayetleri nasıl açıklarsınız? Bizzat köle ve cariy sahibi olan Hz. Ali bu konuda neler yapmıştır?" diyor.

Arkadaşlar, Kuran'daki "kölelerinize iyi davranınız" sözünü ilgili tartışmaya girmek istemiyorum.

O dönemde köleci bir toplum yapısı vardı. Hz. Ali yaşamını eşitlikçi, mümkün olduğu kadar eşitlikçi temelde sürdürmeye çalışıyordu. Kölesi tarlada çalışırken onunla birlikte çalışmış, aynı ekmeği paylaşmış, yamalı giysiyle dolaşmış. Hazinedeki paraları dağıtırken yoksula iki vermiş, beye de iki vermiş. Bu, Hz. Ali'nin yapısını ortaya koyan özelliklerdir.

"Alevilikte ortaya çıkan ocakların ortaya çıkış sebebi nedir? Bunlar arasında önemli farklılıklar var mıdır?"

Arkadaşlar, Alevilik kendilerini Hz. Ali'ye bağlayan Dedeler tarafından günümüze taşınmış bir sosyal, siyasal, kültürel

yaşam biçimidir. Bugün Dedelik ne kadar sorunlu olursa olsun, geçmişte bu kitle Dedeler vasıtasıyla eğitilmiş ve yönlendirilmiştir. Bunlar da kendilerini kitleye kabul ettirebilmek bakımından, kendi varlıklarını bu hareketin kaynağı olan Hz. Ali'ye bağlamak gerektiğini duymuşlardır. Ocaklar arasında sadece uygulamada farklılık vardır, özde bir farklılık yoktur.

Bir soru şöyle: "Hz. Ali camiye mi gidiyordu, cemevine mi?" Hz. Ali camiye gitmiyordu. Onun zamanında böyle camiler yoktu. Kendimizi kandırmayalım. Cami, toplanılan yer, fikir danışılan, fikir alışverişi yapılan yer demektir. Yoksa kadar rekaz namaz kılınacak, şöyle eğilip şöyle doğrulacaksın gibi bir takım dinsel yaptırımların uygulandığı bir yer değildir. Bunun kaynağını gösteremezsiniz. 5 rekaz namaz, namazın şöyle ya da böyle kılınacağı, Kuran'ın neresinde yazıyor?

"Alevilik ve İslamiyetin ortak yanları nedir? Arap kültürü ve ideolojisi olan İslamiyete Anadolu'da niçin bir direnç başlamıştır?"

Bir defa Alevilikle İslamiyeti birbirinden ayrı gösteren düşüncelere karşıyım. Alevilik İslamiyetin içindedir ve hatta Aleviler "İslamiyetin özünü biz yaşatmışız" demişlerdir tarih boyunca. İslamiyeti bir tapınma biçimi olmaktan çıkarıp, bir toplumsal düzen, bir sistem olarak algıladığımızda, o zaman gerçek İslamiyetin Alevilik olduğunu göreceksiniz.

İslamiyet sırf Arap kültürüyle sınırlı değildir. Arabistan'dan Hindistan'a kadar, geniş bir alanda İslamiyet değişik kollar, akımlar halinde yaşamaktadır.

Anadolu'daki Aleviliğin niçin bir direnç haline geldiği konusuna gelince, Alevilik muhalefet hareketi görevini üstlendiği her toplumda ilerici olmuştur.

Şamanistlikle Alevilik arasındaki bağlantının nedenlerini, doğruluk derecesini soruyor bir arkadaş. Geçmişte Aleviliği açıklarken sırf Anadolu'yla sınırlamışlar ve Anadolu'daki Aleviyi de sadece Türk olarak göstermişlerdir. Ve bunu açıklamak için de, "işte Alevilik Şamanizmin devamıdır" gibi çok basit, yüzeysel bir değerlendirme yapmışlardır.

"Aleviliği sosyalizme bağlıyorsunuz. Peki hangi sosyalist ekip Aleviliği ağzına aldı. Hiçbirisi. Bu bir çelişki değil midir?" diye devam ediyor soru. Türkiye'deki sol gurupların Aleviliği ağzına alıp almaması, onu sevip-sevmemesi gerçeği değiştirmez. Türkiye'deki solcular beğenseler de beğenmeseler de, Alevilik soldur. Alevilik tarih içerisinde bugünkü solun işlevini üstlenmiştir. Ama sol Aleviliği sadece inanç yönüyle gördüğü, onun kültürel siyasal cephesini değerlendiremediği için ne yazık ki ona karşı tepki duymuştur. Bu da zamanla kırılacaktır. ●

Mum söndürenler onlardır

Ali Haydar Celasun Dede

Nazım ustanın bir sözüyle başlamak istiyorum konuşmama: "Bir ağaç gibi tek ve hür/ ve bir orman gibi kardeşçesine." Nedir tek bir ağaç, nedir ormanlık? Fidanlığı olanın ormanlığı olamaz.

Anadolu'daki Alevilik artık Hz.Ali'nin, Hz.Hasan'ın, Hz.Hüseyin'in getirdiği Alevilik değildir. Kökünü oradan almakla birlikte, daha üst bir aşamaya çıkmıştır. Anadolu Aleviliğini bu boyuta çıkaran, Anadolu'daki kültürlerdir. Hititler, Akatlar, Urartular, Sümerler, Etiler,... Türkler, Kürtler, Çerkezler, Rumlar, Ermeniler... Anadolu Aleviliği böylesine büyük bir mozayığın içinde şekillenmiştir. Yeniden hamur yapılmış, yağrılmış, fırına verilmiş, yeniden lokma edilmiştir.

Anadolu'daki Alevilik demokrasinin ilk mimarlarıdır. Ve Dedeler ama yanlış, ama eksik, *bu mirası taşıyıp* bugüne getirdiler. Onlar bir posta katarydı.

Ama bugün bilim Dedeleri aşmıştır. Dedeler bugün bilime ayak uydurmak

zorundadır. Herkes dedelik yapabilir, her okuyan, bilimi kucaklayan - kadını, erkeği - Dedelik yapabilir.

Sevgili çocuklar,

gençler, sizlere Aleviliği öğretilmediğimiz için bizleri başışlayın. Ailede çocuğun yerini, yüceliğini koyamadığımız için bizleri başışlayın. Alevilikten fidanlık yapamadık. Bunun için ormanlar boş kaldı. 21.yüzyıla gelirken Aleviliği yeniden inşa etmeye başladık.

Alevilik, iki insanın yarattığı insanı öpen, ona tanrı diyen bir felsefedir. "Aynayı tutum yüzüme, Ali göründü gözüme" diyen, tanrının insanda olduğunu söyleyen bu felsefeyi sizlere açıklayamadık. Onun için Alevilik bu noktaya geldi.

Ama hayır, bundan sonra üniversitede okuyan kızlarımız var. Benim büyükleirim, analarım olan kızlar, yarımlarım olan kızlar. Gençlerim var, benim abilerim, babalarım olacak, benim Dedelerim olacak. Gençler Aleviliğe siz sahip çıkacaksınız. Bizi siz düzeltecek, doğru yolu siz göstereceksiniz.

Devlet ve toplumdaki yanlış yapılanmaya karşı çıkmalıyız. Bakın, bize mum söndürüyor diyorlar. Dünyada mum söndürenler VAR! Açıklayacağım, çok ra-

hatlayacaksınız.

Mum nedir? Mum aydınlatma birimidir. On mumluk, yüz mumluk, beşyüz, bin mumluk lambalar vardır. Namuslu aydın bir profesör onbin mumluk bir birimdir. Hz.Ali çevresini aydınlatan mum değil miydi? Onu biz mi söndürdük, onlar mı? Hz. Hasan bir mum değil miydi? 73 kişiyle 24 bin kişiye savaş veren Hz.Hüseyin'i, bu 73 bin mumluk ışığı biz mi söndürdük, onlar mı?

Baba İshak'ların etrafında bulunanlar trilyonlarca mum değil miydi? Kim söndürdü? Pir Sultan'ları, Hallacı Mansur'ları, Seyit Seyfi Nizamoğullarını, Şah İsmail'i... biz mi söndürdük? Enver Gökçe'yi, Ruhi Su'yu biz mi söndürdük, onlar mı? 1970'lerde, 80'lerde binlerce insanı işkenceye katleden, *mumları söndüren* biz miydik, onlar mıydı?

Demek ki bugün mum söndürenler vardır! Dünyada, 5.5 milyar insanın mumunu her gün söndürenler kapitalizmdir, emperyalizmdir, faşizmdir! Bize mum söndürdü diyorlar. Aynen kendilerine iade ediyorum! Biz mum söndürmeyiz. İnsana, güzelliğe, bilime ve 73 millete bir bakarız.

Bir de, "Hacı" Bektaş-ı Veli diyorlar. O, hacı değil ki! Her gördüğün sakallıyı hacı zannetme. Eğer hacı olsaydı, "keramet sacda değil nardadır, akıl tahta değil baştadır, her ne arar isen insanda ara, Kudüs'te Mekke'de Hac'da değil" demezdi. "Hacı" değildir, Hacim'dir. Hacim, "yükü insan" demektir. Hacim Bektaş-ı Veli, Kapadokya'da üniversite kurmuştur. Bu üniversitede müzik, yontu,

tıp, edebiyat, tarım, inşaat,... 17 ders okutulur, bu derslerde başarı gösterenler Dede olurdu.

Dede, çağına damgasını vuran aydın demektir. "Dede yolu süren değildir, yolu sürmesini bilendir." Dedelik sanatı budur. Aleviliğin ileriye gitmesi için çalışan, dinli-dinsiz, mezhepli-mezhepsiz, tarikatlı-tarikatsız uzman, bilim adamı varsa, önderlik yapma yetkileri vardır. Önderlik kimsenin tekelinde değildir. "Öyle Osmanlar var ki Ali çıkıyor, öyle Aliler var ki, Ömer çıkıyor."

Son olarak birşey söylüyorum: Aleviliği, onu devlete çekmeye çalışanların elinden alın, enternasyonal düzeye çıkarın. Hepinize içten saygılar.

ALİ HAYDAR CELASUN DEDE'NİN SORULARA YANITLARI:

Pirimiz Hünkarımız Hacı Bektaş-ı Veli'yi, Hz.Hüseyin'i, gelmiş geçmiş bütün güzelliklerimizi bulundukları yerde bırakırsak, küçültürüz. Bu nedenle, bilimle yan yana yürümemiz lazım.

Üçler diyorsun, iki göz bir burundur. Beşler diyorsun, ağız ve dildir, kulaklardır. Yediler diyorsun... Bütün bunların açıklaması insan organizmasıyla beraberdir, bilimsel açıklamadır.

Hamasi nutuklarla bir yere gidemeyiz. Çağdaş olmanın yolu, işçi sınıfının öğretilerinden geçer. Alevi Enstitüsü kurmaktan geçer. Sanat, kültür ve edebiyatta ilerlemekten, çocuklarımızı okutmaktan, dedikoduyu yok edip birbirimizi sevmekten, eteğimizdeki taşları dökmekten geçer. ●

Siyasi mücadeleye çağırıyorum

Ben Alevi bir aileden geliyorum. Alevi araştırmacı değilim. Bugün varolan bütün inançları bir tarafa koysalar ve "herkes bir inanç kabul etmek mecburiyetinde" deseler, ben yine Aleviliği kabul ederdim. Çünkü Aleviliğin özünde sol vardır. Ben solum, sol da insan sevgisi demektir. Aleviliği İran Şiiliği ile, Türkçülükle Turancılıkla bağdaştırarak gericileştirilmeye kimsenin hakkı yoktur.

Demokratikleşme, demokrasi herkesin dilediğini söylemesi, yapması değildir. Ben demokrasiyi şöyle tarif ediyorum: Toplumun asgari müşterekleri olan yasaların herkes için eşit şekilde geçerli olduğu bir yönetim biçimi. Türkiye'de böyle değil. Bir kere insanlar, inançlarından dolayı yasalar karşısında eşit değil.

12 Eylül'den sonra gözaltına alındığımda bana ilk sorulan soru "Alevi misin, Sünni misin?"di. Ve inanıyorum ki şubelerde bu sorular hâlâ sorulmaya devam ediyor. Orada Osman adlı bir arkadaşımız herkesten çok dayak yedi. "Adın Osman, bunların içinde ne işin ar?" deniliyordu ona.

Birinci Dünya Savaşı'nda ön cephede

savaşan Alevilerdi.

M.Kemal'in Havza'da katıldığı ilk toplantı Alevilerin toplantısıydı. Erzurum'daki, Sivas'taki toplantıları da Kürt ve Alevilerle yaptı. İşte bu toplantıların sonucunda başlayan Kurtuluş Savaşı Alevilerin, Kürtlerin, Sünni Türklerin önderliğinde olmuştur.

Cumhuriyet döneminde ise Alevilerin siyasi olarak ikinci plana itildiğini görüyoruz. Bugün Türkiye'de 20 milyon Alevi yaşarken bunlar hiçbir istatistikte yoktur.

Ben Alevilerin diyanet işlerinde temsil edilmesine kesinlikle karşıyım. Gelin, hep birlikte karşı olalım. Biz bugün Anadolu'da yaşayan tam 20 milyon insanız. Attığımız adımlara dikkat etmemiz gerekiyor.

Bugün devleti yöneten üç bakanlık var. İçişleri, dışişleri, milli savunma. (Diğer bakanlıklar hizmet bakanlıklarıdır.) Bu üç yönetici bakanlıkta, örneğin içişleri bakanlığında emniyet müdürü ve vali seviyesinde bir tek Alevi yoktur. Varsa "kazaen" olmuştur. Dışişleri bakanlığında konsolos ve büyükelçi seviyesinde bir tek Alevi yoktur. Milli savunma bakanlığı

İbrahim Aksoy

ğında, subay olmak için Alevi olmamak gerekiyor.

Sadece A veya B partisi değil, tüm partiler Alevilikle ilgili sorunlara çözüm önerileri aramıyorlarsa, sorumlusu ve suçlusu Alevi aydınlarıdır. Çünkü çağdaş, yenilikçi, hümanist, insan seven bu felsefenin öncülüğünü yapmamışlardır.

Dedeliğin kendisini yenilemesi, bu çağdaş felsefi yapının öncülüğünü yapması ve kitleleri böylece yönlendirmesi gerekiyor.

Bugün ülkemizde Hanefilik dışındaki inançlardan olanlar tamamen inkar edilmektedir. Alevinin kestiği yenmez diye fetva veren imamlar... Alevilerin ödediği vergilerden maaşları cebine koyup Alevi-Sünni ayrıştırmasını körükleyenler... Diyanet işlerine 1991 bütçesinde ayrılan pay 1 trilyon 200 milyar liraydı. 63 bin camide 90 bin insan görev yapmaktadır.

Düşünün ki, devlet çocuğunuzu elinizden alıyor, zorla kendi dini inançlarına göre eğitimi yapıyor. Din ve ahlak dersleri, herkesin özgür olması koşuluyla, kişinin inancına, felsefi düşüncesine göre verilmelidir. Hiç kimsenin, ödediği

vergilerle bir değerine ahiret onarma mecburiyeti yoktur.

Değerli dostlar, dünyanın demokratikleşme sürecinde zaman bizi sıkıştıracaktır. Zaman geçirmeden 20 milyonluk Alevi toplumu harekete geçmelidir. Aleviliğin sorunlarının çözümü siyasal yolla olur. Laiklik, din işlerinin devlet işlerinden ayrı olduğu bir düşüncedir. Ben din ve vicdan özgürlüğünün laiklikle gerçekleşeceğine inanıyorum. Siyasi mücadelemizde hepinize saygılar sunarım.

İBRAHİM AKSOY'UN SORULARA YANITLARI

Alevilerde namaz yoktur. Bugüne kadar Hacı Bektaş da dahil namaz kılan Alevi görmedim. Aleviliği terkedendenlerin kıldığını gördüm. Hacı Bektaş'taki cami, Yavuz'un Alevileri katlettikten sonra zorla yaptırdığı bir camidir.

Cenazemizi nasıl kaldıracağımıza gelince. Bugün modern mezarlıklarda namazgah, musalla taşı vardır. Kuran'da cenaze namazı şurada kılınacak, şöyle olacaktır diye (kural) yoktur. Herkes kendi cenaze namazını dilediği gibi kılabilir. ●

Kurtuluş birdir

Hikmet Altınok
Kavga temsilcisi

Canlar, yoldaşlar. Alevilik sorunu, toplumumuz ve devrimci hareket açısından bir din sorunu değil, temel insan hakları ve demokrasi sorunudur. Alevilik, öğretisiyle ve yarattığı büyük halk hareketleriyle tarihimizde gururlanacağımız bir yüksek tepedir. Hacı Bektaş, eşitlik, özgürlük, hoşgörü taşıyan öğretisiyle, örgütçülüğü ve eylemiyle büyük bir düşünür, büyük bir liderdir. Onun, "okunacak en büyük kitap insandır" sözleri, yalnızca Bektaşiliğin değil insanlık tarihinin tüm ilerici düşüncesinin altında yatan ana amaçtır.

Aleviler, düşüncelerinden dolayı, yüzyıllar boyunca bğnazlığın, yobazlığın elinde kırılmışlardır. Bu olgu aynı zamanda toplumda ezen ve ezilen sınıfların kavgasını temsil etmiştir.

Aleviler bugün de ülkemizde ikinci sınıf vatandaşlardır. Ezilmeleri, horlanmaları, zaman zaman da kırılmaları bitmemiştir. Bugün çoğunluğu işçi ve emekçi olan bu 22 milyon insanın konumu toplumsal bir yarıdır.

Alevilik konusunu öne getirmek Sünnileri "düşman" diye karşıya almak değildir. İşçi, köylü, yoksul insan

Sünni de, Alevi de olsa, sınıfsal konumundan dolayı ezilir. Sınıf konumundan dolayı ezilen Sünnilere de sınıf düzeyinde sahip çıkıyoruz. Öte yanda, Sünni olduğu için ezilen bir tek insan yoktur Türkiye'de. Ama Aleviler bir de inançları yüzünden eziliyorlar.

Anadolu Aleviliğinin-Bektaşiliğinin işçi sınıfının devrim kavgasına miras bıraktığı ve yükseklerde duran *dört büyük sancağı* var.

1. İNSAN SEVGİSİ sancağı. Eylem içinde evrensel kardeşliği, dayanışmayı ve paylaşmayı içerir.

2. LAİKLİK sancağı. İslamiyetten, dinden yola çıkan ama bir ucu tanrıtanımlılaşma giden laiklik sancağı.

3. MADDECİLİK (MATERYALİZM) sancağı. Alevilik, Selçuklu-Osmanlı derebeyi imparatorluklarına karşı Anadolu köylülüğünün isyan geleneğiyle yoğrulmuş, din örtüsü altında militan ortaçağ maddeciliğidir. Bilimlerin en son verilerini almış, kabul etmiş, öğretmiş ve dinin karanlığını, gelişmeyi boğan kollarını, o dönem maddeciliğinin baltalarıyla budamıştır.

4. Ortaçağa özgün bir KIR EMEKÇİLERİ DEMOKRASİSİ sancağı. Köylülüğün kırsal yerleşme birimlerinde kendi kurumlarıyla, kendi ilkeleriyle kendini yönetmesi. Bir tür özyönetim-

Birliğimize, dirliğimize Hü dostlar!

SEMAH KÜLTÜR VAKFI

Kavga dergisi olarak düzenlediğiniz panel, bizleri duygulandırdı, sevindirdi. İnançlarından dolayı horlanan, ezilen ve sömürülen insanların demokrat, çağdaş tavırları, ülkemizin geleceği için önemli bir umut kaynağıdır.

Daha iyiye daha güzele doğru hepimize sevgi ve saygılar sunuyoruz.

Hikmet Karakuş, Semah Kültür Vakfı PİR SULTAN ABDAL KÜLTÜR VE TANITMA DERNEĞİ

Alevilik oyuna getirilmek isteniyor. Diyanet denen yoz topluluğun içine çekmek istiyorlar. Gelin bu çabalara hep beraber karşı çıkalım.

"Felsefemizi yaymak için sizlere ihtiyacımız yoktur" diyelim. Felsefemizi yine biz yaşar, biz yaşatırız. Bunun için kitleleri oluşturan derneğimiz, sesimizi duyuracak belgelerimiz var.

Yüzyıllarca geri plana atılmış Alevi kültürü ve yaşamını koruyabilmek için oluşmuştur bunlar. Herkesi Alevilik düşüncesini yaşatmak için bir basamak teşkil eden derneklerde mücadeleye çağırıyoruz.

Gelin canlar bir olalım.

Kavga dergisinin KAVGA'sına teşekkür ediyor, mücadelesinin devamını bekliyoruz.

Panele gelen mesajların ve salonda yapılan katkılarının bir bölümünü özetleyerek yayınlıyoruz

İŞÇİ SAĞLIĞI DERNEĞİ (İSD) GENEL MERKEZİ

Anadolunun 1000 yıllık geleneğini öğrenmemize, öğretmemize yardım eden Kavga dergisine teşekkür ediyoruz.

Bizler işçi ve emekçiler olarak, Aleviliği öğreniyor ve öğrendikçe seviyor, haklarımızı daha iyi savunuyoruz.

İSD KARTAL ŞUBESİ

Tarihte ezen sınıflara karşı Pir Sultan'ları, Bedrettin'leri, Şah Kulu Sultan'ları yaratan Alevi toplumu, bugün de, kendi atalarının yolunda olduğunu "gelin canlar bir olalım, münkire kılıç çalım" dizelerini coşkuyla söyleyerek göstermektedir.

Alevilik sorununun bir demokrasi ve insanlık sorunu olduğunu belirten tertip komitesini kutlar, Alevilerin demokrasi kavgasının yükselmesini dileriz.

DEVİRİMCİ GENÇLİĞİN SESİ

Yıllardır ezilmiş buna rağmen öğretisini, başkaldırı geleneğini yitirmemiş Alevi halkını selamlıyoruz.

REFAHİYE GÖLKÖYLÜLER

YARDIMLAŞMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ

Bu güzel paneli düzenlediğiniz için

sizleri candan kutlar, bu gibi panellerin devam etmesini rica ederiz.

Mürteza Çam (başkan)

ANKARA OPERET TİYATROSU

Gericiliğe ve egemen sınıfın sömürücü araçlarından biri olan "İslamın terörüne" yüzyıllardır "mumlarıyla" karşı duran, sınıf bilinciyle, sosyalizm inancıyla savaşınlara selâm!

KÖRFEZ ANADOLU HALK OYUNLARI VE TİYATRO DERNEĞİ

Bizler, Anadolu kültürümüzü önce öğrenmeyi, sonra yaşatmayı ve geliştirmeyi kendimize görev bilen gençler olarak, bizlere böylesi bir günü yaşatan Kavga dergisine teşekkür eder, sonraki çalışmalarında da başarılar dileriz.

Selâm olsun bin yıllık geleneği geleceğe taşıyanlara!

EMEK GÖSTERİ SANATLARI TOPLULUĞU Mücadelemiz baskıya, sömürüye ve ezenlere karşıdır. Demokratik çağdaş bir toplum için elele.

KARTAL HALK EĞİTİM MERKEZİ

ÖĞRENCİLERİ

Böyle bir panelle Alevi ve emekçi kesimi biraraya toplayan Kavga dergisine teşekkür eder, saygılarımızı sunarız.

İŞTEN ATILAN METAL İŞÇİLERİ

Dün ezilmiş, bugün hâlâ ezilen Alevi toplumunu ve panelinizi selamlıyoruz. PİR SULTAN DERNEĞİ BAŞKANI (İstanbul) Değerli canlar, önce, Kavga dergisinin tertiplemiş olduğu panele katıldığınız için size teşekkür ederim.

Bizim nereden kaynaklandığımız veya mezhepler tarihinin hangi döneminde çıktığımız konusunda çok ekşimiz var. Hepimizin birlikte olması, birlik içinde kendimizi eğitmemiz, gerek derneklerde, gerekse basında tanıtımımızı yapmamız, birbirimize destek olmamız için neler yapmamız gerektiği konusuna açıklama getirilmelidir.

Biz Pir Sultan Abdal Kültür ve Tanıtma Derneği olarak 12 Eylül'den önce 1978'de kurulduk. O dönemde Banaz köyünde Pir Sultan Abdal anıtı dikildi. Sonra Pir Sultan Abdal Şenlikleri düzenlendi. Buna yurdun her tarafından devrimciler, demokratlar, Aleviler katıldı.

Ne yazık ki, 12 Eylül'de derneğimiz kapatıldı. Derneğimizin 1988'de Ankara'da yeniden açılması, Aleviliğin gündeme gelmesiyle denk düştü. Ama daha önceden de, dernekleşmenin ve bilinçli olmanın koşulu olduğundan, bir birlikteliği sağlamıştık.

den yer yer komünal yaşama evrimleşen köylü demokrasisi.

O çağda, 800-1000 yıl önce Hacı Bektaş Veli'nin düşüncelerini gerçekleştirmeye şansı yoktu. Ama bugün var. Bu sancakları işçiler ve Aleviler birlikte yükseltmelidirler. Saygılar sunarım.

HİKMET ALTIOK'UN SORULARA YANITLARI:

Diğer konuşmacı arkadaşlara gelen sorularla bana gelenler arasında büyük farklılık yok. Gelen soruları tek tek ele almak yerine hepsine topluca cevap vermeye çalışacağım.

“Alevilik Marksizmin ilişkisi.” Biz, insanlığın ezilmediği, sömürülmediği bir düzen istiyoruz: Sosyalizm. Bu düzeni bir anlamda Hacı Bektaş-ı Veli 800 yıl önce Anadolu'da kurmaya çalıştı. O gün koşulları yoktu, bugün bu amacı gerçekleştirebiliriz.

Alevilik de, Marksizm de insanları uluslarına, dinlerine göre ayırmaz. “Ben Aleviyim” diyen, “ben Marksistim” diyen bir insan, ezilen ulusların, ezilen dinlerin, gurupların sorunlarına sahip çıkar. Bu açıdan, Alevi sorununu öne çıkarmak Kürt ulusunun mücadelesini geriye atmak değildir. Kürt devrimcileri Alevilerin demokratik haklarına sahip çıkmazlarsa yanlış ederler.

Türkiye işçi sınıfı sadece kendini kurtarmak için mücadele etmiyor. Diğer ezilen sınıfları, kesimleri kurtarmadan kendisinin de kurtulamayacağını biliyor. O yüzden diyoruz ki, Aleviliğin kurtuluşu işçi sınıfının kurtuluşundan ayrı değildir.

İşçi sınıfı ve Alevilik musahibtir. ●

1988'de kurulan derneğimizin 1991'de İstanbul'da şubasını açtı. Çalışmalarımızı başlattık.

Burada bulunanları, diğer dernekleri, kurum ve kuruluşları bu yolda birlikte - biz onlarla beraber çalışmaya hazırız - çaba göstermeye davet ediyorum.

ALİ RIZA POLAT

Ben Refahiye'nin Karayaprak köyünden Ali Rıza Polat.

Bizi ayrı gösteriyor, “kızılbaş” diyorlar. Biz kızılbaşız, yolumuz kıldan ince, kılıçtan keskindir. Yolumuz Hacı Bektaş-ı Veli'nin yoludur.

Ben Kartal'da istiyorum ki bir cemevi olsun. Yakacık'ta 9 dönüm bir yer var. Vakıflar'a müracaat ettim, Ankara'lara gittim. Dedim ki Ehlibeyt yolunu açalım. Bizim de bir cemevimiz olsun, bir örgütümüz olsun. Biz bunu istiyoruz.

PIR SULTAN ABDAL DERNEĞİ'NDEN BİR CAN

Alevilik bir bilim gibidir. Bunu herkes biliyor, kabul ediyor. Onun bir gidişat yolu vardır. Bir yalan söyleme aksi halde, bin tane yalan söylemek zorunda kalacaksın sözü bu yolla bağlıdır. İnsana önem veriyoruz, çünkü insan en yüce varlıktır. İnsan en yüce değerdir. Ama hangi insan, kendini arındırmış insan. ●

“Türklerin % 98'i müslüman bunun da % 99'u Sünnidir”

Antakya'dan Cevdet Rende'nin yazısını bazı kısaltmalarla yayınlıyoruz

Nüfusun tümünün - toplumsal ve ekonomik planlama açısından yararlı olacak kimi özellikler bakımından - sayılmasına nüfus sayımı, bir ülke nüfusunun belli bir zamanda ya da zaman içindeki doğum ve ölümler, yaş, cinsellik, yurttaşlık durumları, yerleşme yeri vb. bakımlarından bileşiminin sayısal incelemesini yapan bilim dalına da nüfusbilim (demografi) denir.

İlk nüfus sayımı İ.Ö.3000'e doğru Eski Babil, İran, Mısır ve Çin'de yapıldı. İ.Ö 2000'de yapılan sayımda, Knossos'un (Girit) nüfusu 100 bin olarak bulunmuştu.

İ.Ö. 8.-7.yüzyılda Mezopotamya'da 5 milyon, Mısır'da 7 milyon, 4.yüzyılda Yunanistan'da 2 milyon, Atina'da yaklaşık olarak 100 bin özgür insan ve 400 bin köle yaşadığı sanılıyor. 14.yüzyıl ortasında Britanya halkının nüfusu 3 milyon 700 bin, Osmanlı İmparatorluğu'nun nüfusu ise 60 milyondur. 1549'da Osmanlı İmparatorluğu 100 milyonluk bir nüfusa ulaşırken, Safevi Devleti 15 milyona, Hindistan'da Moğul İmparatorluğu da 120 milyona çıkmıştı.

5/15 yıllık aralıklarla ilk sayım, Roma İmparatorluğu'nda yapıldı. Düzenli sayım ilk kez ABD'de 1790'da (1 milyon), sonuncusu da 1990'da (249 milyon 504 bin 692) yapıldı.

Ülkemizde ilk sayım 1927'de, sonuncusu da Ekim 1990'da yapıldı.

Nüfus sayımı, ilçeğden zamanımıza dek, çeşitli nedenlerden yapılmıştır. İ.Ö.600 yıllarından başlayarak Romalılar, askerlik, vergilendirme ve politik yükümlülüklerden dolayı sayım yaptılar. Nürnberg'de yiyecek durumunu, 1790'da ABD'de cinsellik, ırk, yaş gurupları ve insanların niteliğini (özgür/köle) saptamak için yapılmıştır.

Bazı ülkelerin yurttaşlık ve nüfusbilimsel durumlarıyla ilgili birkaç örnek verelim:

Afganistan: Resmi dini: İslam. Nüfus: (1986) 14 milyon 366 bin 434. Budunsal Bileşim (1984): Peştu %50, Tacik %25, Özbek%9, diğerleri %16. Dinsel guruplar (1983): Sünni %87, Şii %12, diğerleri %1.

İran İslam Cumhuriyeti: Resmi din: İslam. Nüfus: ??? Budunsal bileşim (1979): İranlı %45, Azeri %16, Kürt %8,2, Lur %2,2, Bahtiyari %1,9, Beluci %1,9, Arap %1,6, diğerleri %23,2. Dinsel guruplar (1985): Müslüman %98, (bunun %93'ü Şii, %5'i Sünni), diğerleri %2.

Suudi Arabistan Krallığı: Resmi din: İslam. Nüfus (1986): 11 milyon 670 bin. Budunsal bileşim (1974): Suudi %88,2, Kuzey Yemenli %5,6, Güney Yemenli %1, diğerleri %5,2. Dinsel guruplar (1980): Müslüman (çoğunluk Sünni) %98,8, Hristiyan %0,8, diğerleri %0,4.

Türkiye Cumhuriyeti: Resmi din: Yok. Nüfus (1986): 51 546 000. Budunsal bileşim: - Dinsel guruplar (1980): Müslüman %99,2, Ortodoks %0,3, diğerleri %0,5. (Kaynak: Ana Britannica, 1987)

Geniş demokrasi ve insan haklarına sahip ülkelerde verilerin (budunsal, dinsel vb. yönden) ayrıntılı olması olağandır. Demokrasi ve insan haklarının olmadığı ya da kısıntılar halinde bulunduğu ülkelerde ise, söz konusu ayrıntılar bir yana, temel ulusal farklılıkların bile belirtilmesinden kaçınılır. Ancak örneklerden görüldüğü gibi, Türkiye bu konuda en kötü bir noktadadır.

Demokraside gerçeklerin ortada olduğu, herşeyin hesabının verilebileceği bir açıklık olmalıdır. Demokrasinin geri olduğu ülkelerde, insanlar arasındaki farklılıklar ve eşitsizlikler nüfus sayımlarında gizlenip yok sayılır. Oysa, varlıkların yok sayılmakla yok olmayaacağı, bilimsel bir yasadır.

Gözardı edilen ve dayatılanlar

Ekim 1990 genel nüfus sayımında ana dil, din, mezhep ve budunla ilgili sorular - sanki hiç ayrımcılık yapılmıyormuş gibi - “ayrımcılığa yolaçacağı kuşkusu”yla kaldırıldı. Ayrımcılık yoksa, varolan ayrılıkları ortaya koymaktan niçin korkuluyor?

Ama öte yandan, devlet, yurttaşları fişlemek için, bu kez askerler aracılığıyla köy muhtarlarına, köylüler hakkında şu soruları yöneltebiliyor:

- “İSTATİSTİK BİLGİ
- “(…)”
- 2. Etnik yapı:
- “Aşireti:
- “I-a) Müslüman (1) Türk, (2) Sünni / b) Alevi
- “II- Arap I) Sünni, 2) Alevi
- “III- Hristiyan a. Yahudi, b. Rum, c. Ermeni
- “c) Türk, Arap, Hristiyan, Kürt, Çerkez, Afgan göçmeni
- “3. Köyden dışarıda çalışanlar
- “a. Yurtiçi, b. yurtdışı (Adı, soyadı, çalıştığı yer ve adresi)
- “4. Köyde ileri gelenler (Mülakat yapılır)
- “5. Köy muhtarının kimliği (Mülakat yapılır)
- “6. Örgütsel faaliyette bulunanlar: (Takip ve kontrol altında bulundurulananlar, şüpheliler)
- “7. Kanun kaçakları: (Adı, soyadı, suçu, suç tarihi)
- “a. Siyasi suçlar / b. Asayişe müessir suçlar
- “c. Zabitanın takibini gerektiren suçlar
- “8. Belirli kanunsuz işleri alışkanlık haline getirmiş kişi veya kişiler: (Adı, soyadı, belirli kanunsuz işi)
- “9. Belli başlı asayişe müessir olayların:
- “a. Meydana geldiği yer / b. Tarihi / c. Sebebi/
- “d. Nasıl ve kimler tarafından yapıldığı
- “10. Kaçak işlenen suçlar:
- “Köyün: a. Elektrik, b. Yol, c. Araç, d. Su durumu
- “11. Köyün çıktığı yaylalar ve takip ettikleri yol:
- “12. Bölgedeki yaylalar:
- “a. Yeri / b. Kapasitesi / c. Köyün uzaklığı
- “d. Yaklaşım istikametleri
- “(…)” (Kimi köy muhtarlarına dağıtılan formlardaki soru listesinin bir bölümü)

Nüfus sayımının doğru dürüst yapılmadığı iki ülke üzerinde duracağım: Türkiye ve Suudi Arabistan Krallığı. 7-8 yıl önce gittiğim Suudi Arabistan'da nüfus sayımı verilerinin gerçekle hiç uyuşmadığını gördüm. Çünkü, orada Sünni çoğunluktan sonra en büyük topluluğu, Şii/Aliciler oluşturur.

Türkiye'nin nüfus sayımı verilerine baktığımızda, dinsel guruplar neredeyse tümüyle “Müslüman” başlığı altında

toplanmaktadır. Kültür Bakanlığı yayınlarından olan *Devletler ve Hanedanlar: Türkiye* adlı yapıttan, Türkiye'de 2 bin Yezdi ve 3 bin kadar Zenci yaşadığını öğrenebiliyoruz, ama kaç Alevi yaşadığını bulamıyoruz.

1990'a doğru Alevi sayısının 20 milyon olduğu söylenmektedir. Ama, devletin en yetkili ağızları, bir yandan gerçekleri yadsırken bir yandan da ayrımcılığın âlâsını yapmaktan geri kalmamaktadır. Eski devlet bakanı Güneş Taner, 3 Aralık 1990'da *Sabah* gazetesine “%98'i Müslüman olan Türklerin %99'u Sünnidir” biçiminde demec verebilmektedir!

İran İslam Cumhuriyeti bile, dinsel, ulusal topluluklara ve azınlıklara tanıdığı haklar bakımından, sözde “laik ve demokratik”, “çağ atlamış” Türkiye Cumhuriyeti'ne fark atmaktadır.

Hükümetler bugüne dek, Birleşmiş Milletler bildirgelerine, Helsinki Nihai Belgesine, İnsan Hakları Sözleşmelerine ve AGİK'e imza attılar. Ne yazık ki, bunların hükümleri ve anayasamızda bunlara koşut olan maddeler (10.madde) hep kağıt üzerinde kalmıştır.

Okuldaki çocuğunun durumunu öğrenmek için giden ve Türkçe bilmeyen anneyle resmi dil dışındaki bir dille konuşmasını dolaylı öğretmen hakkında tutanak düzenlenmesini, kentlerde, ilçelerde ve köylerde, düğün ve eğlence yerlerinde Arapça şarkı söylenmesinin polis ve jandarma tarafından yasaklanmasını, hapisanedeki çocuğunu görmeye giden annenin, görüşmeyi sırf Türkçe bilmediği için, (başlarındaki asker izin vermediği için) çocuğuyla bakışarak geçirmesini, daha geçen yıla kadar Hristiyan çocuklarının bile din dersine girmek zorunda bırakılmasını, Arap televizyonu yayınlarını çekmek için çevrilmiş olan antenlerin zorla indirilmesini, vb. birçok olayı gördük ve yaşadık.

Beyler, dünyanın değiştiğini görmüyor musunuz?

Sayın yöneticiler, size sesleniyorum: İnsan haklarına aykırı, antidemokratik yasaların, baskıların arkasına saklanmayı bırakın. Yaşam koşullarının bozulduğu bir yana, hiç olmazsa insanlar yurtlarında özgürce, insanca yaşasınlar.

Unutmayın, bu yurt sadece Müslüman Sünni- Hanefilerin değil, Alevilerin, Sünni-Şafililerin, Hristiyanların, Musevilerin, Yezdilerin, herhangi bir dine/mezhebe inanan ya da inanmayanların olduğu kadar, bu topraklarda yaşayan Türklerin, Ermenilerin, Türkmenlerin, Azerilerin, Kürtlerin, Arapların, Çerkezlerin, Rumların, İbranilerin ve diğerlerinin de vatanıdır.

Kısacası, biz, yurt birliği duygusuyla din/mezhep, dil ve soy ayrımını reddediyor, yurttaşlar arasında özgürlük-eşitlik-kardeşlik istiyoruz. ●

BÖLÜNMEK Mİ BÖLÜŞMEK Mİ ?

Şeyh Hüseyin Tekkeşinoğlu
Dede

Aralık sayısında Mevlana'yı kaleme almışsınız. Güzel olmuş. Mevlana hakikatin mânasına erememiştir.

Üzüm bağlarını söktürmüş. Şarap ve sirke olmasın diye. Bir büyük, vatanın çıkarını düşünmezse neye yarar.

İşte Mevlana'nın eseri ülkeye zarar. Halk kalkınalım diye tütün, üzüm, rakı, şarap, şeker çareleri ararken işte ülkeye zararı.

Hadise şu:

Hacıbektaş Veli, Mevlana'nın olgunlaşması için Şemsi Tebrizi'yi gönderir. Tebrizi Konya'ya vardığında Mevlana Şems'i görünce tüm kitaplarını suya atar. Okumuş olduğu kitaplar hep boşmuş. Tebrizi şarap ister, Mevlana getiremem diyemez çünkü (okuduğu ilim hep yalanmış, suya düşmüş kitaplar yok olmuş) aziz bir misafirle karşı karşıyadır. Şarabı bulmak mecburiyeti vardır. Orada bir Yahudi şarapçılık ediyormuş gizli bir mahzende. Yedi yıllık şarap orada varmış. Mevlana o şarapçıyı bulur, şarapçı şaşırır, çünkü Mevlana bütün bağları söktürmüştür. "Herhalde aziz misafir geldi." Mevlana şarabı gece evindeki misafire getirirken yolda zaptiyeler, "gece yarısı bu kimmiş" deyince şişe düşüyor kırılıyor. Zaptiyeler "pirim, siz bağları söktür-

dünüz bizleri üzümde dahi hasret ettiniz" deyince, "evdeki misafir benim 'ham ervah' olduğumu bildi, bütün okuduklarım boşmuş" demiştir. Ötesi size ait. Vatani ve ekonomiyi bir boş felsefeye bağlamış Mevlana.

Bölücülük varmış.

Bölmek: Parçalamak, payetmek. Bölge: Türkiye, 7 bölge, askerde bölük, Türkiye'de bölük. Bölük olmuş gelen turnalar.

Bakınız, Demirel ve İnönü hükümet başkanlarıdır. Konya'ya gidip Mevlana törenini izlediler. Sanki Hacıbektaş ve diğer büyükler bizden değil. İstanbul'da Gözlekçi Karaca Ahmet, Merdivenköy'de Şah Kulu Hacım Sultan, bunlar Aleviler! Aleviler gayriresmi ayini cem yapıyorlar!

Oysa İstanbul'un Fatih'inde bu zatlar püf noktalarda gözcülük etmişler. Vatana hizmetleri olmuş. İlgililer Konya'da üzümleri söken Mevlana'yı seviyor. Malatya'da Seyit Battal Gazi, Eskişehir'de Hüseyin Gazi. Bunların tarihini eşerseniz Ehli Beyt'e çıkıyor ucu.

İşte parçalayıcılık, somunu bölüp masanın ucuna koyup, öteki baştakilerin bölünmüş somuna uzanamamaları gibi bir şeydir.

Bölüşmek iyi bir şeydir! Bölgelerdeki insanların yediklerini ve kültürünü benimseyip onların sesini, yediğini, geydini bilmeli.

Bakınız, arı binbir çiçekten

ALİ BABA AYİNİ CEMİ'NDE OKUNAN KIRKLAR'IN MİRACNAMESİ

Geldi Cebail buyurdu
Hak Muhammed Mustafa'ya
Hak seni miraca okudu
Devahen kabul huda

Eğer Ali olaydı dayanırdı ol zara
Ey benim sırrı devletim
Sana bağlıdır habibim
Kibleyi kiblemgaha

Birimize neşter vursan
Cümlemizden akar kan
Selman Şeydullah'tan geldi
Hü dedi içeri girdi

Evvel emanet budur ki
Piri de rehber tutasın
Daim erkana yatasın
Tank ol müstakıma

Geldi eşiğe pazvat oldu
90 nutuk söyledi iki gönül dostuna
Tevhidi armağan aldı
Yeryüzünde insana

Keşkülü meydana koydu
İçersinden bir üzüm çıktı
Gurbetten bir el geldi
Ezdi engür eyledi

Muhammed suule vardı
Yoktur senden bir azim
Şimdi senden el tutayım
Hak buyurdu ve duha

Ayak üzeri kalktı
Metini diledi
Dedi ümmetine rahmet olsun
Eyledi perverdigar

Gurbetten hor indi
Biri pirinç bir süt bir bal
Biri elma kırklar onun eyledi
Sırrınan sırrullah

İki gönülü bir ettiler
Yürüdüler dergaha
Vardı dergah kapısına
Gördü bir aslan yatar

Alçağa koydu özünü
Turaba sürdü yüzünü
Hak verdi iki salkım üzümü
İlet Hasan Hüseyin'e

Biri içti nuş eyledi
Cümlesi oldu hayran
Mümin müslim galyan
Hep kalktılar semaha

Aslan ona da hamle kıldı
Baş da koptu tufana
Buyurdu sırrı kainatın
Korkmasın benim habibim

Koyup evine giderken
Yol uğrattı kırklara
Erdi kırklar makamına
Ol uruben oldu sakın

Ali geldi devah kıldı
Hatemi meydana koydu
Evvelde sen ahırda sen
Zahirde sen batında sen

Hatemini eline versin
Aslan ister nişanını
Hatemini eline verdi
Ol aslan da sakın oldu

Kırklarda niyaz kıldı Hz. Emrullah
Ya size kimler derler
İçinden bir avaz geldi
Dedi bize kırklar derler

Gizli sırlar sana ayan
Saddıksın ya Aliyül Murtaza
Bende derdim Hasan Hüseyin virdim
Zeynel, Bakır, Cafer sen eyle yardım

Ne şiddetli şirin vardı
Hayli cevreyledi bana
Gördü biçare derviş
Hemen yutmak diledi

Ya siz 39'sunuz
Neden malum kırkına
Selman Şeydullah'a gitti
Anda tamam varınız

Rıza, Taki, Naki daima virdim
Askeri Mehtiye sen eyle yardım
Askeri Mehtiye bir niyaz eyle
Geldi sahip zaman Hatayim niyaz eyle

bal alır, insanlar yararlanır. Sadece bir çeşit çiçek olursa bal hasıl olmaz.

Bölük bölük turnalar gezer, orda alaylar da bölük.

Bölücülük payediciliktir. İşte hak geçirmeden somunu bölüp sofraya koymak lazımdır. Parçalanmak başka bölüşmek başka.

Denizde yaşayan varlıkların türünü, kültürünü, havada yaşayan kanatlıların kültürlerini

ilim adamları incelediler. Ne kadar çok sınıfa ayırmış tabiat. Fakat insanlara gelince, birleştirici olmamız lazımdır, türlü türlü kültürler zengindir.

Allahın sayısı kendisine iman edenin sayısı kadardır. İnsanı kendisine (mirat) ayna edinmiş insanlarla bezemiştir. İnsanlar olmazsa alemin kıymeti olmaz.

Aşık Veysel demiş ki:
Şu alemi sen yarattın

Yok gözünde perde senin
Beni çıplak dışaretin
Cömertliğin nerde senin

Kinde korkuda gizlendin
Çok andır çok izlensin
Göster yüzün çok nazlandın
Yüzün mahrem perde senin

Kilisede dost pust keşiş
İsa allahın oğlu demiş
Meryem ana neyin imiş
Bu işin var bir de senin

ALEVİ DOSTLARA, DEDELERE VE TALİPLERE

ÇAĞRI

KAVGA Dergisi, Alevilik tarihinin kendi kaynaklarından tanıtılması amacıyla "Anadolu Aleviliği Kaynak Belgeleri Arşivi" oluşturmaya başladı. Tüm Alevileri bu çabaya katkıda bulunmaya çağırıyoruz.

Aleviler tarih sahnesinde bin yılı aşkın süredir yol yürümekteler! Alevilik, İslamiyeti şeriat baskıcılığından arındırıp, toplumsal kurumlar biçiminde geliştirerek yaşama geçirmiştir. Bu kurumlar, Alevi toplumunun sosyal, ekonomik, adli ve ahlaki gereksinimlerini eşitlik içerisinde karşılayabilen bir yönetim ve yaşama düzeni olmuştur.

Alevi toplumu, Anadolu'yu yurt edinmeye başladığı 9.yüzyıldan beri, hep Sünni inancılı devlet yönetiminde yaşamıştır. Sistemine ve inancına karşı olduğu devleti benimsemediği için, kendi yarattığı düzeniyle kendisini yönetmiştir.

Alevilik eşi görülmemiş bir direniş destanıdır!

DOSTLAR, DEDELER, TALİPLER!

Aleviliğin destanını yaratan atalarımızı, kültür tarihimizi iyi tanımıyoruz. Alevi halk hareketleri hakkında hep resmi tarih konuşuyor. Onlar, Anadolu batınilerini, Alevileri karalamak için ellerinden geleni ardına koymayanlardır.

Egemen Sünni yönetimler, düşünce ve inançları baskı altına almış, bunları yazarlar ve okuyanları suçlu bulup, çocuklarının başını kesmiştir. Alevi köylerine casuslar sokulmuş, bulabildikleri kitaplara el konulmuş, yok edilmiştir.

Bulabildikleri kitapları diyoruz, çünkü biliyoruz ki Aleviler, ulularının menkıbelerinin ve nefeslerin kayıtlı olduğu elyazmalarını kalblerine gömer de vermezlerdi. Buyruklar, Faziletname'ler, Velayetname'ler ve binlerce nefes böyle gelmiştir günümüze.

CANLAR!

Tarih ve kültürümüze sahip çıkmak istiyorsak, daha büyük bilgi donanımlarına, bilimsel araştırma ve incelemelere olanak sağlamalıyız. Nasıl? Kuşaktan kuşağa geçen, yedekat mumlanmış bezlere sarılı yüzlerce yıllık elyazmaları cönkleri, kitapları ve diğer belgeleri ortaya çıkarmakla!

Sandık ve sepetlerde kutsal emanetler olarak saklı bu cönkler, dedelik hüccetleri, vakıf belgeleri ve bunların her padişaha yeniletilip uzatılmış tuğralı kopyalarının herbiri Alevi kimliğinin bir küçük parçasıdır!

KAVGA Dergisi, "Anadolu Aleviliği Kaynak Belgeleri Arşivi" oluşturuyor.

Atalarınızdan, Dedelerinizden kalma cönklerin, hüccetnamelerin, tekke-zaviye vakıf belgelerinin aslını ya da fotokopilerini, İstanbul'daki merkez büromuza (Avrupa'da da Londra büromuza) *elden*, ya da iadeli-taahhütlü postayla ulaştırabilirsiniz.

Elimize geçen belgeleri uzmanlarımıza okutturup bir düzen içinde yayınlamak düşüncesindeyiz. Arşiv için katkıda bulunanları da özgeçmişleriyle tanıtacağız.

Talipler, Dedeler, Anabacılar! Bu görevde bize el verin, gönül verin. ●

Kızılbaşoğlu Yadigar

Sivas ili kalite insanlar yetiştir-
mekte de, onları harcamakta da
sanki tarihi bir görev üstlenmiş
gibidir. Yedeksubaylıktan çavuşluğa
çıkanlar, Sivas'a sürülürlerdi. Rum,
Ermeni azınlıkların da askeri sürgün
yerleri Sivas taş ocaklarıydı.

Ünlülerden Fikret Hakan ile Lefter
Küçükantonyadis Sivaslı sürgünler-
dendir. Yılmaz Güney de askerliğini
Sivas'ta tamamladı.

Benim Sivas'a sürgünlüğüm iki kez
oldu. Hep kafamda şeklini, kişiliğini,
felsefesini yazı ile çizmek istediğim
birisi vardı: Kızılbaşoğlu Yadigar.
Hınzır Paşa'nın şehrinde onu nasıl
tanıdım, ilkin ona değineyim.

Hani Hınzır Paşa dedim de, Pır
Sultan'ın şu cümlesi aklıma geldi:
"Hızır ben yaşadıkça sen de yaşaya-
caksın." Hükümetler, MİT'ler bu
cümleden esinlenerek, Sivas ilini sür-
günler beldesi gibi görür.

Kaldığım, her türlü evcil hayvanla-
rın bağlandığı handa, alt kat konuşma-
yanlara, üst kat konuşan hayvanlara
ayrılmıştı. Kalış, büyükbaş hayvan için
besleme içinde bir mecidiye, insanların
gece keçe üstünde sabahlamaları -
besisiz tarife -iki mecidiye idi. Konak-
lama, şayet tahin ekmecli ya da çaylı
zeytinli, ya da çaman ekmecli ise üç
mecidiyeye kadar çıkardı.

Sivas kısmı siyaside Şafi Mustafa
diye bir polis memuru vardı. Her gün
imza vermek zorunda olduğumuzdan,
biz sürgünler, o herifin önünde, yangın
tenekelerini doldurup, tahta merdiven-
leri silip ortalığı temizleyerek ve biraz
da hırsını boşalttığı küfürleri işiterek o
günkü protokolü kapatır, Sivas amele
pazarına doğru yol alırdık.

Günlerden birgün, tahtaları mazotla
silmiş, peykesinde köpek marka hunili
gramofon olan, masaların üstü siyah
bezle kaplanmış bir kahveden içeri
girdim. Bir köşede bir masaya yanaş-
tım. Oturmam, adeta ilintili kaldım.
Mübalağasız 15 santim, kömür siyahı-
na çalan bıyıklı çaycı taaa ocağın
yanından ünledi, "çay mı babam?"
Başım ile evet işareti yaptım.

O "babam" kelimesi beni öyle
ısıttı ki dışardaki soğuğu unuttum ve
içimin üşümüşlüğü geçti. İri siyah ve
kalın bıyıklılarıyla çayımı getiren bu
sevimli insanı seyrederken kapı açıldı.
Siyah paltolu, beyaz kaşkollu, lacivert
elbiseli, ipek beyaz mıntanlı ve yu-
murta topuk ökçeli, yandan bağlamalı
gıcır gıcır ses çıkaran ayakkabısı ve
elinde siyah oltu taşından tespihi,
ucundaki imamesi gümüş bir gençlik
abidesi, yakışıklı bir civan içeri girdi.
Çay bardağı bir elimde, gırtlama-
lık şeker öteki elimde öyle kala kaldım.
Çayı falan unuttum, seyre koyuldum.
Kahvede çalışanlarla konuştu, sonra
bir iki müşteri masasından kalkıp onun
yanına gittiler. Sonra o geldiği gibi

yine aynı nota, aynı grafik, aynı vakur,
aynı güven verici, yakışıklı haliyle
kahvede bizi bıraktı gitti.

Masadaki çayın buza kestiğini
farkeden çaycı, "daldın be ağam,
nereli olursun, hani sorması ayıp ya"
dedi. Ben biraz duraladıktan sonra,
"Kayserili olurum ama Kayserili
değilim" deyince sevimli adam bom-
ba gibi bir kahkaha koyverdi. "Biz de
Sivaslı oluruz, emme Sivaslı deyuluk
gardaş" dedi ve bana yeni bir bardak
çay getirdi.

Kahvede topu topu 15 bilemediniz
20 kişi vardı, vakit erkendi, kahve 300
kişiyi rahat ağırlayacak büyüklükteydi.

Ocakçı, gramofona Safiye Ayla'dan
bir taş plak koydu, kahvenin içi çin çin
"sarı kurdelem sarı, dağlara saldırm
yari" ile buluştu, sarmalaştı. Çaylar
gırtlama şekerle buluştu, damak tatla
buluştu, duygular dünle buluştu, ben
sürgünle buluştum. Kaç kere çaldı
gramofon, kimler gelip geçmedi iğne-
nin nağmelerinden. Huniden çıkan
müzik acılı sürgünü ve Şafi Mustafa'yı
unutturdu.

Bir hayli oturmuş, kendi kendime
kurmuş, bir çok hikayeler yazmıştım
kafamda. Noktayı koyup kalkarken,
çaycı omuzlarımdan utup tekrar san-
dalyeye oturttu. "Yok öyle hemen
kalkıp gitmek, ağamızın ve dahi bizim
misafirimizsin." Şaşırmıştım. "Ne
misafiri, hangi ağamız? Ben sizleri,
sizler beni tanımayız" deyince,
"ağamız adam sarrafıdır bir, ikincisi
her bir yerlerden haberi vardır, üçün-
cüsü o insanların dostudur, Sivas'ın da
allahıdır" dedi. Soru soran şaşkın
bakışlarımı bir cümle ile tamamladı:
"O'na Kızılbaşoğlu Yadigar derler,
Sivas ondan sorulur, anladın mı gar-
daş?"

"Ondan mı sorulur, yüksek bir
yerde mi?"

"Yo, onun yüksekliği alçakgönüllü
oluşunda, onun yüksekliği fakir fukara
babası oluşunda, onun yüksekliği
halkın yanında oluşunda, onun yük-
sekliği Kızılbaş oluşunda."

Bunları söyledi, uzaklaştı masadan.
Biraz sonra kulpsuz fincanla bir kahve

ile geri döndü, "al şu yandan çarklıyı
iç". O devirde yandan çarklı kahve
diye, kallavi tabir edilen kulpsuz çini
fincanlarda çok kaynatılmış, yanında
şekeri bulunan kahveye denilirdi.

Öğlenin nasıl yaklaştığını farked-
medim, ta ki masaya tandır kebab, bir
şişe karafaki rakı ve biraz turşunun
bırakılması ile daldığım alemde
uyandım. Elim deme ulaştı, dem
kadehe, su deme kavuştu, dem cana
ulaştı.

Hani derler ya, gözümün önü açıldı,
midem ilk kez insanca bir yemeğe
kavuştu, kafam bir hoş oldu, görmü-
yordum amma biliyordum dudaklarımda
gülücükler, yanaklarımda kızıl ısılar
geziniyordu.

Yattığım handan tahta bavulum
aldırılmış ve Emniyet Otel'i denilen
bir yerde, tek yataklı bir odaya
yerleştirilmiştim.

Sabahleyin iç çamaşırdan elbise
ayakkabıya kadar donatılmış ve kah-
vede, yeni kılıkla, kısmi siyasideki Şafi
Mustafa ile karşılaşmıştım. İmza def-
teri, yani ikamete memurun günlük
attığı imza defteri masanın üzerinde
idi. Toplam otuz günlük imza birden
atıldı ve o küfürücü, eziyetçi memur,
saygılı bir biçimde selam vererek
kahveden çekip gitti.

Kızılbaşoğlu Yadigar güçlerin üs-
tünde bir güçtü. Karar verdim onu
araştırmaya.

Kahveye gelip gidenlerle kısa za-
manda ilişki kurdum. Ekmek elden su
gülden olduktan sonra, bir paket de
Serkildoryan sigarası tüttürdükten son-
ra, gündüz öğrendiklerimi gece kaleme
alıyordum.

Yadigar altı yaşından itibaren Alevi
olduğunu sokakta akranlarından yediği
dayaklarla öğreniyor, söğüt dalından
atı, söğütten yapılan düdüğü, çatal
sapanı, misketleri ve oyuncak adına
nesi varsa elinden alınıyor, kafası,
burnu, parmakları dahi kırılıyor.

Ve o, onbir yaşında yılan dilli Sivas
bıçağını dişleriyle istediği noktaya
atmayı beceriyor. Silaha onüçünde
kavuşuyor. Aslan pençesini andıran
ellerini tokat atmakta ustalaştırıyor,

yüreğinde güçlüyü ezme, yoksulu
tutma çeliğini döküyor ve onsekizinde
Kızılbaşoğlu Yadigar olup çıkıyor.

Karakol basıp komser tokatlamak,
zenginden alıp fukaraya dağıtmak,
hapisten tahliye, askerden terhis, sür-
günde olanlara yardım, dul, yetim,
kimsesiz, dar gelirli kışık odun,
kömür, kavurma, pekmez, örtünme ve
giyinme gibi gereksinmelerinin karşı-
lanması, Kızılbaşoğlu Yadigar'ın ya-
şam biçimi oluyor. Aleviliğin Sivas'ta
Hz. Hüseyin'i kesiliyor.

Bir tek zayıfı var, genelevde bir
dostunun oluşu.

Dostluğumuz ilerlediğinde, uzun
söyleşimimde bunun da gizini anlattı,
"bak dostum" dedi, "evlenmek de
ilerde olabilir, fakat arkamda dul bir
kadın ve yetim bir çocuk bırakmak
istemediğim için bu eksikliğim var."

Haksızlığın bu kalkanı, Sivas'a
ikinci sürgünlüğümde pisliğin çocuk-
ları tarafından yaylı paytonla giderken
arkadan saldırıya uğrar ve baltalarla
öldürülür. Baltayı sırtından çıkarır,
birini yere devirir ama hastahaneye
geç yetiştirilir ve Kızılbaşoğlu Yadigar
kan kaybından ölür. Korktuğu başına
gelir Yadigar'ın. Bir dul kadın ve
yetim bir çocuk vardır geride.

Haramzadeler, Şafilere, Sünniler zil
takar oynarken, Devlet Hastanesi
Başhekim, diğer Sivaslı aydınlar ve
Alevi-Sünni namuslu demokratlar
cenaze töreninde İstasyon Caddesi'ni
doldururlar. Bense en kenarda, yandan
insan manzarasına bakmaktayım.

Şimdi sormalı kendine yirmi ikimil-
yon Alevi: Bu haysiyetsiz yaşamın en
altında Aleviliğinizi unutarak mı yaşı-
mak istersiniz, yoksa demokrasi mü-
cadelesi vererek Aleviliğinizden övünç
çıkartıp kimlik mi kazanmak istersiniz?

Unutmayın ki, Alevilik etbeni de-
ğildir, operasyonla alınmaz. Alevilik
insanın Tanrı olma ve yaratma biçimi-
dir. Yaratıcılar ise susarak değil
haykırarak, savaşılar iktidara yürü-
mek isterler. Demokrasi insan olanla-
rın iktidarındır.

Kızılbaşoğlu Yadigar'a saygıla-
rım... ●

FORMU (YA DA KOPYESİNİ) VE ABONELİK BEDELİNİ ÖDEDİĞİNİZİ BELİRTEN BELGENİN KOPYESİNİ KAVGA ADRESİNE POSTALAYINIZ.

Adı/Soyadı:

Sokak/no:

Şehir:

Ölke:

Posta kodu:

Telefon:

İmza:

Abone bedeli

12 sayı

6 sayı

Yurtiçi:

İngiltere:

Almanya:

Fransa:

İsviçre:

Amerika:

Avustralya:

Banka hav.

Posta hav.

Nakit

Tarih: / /1991

YURT İÇİ ABONELER İÇİN:

Yazışma adresi:

Ordu Caddesi,
Dağarcık Sk. No:32/24,
Fatih, İstanbul.
Tel: (1)521 52 62

Banka havalesi:

Yapı ve Kredi Bankası,
Aksaray Şb.
Genel Ajans,
Hesap No: 3549-3

YURT DIŞI ABONELER İÇİN:

Yazışma adresi:

Avrupa Genel Temsilciliği:
Murtaza Dersimli,
P.O.Box 1822, Londra N1,
İngiltere.

Banka havalesi:

National Westminster Bank,
Hackney Amhurst Branch
20 Amhurst Rd. London E8 1JW
Hesap: KAVGA no:15189899

Özgeçmişimi kısaca yazıyorum: 1927 yılında Konya'da doğdum. İlk orta ve lise öğrenimimi bu ilde yaptım. İstanbul Hukuk Fakültesi'ni 1950 yılında İstanbul'da tamamladım. 1953/54 öğrenim döneminde Fransa Caen Üniversitesinde doktora yapmaya başladım. 1958 yılında "Osmanlı Devletinin Mali Kurumları" konulu tezimi vererek Hukuk Doktoru oldum.

1960 yılında Türkiye'ye döndüm. 30 Mayıs 1960 günü İçişleri Bakanlığı görevini üstlenen Teğmen Ömer Er imzalı bir telgraf emriyle tutuklandım. 29 Ekim 1960'ta çıkan af kanunuyla tahliye edildim.

Konya il merkezinde 1974 yılına kadar avukatlık yaptım. Bu tarihten

sonra Norveçli olan eşim Martha Hofun ve iki çocuğumuzla Norveç'te Gol ilçesine yerleştik.

1983 yılında tekrar Türkiye'ye döndüm. 1987 seçimlerinde SHP Konya il başkanlığı yaptım. Söz konusu partide Baykalcı hareketin gelişmesi üzerine bu partiden ayrılarak SP'ye girdim. Halen bu partinin MKK üyesiyim.

Öykülerim Varlık, İstanbul, Türk Dili, Çağrı dergilerinde ve Avrupa'da Danimarka, Norveç ve Yugoslavya'daki dergilerde basıldı.

Kürt tarih ve uygarlığıyla ilgili çalışmamın, iki yıl önce Sosyalist Parti'nin yayın organı Teori dergisinde yayınlanmaya başladı. Büyük ilgi gördü.

İşte bu çabanın ürünü olarak ilk kitabım Kaynak Yayınevinde basılmış ve üçüncü baskısı da yapılmıştır. Bu kitabım dışında Kürt Uygarlığında Alevilik adlı kitabım da aynı yayınevinde bu ay içinde yayın dünyasına sunulacaktır. Yine Kürt Mutfak Kültürü ve Kürt Yemek Tarifeleri adlı bir kitabım da bitmek üzeredir.

İnceleme kitapları olarak ta Skandinavya'da Turizm ile Konya Sazı ve Türküleri adlı kitapları yayınlamış bulunuyorum.

Halen İzmir'de yaşamaktayım. Norveçli eşimden Ömer ve Sibel adında iki evladım olup, bu çocukların Oslo'da yaşamaktadırlar. İlk eşimden olan oğlum ise Ankara'da hekimlik yapmaktadır.

1980 yılına kadar Türk Dil Kurumu üyesiydim.

Cemşid Bender ●

İBRET! İBRET! İBRET!

CEMŞİD BENDER

Sosyalist Parti merkez yöneticisi
Cemşid Bender'in, 11 Ocak 1992'de
Londra'da verdiği konferansı,
Kavga-Londra bürosundan
Nazlı İskender izledi.
Tüm alıntılar aslının aynısıdır

Konusu "Kürt Uygarlığında Alevilik" olan toplantıda yaklaşık 200 kişi vardı. Bunun da çoğunluğunu PKK'lılar oluşturuyordu. "İlk ekmeği yapan biz Kürtler..." diye konuya giren C.Bender, yaptıkları "ilk"leri saydı: İlk tekerleği bulanlar, ilk nişastayı bulanlar... "Kürt yaratması" Alevilik, vb.

Toplantı boyunca sürekli kendisini öven Cemşid Bender, "tevazu iyi birşeydir, ama yerine göre iyidir, bir insan birşeyi biliyorsa tevazu göstermek yanlış olur, ben bir bilim adamı olarak tevazu gösteremem" diyor. Son iki yılını Aleviliğe "tahsis" etmiş. "Benden iyi kimse bilemez, ben bir filozofum, bilim adamıyım, ben yalan söylemem" diyor!

Bu iki yıl içinde bütün Alevilik kitaplarını incelemiş, hoşuna en çok Nejat Birdoğan'ın kitabı gitmiş. Ama, İstanbul'daki toplantısına gelen Nejat Birdoğan için, "beni taciz etti, bana saldırdı" diyor. Nedenini anlayamamış.

Sürekli olarak "Alevi" ve "Mevlevi" sözcüklerini birarada kullanan C.Bender'e göre devlet, Alevi ve Mevlevi kadroları yozlaştırmaya çalışıyor. "Türkiye gündeminde bugünlerde Alevilik var, İstanbul'da birçok Alevi derneği açıldı" diyen Bender'e göre, bunların hepsi MİT ve devlet tarafından açılmış.

Alevilik, aslında Muaviye ve Yezid'e karşı Kürt halkının yaptığı bir direnişmiş. Türkler İslamiyeti 930 yılında, Kürtler ise Türklerden 300 yıl önce kabul etmişler. Kürtler İslamiyeti kabul ederken çok kanları akmış, ama Türklerin hiç kanı akmamış.

Zerdüşt dini de Kürtlerin yarattığı bir dinmiş ve Kürtler Zerdüştlükten aldıkları felsefeyle Aleviliği güzelleştirmişler, sağlam temel atmışlar. Aleviliğin temelini atanlar Hallacı Mansur, Eb'ul Vefa, Ebu Müslim Horasani ve Şehabettin Suhreverdi, Kürt kökenliymişler.

Yol halifesi Seyit Nesimi'nin ölürken söylediği son sözleri okuyayım dedi. "Okuyamayacağım, ne de olsa şair adamım, duygulanıyorum ağlayacağım" diyerek ara vermek istedi ama sonra fikir değiştirip okudu:

"Yüzlerce keder ve özlemle senin mahallenden yola çıktım ey canlı, canımın dinlencesi senden muradımı alamadan bakışı kestim"

Sorular kısmında bir Kürt izleyici, "herşeyi Kürtlüğe bağlamak doğru mu?" dedi. Cemşid Bender soruyu yanıtlamaya başlandı. En büyük Alevi ozanlarının hepsi Kürt kökenliymiş. "Bu büyük Alevi ozanlardan birkaç beyit okuyacağım" diyen Cemşid Bender'in okuduğu örnekler şöyle:

Adam var ki, yumurtaya nal çakar,
Adam var ki, portakalı soyamaz

Yeşil otta beyaz ayran gizlidir

Bir de sevdiği kadından karşılık göremeyen bir büyük Alevi ozan, bu duygusunu sadece 4 kelimeyle anlatmış:

"Üşütür beni gözlerindeki tipi"

Bütün bunlardan sonra soru sahibi sorusuna hâlâ yanıt alamadığını söyleyince, C.Bender, "haa evet" dedi, "Sünni düşüncenin ardında devlet var, diyanet işleri var. Kürt ve Alevi toplumunun ardında bir tek Cemşid Bender var. Konuşmayalım mı yani?"

Bir soru da şuydu: "Aleviliği gündeme getirmek Kürt ulusal hareketine bir köstek midir?"

Yanıt: "Alevilik, Kürt halkının yarattığı zenginliğin içinde yalnızca küçük bir tanesidir." Kürt halkı Aleviliği yaratmış, bu yüzden de başına gelmedik kalmamış. Tarihte Yavuz Sultan Selim 200 bin Alevi Kürdü kesmiş, Alevi Türklerle hiçbir şey olmamış (!)

Soru: "Alevilik Kürt yaratması ise Ege'deki Aleviler nasıl olmuş?"

Yanıt: "Ege'ye giden Ale-

viler sürgün edilen ya da gezginci Alevilerdir."

Bender, Atatürk ve Alevilik üzerine bir soruya yanıt verirken de şöyle konuştu:

"Celalettin Çelebi'nin babası galiba adı Cemalettin Efendi'yd. Kendisi Mevlevidir. Atatürk Cemalettin Efendi'yi Meclis Başkan Vekiliğine koydu."

Sonra onu astırmış ya da astık deyip başka bir ülkeye sürmüşler, o da oradan geri gelmiş İstanbul'a.

"Ben İstanbul'u da tarihini de çok iyi bilirim. Orada bir Pera Palas vardır, bir de Park Oteli. İşte bu Park Otelinin ikinci katından Cemalettin Efendi intihar etmiş. Ben de gittim Celalettin Çelebi'ye - kendisi çok yakın arkadaşımıdır - 'bak' dedim, 'senin baban intihar ettiğine göre sana el veremez, bu her dinde böyledir, sana el vermediğine göre sen çelebi değilsin'. O da, 'haklısın' dedi."

"Alevilik için getirdiğiniz tez nedir?" sorusunu, "şimdi uzun anlatamam, buyrun kitabımı alın" diye yanıtlayan C.Bender'e, bir Alevi şu soruyu sordu:

"Niye Aleviliği ille de Kürtlüğe bağlamak istiyorsunuz? Aleviliği ne Kürtlüğe bağlayın ne de Türklüğe. Alevilik sağa sola bağlanmaz. Alevilik tek başına bir felsefedir."

Bender bu noktada çok sinirlendi. "Siz yeni mi geldiniz başınızda kasket var" dedi. Soru sahibi, yeni gelmediğini söyleyince "o halde beni dinlemediniz" dedi. Adamcağız başından berdinlediğini söyleyince, "siz hep böylesiniz, ekmeğin iyisini, çorbanın sıcakını sizler içersiniz, biz biraz kendimizden söz edince çok geliyor size" biçiminde konuştu.

Aradan sonra toplantıda 50-60 kişi kalmıştı. Bu bölümde Cemşid Bender "Kürt uygarlığını" anlattı. Kürt halkının ortaya çıkışı Neolitik çağdaymış. Kürtlerin nereden ortaya çıktığı, Urfa bölgesinde yapılan kazı (Nevala Çöli) sırasında bulunmuş.

Dünyadaki ilk mabedi Kürtler yapmış. "Düşünün", diyor Bender, "iki çeşit buğday varmış, Kürtler bunu karıştırıp bir başka tür buğday üretmişler ve bundan da nişastayı elde etmişler". SP MKK üyesi

Bender, Kürtlerin makası bulamadıklarına hayıflanarak, "bunu da nasıl düşünememiz" diyor, "sonuçta iki bıçağın ortasına bir çivi çakacaksın, işte sana makas".

Toplantının sonuna doğru Kürtçeden Türkçeye geçen 6000 kelimeden uzunca bir liste okudu. Aklımızda kalanlar: Aşure, künefe, hıyar, pırasa, pilav, baklava, keşkül, patates vb.. Kısa bir süre sonra da Kürt mutfağıyla ilgili 600 sayfalık bir yemek kitabı çıkaracaktı.

Toplantıyı sonlarken şunları ekledi: "64 yaşındayım, son altı ayda yıldızım parladı."

Cemşid Bender'in Kürtler konusundaki derin(!) bilgi ve kültürünü, yazdıklarından uzunca bir süredir izliyor, bir halkın bu kadar karikatürize edilmesinden rahatsız oluyorduk. Londra konferansı, bize bu adamın gerek Alevilik gerekse Kürt konusunda, son dönemin en vahşi demagoglarından biri olduğunu gösterdi.

Cemşid Bender'in yılların karanlıklarından birdenbire, önce Kürt şovenisti, sonra da Alevi uzmanı bir "bilgin" olarak ortaya çıkması düşündürücüdür. Özgeçmiş de, hakkındaki soruları arttırmaktadır.

Bu kişi, mesnetsiz "açıklama"larıyla Kürt halkını küçük düşürmekte ve insanlığın Kürtlerden çıktığını iddiaya varacak tezleriyle, Kürt halkına kötülük etmektedir.

Sosyalist Parti'nin Merkez Karar Kurulu üyesi Cemşid Bender, Yeni Ülke'de yazı yazmaktadır. Nasıl ve hangi "görev" aşkıyla, her iki tarafta da yazıları yayınlanıyor? Bu parti Mevlana tekkesi gibi olduğu için mi burada görevlendirilmiştir? Bu "görev", Sosyalist Partinin amaçlarıyla hangi alanlarda çalışmaktadır?

Bu soruların cevabı bir yana, Cemşid Bender gibilerinin en önemli görevinin, Türkiye'nin gündemindeki sınıfsal, toplumsal, ulusal sorunların eksenini kaydırmak olduğu ortadadır.

Alevi toplumundaki toparlanma ve işçi sınıfına doğru yürüme eğilimi, emperyalizmi ve yerli işbirlikçilerini epey telaşlandırmıştır. Dün devrimci hareketin hiç tanımadığı. 65 yaşındaki adamların bugün piyasaya çıkması bundandır. Ancak zengin tarihi boyunca Alevilik ve işçi sınıfı, bu tür alicengiz oyunlarını çok gördü. ●

bir cevap yetmez

İzmit'ten Reyhan Gökçe yazıyor

Son dönemlerde Alevi toplumunda görülen canlanma, aynı oranda can alıcı sorunları da beraberinde getiriyor. Egemen güçler eliyle girişimler, bin yıllık tarihsel dönemde yok edilemeyen Aleviliğin, şimdi kanlı ellerle değil, zorunlu bir taktik değişikliğinin sonucu olarak yok edilme çabalarıdır.

Ancak, yüzyıllar boyunca doğrunun, haklının yanında yer almayı ilke edinmiş Anadolu Aleviliği, egemen güçlerin bu oyununa gelmeyecek, barış görüntüsü altında ince hesaplarla uzanan, kan kokan, sözde barış elini tutmamakta direnecektir.

Celasun Dede'nin *Kavga*'nın Ekim 1991 sayısında yayınlanan "Bir cevap yeterli!" başlıklı yazısını okudum. Daha önce Cemşid Bender'in Alevilik konusundaki yazılarını da okudum. İşte bütün bu yazılara karşılık, "bir cevap yetmeyecek!" diyorum.

Çünkü evrenselliği yüzyıllar öncesinden benimsemiş, milliyetçiliğe karşı durarak, Anadolu'da her iki halkı da barış içinde yaşatabilmiş Alevi düşüncesi, temelden dayanaksız, somut gerçekten kopuk yazılar döktüren kişiler için,

Türk ve Kürt milliyetçiliğine iyi bir malzeme olmaya devam edecektir. Bu nedenle, **BİR CEVAP YETMEZ!**

Herşeyden önce Aleviliğin Kürt ve Arap kökenli olduğunu savunmak kadar, Türk kökenli olduğunu savunmak da, Alevi düşüncesini ya hiç bilmemek ya da milliyetçiliğe prim ver-mektir.

İslam dinini talancı, baskıcı yanlarıyla sahiplenerek Osmanlı ve Selçuklu yönetiminin Anadolu halkı üzerinde yarattığı zulmün sonucunda, Anadolu Zaza ve Türk halklarının, işkence ve baskıya, adaletsizliğe karşı yarattığı bir güldür Alevilik... Aynı zamanda her iki halkın ve daha nice halkların kültüründen etkilenerek bugünlere gelmiştir. Bunu reddetmek olsa olsa bu uluslardan birinin kültürünü hiçe saymak anlamına gelecektir.

Bugün Dersim Alevilerinin cemlerde Türkçe ve Zazaca deyişler söylemesi, Aleviliğin, ortak ve her iki halkça yaratıldığına en güzel örneğidir. Aleviliğin sadece Alevi Türklerin elinde yaratıldığını söylemek, Dersimli Sarı Saltuk'u, Hallacı Mansur'u, Baba İshak'ı inkar etmektir. Bu, ozanlarımızın yarattığı

deyişlerimizi, yapılan cemlerimizi inkar etmektir. Alevi ozanlar ırkçı olmamıştır.

Aleviliğin Zaza kökenli olmadığı doğrudur. Ancak ne olursa olsun, Zazalar da Aleviliği, onun evrensel yanlarını onurluca sahiplenerek bugünlere getirmiştir. Bugün Zaza Alevi kesiminin Türk halkıyla eşit ve gönüllü birlikteliği savunmasındaki, Kürt milliyetçiliğine prim vermemesindeki asıl neden, yüzyıllar boyunca kendi damarından da beslediği Aleviliğin ona kazandırdığı *evrensel bilinç*dir.

Son zamanlarda "Alevi Zazaların", Kürt ulusal bilincine varmadan, Kürt kimliğini kazanmadan enternasyonalist (!) olduğu vb. sıkça söylenir oldu. Bu, saçmalaktır. Tam tersine, yine Alevi olmalarından kaynaklanan "73 milleti bir gören" enternasyonalist bilinçle Türk soluyla *birlikte örgütlenmişlerdir*.

Bu bir zaaf, eksiklik, ya da yanlışlık *değildir*. Yüzyıllar boyunca geri ve bağnaz düşünceye boyun eğmemiş Alevi toplumunun - Türkü, Zazası ve Kürdüyle birlikte - toplumun tek devrimci sınıfı olan *işçi sınıfı ile yol arkadaşlığı, kader birliği* yapmasıdır. Geç-

mişte Aleviliği bugünlere getirmiş olan halk toplulukları, şimdi içinde yer aldığı ve daha da alacağı şanlı partinin bayrağını aynı onurla taşıyacak, ilerici misyonlarını geliştireceklerdir.

Alevilik bugün Kürt milliyetçiliğine malzeme yapılmak isteniyor. Bu bir gerçek. Ancak, Aleviliği Kürt milliyetçiliğine malzeme yapmak için hazırlanan senaryolar, milliyetçi düşüncenin böylesine tehlikeli boyutlarda yayıldığı günümüzde, Türk ve Kürt halkının eşit ve gönüllü birlikteliğine, Türkiye işçi sınıfının mücadelesine balta vurmaktan öteye gitmez.

Alevi Kürtleşmez, ya da Türkleşmez. Alevi herşeyden önce **ALEVİDİR**. Aleviliği Kürtleştirmek kadar Türkleştirmek de armudu astronot yapmaya benzer.

Bir Alevi Kürt olarak, yani önce Alevi sonra bir Kürt olarak, geçmişte kanla bastırıldıkları isyanlarımızda söylediğimiz bir sözle noktalamak istiyorum yazımı. Bu söz, yine ve ancak biz devrimcilerin ağzında hayat bulur:

"Gelin canlar bir olalım, münkire kılıç çalalım, yoksulun hakkın alalım." ●

ÇAĞRI ÇEPNİDERE CEM EVİ İÇİN DAYANIŞMA KAMPANYASI

Değerli dostlar, yoldaşlar, Bizler 1500 nüfuslu Çepnidere köyünün yoksul, bütün emekçisi Alevileriyiz. Yıllardan beri üzerimizde çifte baskıyı taşıdık. Bu güne kadar baskılar bizi yıldıramadı. Şimdi de, köyümüzdeki Cem Evi'ni daha sağlam daha düzenli bir hale getirmek istiyoruz. Ayrıca Cem Evlerinin Alevilerce *korkmadan*, Devletle bütünleşmeden, demokrasiyi daha da büyütmek için açılmasından yanayız.

Bildiğiniz gibi, Cem Evi, Cemin toplandığı yerdir. Cem, demokrasinin, arınmanın, sevginin, saygının, kardeşliğin, hoşgörünün, hesapsız çıkarsız sorgulanmanın, kısaca halk demokrasisinin ve kültürünün embriyonudur. Alevilik demokrasinin sigortasıdır. Cem ve Cem Evi de, bu demokrasinin ciddi ve sağlam kurulumlarıdır.

Bu anlayışla, "Çepnidere Cem Evi" için, musahip kabul ettiğimiz işçiler arasında bir DAYANIŞMA KAMPANYASI başlatlık. "Çepnidere Cem Evi için Dayanışma" çağrımızın değerli dergimiz *Kavga*'da, açtığımız hesap numarasıyla birlikte yayınlanmasını rica ediyorum. Ayrıca, Alevilikle ilgili olarak aldığı kararlı tutumdan dolayı *Kavga*'ya teşekkürü bir borç biliriz.

Tüm dostları, Çepnidere Cem Evi için Dayanışma Kampanyası'na katılmaya çağırıyoruz.

Turgutlu Çepnidere Köyü Alevileri adına Ahmet Dinç

Vakıfkar Bankası
Hesap No: 00/8663-7
Ahmet Dinç, Çepnidere Köyü, Turgutlu.

KAVGA'NIN NOTU:
Çepnidere'li Alevi kardeşlerimizin kampanyasına ilk yanıt İngiltere'den geldi. *Kavga* İngiltere temsilciliği, Londra İşçi Birliği, İngiltere Türkiyeli Kıbrıslı Kadınlar Birliği, Talipler Halk Müziği Topluluğu ve işçi-Alevi arkadaşlar, kendi aralarında ilk elde 400 Sterlin (yaklaşık 4 milyon TL) toplayarak Çepnidere'ye gönderdiler.

EMEKÇİYSENİZ,
SÖMÜRÜYE DUR
DEMEKTEN, GERÇEK
DEMOKRASİDEN,
ADİL BARIŞTAN, 1000
YILLIK GELENEĞİ
GELECEĞE
TAŞIMAKTAN,
YANAYSANIZ,
KAVGACIYSANIZ,
GÖREV SİZİNDİR
KAVGA TEMSİLCİSİ
OLUN!

Devrim ve demokrasi
kavgasını işçi
sınıfının dünya
görüşüyle yükselten
KAVGA
temsilcilikler
açmaktadır

İstekli okuyucularımız, özgeçmişlerini, ad ve adreslerini içeren yazılı başvurularını 2 fotoğrafla (6x9) birlikte, aşağıdaki adreslere taahhütlü olarak postalayabilir, telefonla ya da şahsen başvurabilirler.

Türkiye: KAVGA Merkez Bürosu, Ordu Caddesi Dağarcık Sokak No:32/24, Fatih, İstanbul. Telefon: (1) 521 52 62

Avrupa: KAVGA Avrupa Temsilciliği, Murtaza Dersimli, P.O.Box 1822, N1 Londra, İngiltere

Demokratik Anayasa için

Bugün yaşadığımız süreçte sosyalist hareketin çok önemli bir zaafı var: Politika üretmek. Aslında bu sorun salt bugüne özgü de değil. Sosyalistler hep belirlenen olmuşlar. Toplumun öncüsü kimliğini, toplum adına önderlik etme işlevini gerçekleştirebilmede başarılı olamamışlar. O nedenledir ki, sosyalist hareketin tartışma konularını çoğunlukla burjuvazinin seçip dayattığı gündemler oluşturmuş.

Bir diğer politikasızlık da, yaşanan zaman ve mekandan kopmakla ortaya çıkıyor. Sosyalistlerin tartışma konuları ve dergilerinde, gazetelerinde yazdıkları ile emekçi insanların somut yaşantıları arasında hiçbir bağın bulunmayışı, bu zaafı derinleştiren önemli bir unsur.

Dergileri, yazılıp çizilenleri sıkılmadan okumak mümkün olmuyor. Halkın yaşantısından, mücadele somutundan kopuk yazılar, teoriler tanrı kelamı olsa ne yazar? Sahi insanlar neden yazı yazar? Örgütler neden teori üretir?

Sosyalizm mücadelesine, emekçilerin kurtuluş mücadelesine katkısı olmayan bir tek sözcük bile bu anlamda değerli değildir. Eğer dergilerin üzerindeki tarihi kapattığımızda yazılanla, çizilenle derginin hangi zaman diliminde yayınlandığını anlayamıyorsa bu yayın boş bir kağıt parçasıdır.

Mücadele edilen zemine ayakları basmayan, fabrikaların kokusunu duymayan, sokakların sesini hissetmeyen sosyalizm yaşayamaz. O örgüt, belki kötü anlamıyla entellektüel bir çevre olabilir, ancak devrimci sosyalist bir örgüt olamaz. Büyük, parlak, yaldızlı sözler, teoriler değil, fabrikanın dumanına, sokakların çamuruna bulanmış gerçeğin ifade edilişi... Bize gerekli olan kesinlikle bu.

Emekçileri etkileyen, onların hayatını sarsan, zorlaştıran her olgunun sosyalistlerin sorunu olması gerekirken, bizim sosyalistlerimizin her zaman "daha önemli işleri" olmaktadır. Kavramlarla boğuşulmakta, somut olgu yerine sözler konularak ayrımlar derinleştirilmekte, zaten önemli ölçüde kitlesellikten yoksun solcularımız giderek bir sektin üyelerine dönüş-

Avukat Ali Yıldırım, gerçekten demokratik bir anayasa için mücadelenin birinci gündem maddesidir, diyor

Demokratik hak ve özgürlükler, insanca yaşam mücadelesi sosyalizm mücadelesinin ayrılmaz parçasıdır

mektedir: Dili, gündemleri, kavramları ile kendine özgü.

Sosyalizm salt bir teori, çabası bir cennet düşü olarak algılanamaz. Sosyalizm, yaşayan bir şeydir. İnsanın yaşantısını hemen bugünden yarına anlamlı kılacak, değiştirecek, renklendirecek bir şeydir. Kesinlikle soyut bir yarın değildir.

Şunu açıklıkla görmek gerekir, hiçbir insanı elle tutulmayan, gözle görülme-yen güzelliklere ikna edemezsiniz. Hele hele büyük emekçi kitleler için bu daha doğrudur. Bir de işin içine varolan toplumsal yapıyı topyekun değiştirme çabası girdi mi, insanı mücadeleye, örgüte katmak daha da zorlaşır.

Bugün kapitalizmin ilgi çekici bir yanı vardır: Gerçekleşmesi imkansız da olsa, insanları, hayatlarını kolaylaştıracak fırsatların varlığına ve de bunların "hemen" gerçekleşebileceğine inandırmaya çalışmaktadır. Oysa sosyalizmin insanlara sunduğu, sunacağı, kapitalizmininki gibi yalan değil gerçektir. Yüz kat, bin kat daha olanaklıdır.

İşte, sorunun da burada, sosyalizmin insan yaşantısını zenginleştirip, kolaylaştıracak bir anlayış olarak sunulma-

masında olduğunu sanıyorum. Sözü sosyalistlerin üstesinden gelmesi gereken soruna getirmek istiyorum: Eğer sosyalistler işçilerin, emekçilerin gündelik ekonomik-demokratik istemlerini sosyalizm mücadelesi ile birleştiremezlerse, bugünden yarına sosyalist toplumun örgütlenişini, anlayışını istemlerinin içine katmazlarsa, sosyalizmi emekçilerin yaşantısında canlı kanlı kılamazlarsa, işçi sınıfı ile sosyalist hareketin bağlarının kurulması mümkün olmayacaktır.

İnsanların sosyalizmi nasıl algıladıkları önemlidir. Sosyalistlerin sosyalizmi nasıl sundukları önemlidir. Bu nedenle, eğer emekçiler sosyalistleri hayali, ayakları yere basmayan çevreler olarak göreceklerse işimiz daha da zordur.

Buradan artık hukuka geçebiliriz. Toplumda her türlü ekonomik, siyasal şekilleniş ve kategoriler kendini hukukla ifade etmektedir. Bundan dolayıdır ki, her hukuksal konu, düzenleme emekçileri, geniş kitleleri ilgilendirmekte ve sosyalistlerin gündemine bütün ağırlığıyla girmektedir.

Bugün Türkiye Cumhuri-

yeti'ndeki hukuksal şekilleniş, tam da baskı ve zora dayalı, vahşi bir kapitalizme uygun düşmektedir. Emekçilerin yaşantısını son hücrene kadar etkileyen - temel hak ve özgürlüklere, iş ve çalışma yaşamına, özel hayata ilişkin - hukuksal düzenlemeler açısından en iyi seçenek, tamamını kaldırıp çöp sepetine atmaktır.

Hepimizin istediği de budur. Fakat bütün bunları tarihin müzesine atmak ve yerine kendi sosyalizminin hukukunu koymak için bir devrimin olmasını mı bekleyeceğiz? Devrimin ertesi günü vahi yoluyla özgürlüğün hukuku mu inecek? Kuşkusuz hayır. Ayrıca, demokratik hak ve özgürlükler için, insanca çalışma ve yaşam koşulları için verilecek mücadelenin sosyalizm mücadelesinin bir parçası olduğu gerçeğini nasıl görmezlikten gelebiliriz?

İşte tüm bu nedenlerle sözgelimi bir anayasa tartışması sosyalistlerin gündeminde olmalıdır. 12 Eylül yasaklar belgesini çöp sepetine atarak, hazırlanışından içeriğine kadar en geniş katılım ve demokratik bir anayasa gündem maddesi yapılmalıdır. Demokrasi anlayışımız, katılım ve sosyalizm

anlayışımız bu anayasa önerisinde somutlanmalıdır. Sosyalist toplum projemizin öğeleri, özellikleri bu anayasa-da tek tek işlenmelidir.

Bugün demokratik bir anayasa, işçi, emekçi ve Kürt, Alevi hareketinin yükselen ivmesi nedeniyle egemen sınıfların da - gizli gizli de olsa - önünde bulunmaktadır. Sosyalistler bu süreci bir noktadan yakalayarak, sürecin belirleneni olmaktan çıkıp belirleyeni olabilirler. Haklar, özgürlükler kataloğumuzu anayasa önerisi ile açabiliriz. Bu sürecin bir sonucu, işçileri, emekçileri katılım içine sokarak sosyalizm safında örgütleyip hareketlendirmek olabilir. Olmalıdır da.

Çoğu sosyalist arkadaşımız genel bir sosyalizm propagandasının yeterli olabileceğini sanmaktadır. Oysa "kapitalizm kötüdür, sosyalizm iyidir" demek hiçbir şey dememektir. Sosyalizmin insanları sömürüden kurtaracağını, özgür bir toplum yaratacağını söylemek de yetmez. Bütün bunların bugünden yarına somutlanması gerekir. Bunun adı politika yapabilmektir. Sosyalist politikadır.

Ne yazık ki sosyalistler, politika yapmada sınıfta kalmaktadırlar. Şöyle bir bakalım: Hangi sosyalist örgüt ya da çevre, grup çocukça tartışmaları, sataşmaları bir kenara bırakarak politika üretebilmektedir? Sosyalistler yalnızca varolan düzeni, kapitalizmi eleştirerek kendilerini var kılamazlar. Bu olumsuzluklarla yaşama anlayışının, yön-teminin ötesine, ancak *olumlu* projelerin üretimi ile geçilebilir.

Eleştiri başlangıçtır, fakat tek başına değersizdir. Eleştiri ancak bir alternatifle birlikte ortaya konulabilirse bir çekim merkezi yaratabilir, işlevsel olabilir. Sosyalizmi salt olumsuzluklar üzerinde inşa edilmekten çıkarıp, olumluluklardan oluşan bir değere göre tanımlamak, kavramak ertelenemez bir görevdir.

Demokratik bir anayasayı birlikte, geniş katılımı tartışıp üretmek, sosyalistler olarak ilk gündemimiz olmalıdır.

Hukukun ve hukukçunun olmadığı bir topluma doğru görev başına... ●

TKP 7. genel sekreteri İsmail Bilen

Sümeyra Çakır

Sabahattin Ali

Nadejda Krupskaya ve Lenin

Kavga tarihinden sayfalar

1977 KONFERANSI: İşçi sınıfımız için kıvanç kaynağı olan 1977 Konferansı, TKP'nin gelişmesinde tarihsel bir aşamadır.

1973 Atılımı'nın sonuçlarının ve TKP'nin ileriye dönük devrimci çalışmalarının görüldüğü Konferans, katılımı ve aldığı kararlarla, partinin örgütsel silkinisini yansıttı. Program ve tüzüğü kabul etti. *Atılım ve İşçinin Sesi*'ni parti organı olarak onayladı.

Konferansa devrimci havayı veren, genel sekreter İ. Bilen ve öteki Leninci partililerdi. Bu devrimci ruh, Bilen yoldaşın, konferansa damgasını vuran "savaşacağız, o da fabrikada olur, 'fabrikalar kalemizdir' belgisinden ayrılmayacağız" sözlerini bayrak edinen Lenincilerin militan kavgasında bugün de yaşıyor.

TARİŞ 1980: Yıl 1980, Şubat'ın 12'sinde Türkiye işçi sınıfının kalbi, İzmir'de Tarış'te, Çiğli'de, Çimmentepe'de, Bayraklı, Soğukkuyu, Naldöken, Alaybey, Darağacı, Karabağlar, Altındağ, Kahramanlar, Gültepe ve daha birçok semtte Tarış işçilerinin önderliğinde verilen, devrimci öğrencilerin, gecekondu halkının da yer aldığı barikat mücadelelerinde attı.

Ama CHP'nin "ilerlemecileri", Menşevik klik, Disk yöneticileri işçinin militan mücadelesini durdurmak için tüm yeteneklerini düzenin hizmetine sokmuştu. Sonuçta Tarış mücadelesi kanla bastırıldı.

1980 Tarış eylemi, işçi sınıfı için önemli bir deneyim oldu. En önemli bir yanı, oportünizme karşı mücadelenin burjuvaziye karşı mücadeleden ayrılmayacağını pratikte işçi sınıfına göstermiş olmasıdır.

SÜMEYRA ÇAKIR: 1946 Edirne doğumludur. İTÜ'den mimar olarak mezun olan Sümeyra, 1966-1971 döneminde İstanbul Belediye Konservatuvarı ses eğitimi bölümüne devam etti. Komünist sanatçı Ruhi Su ile birlikte saz ve türkü üstüne çalışmalar yaptı (1971-1977).

Türkiye'de ve yurtdışında, devrimci durumda halkın mücadele ve coşkusu yansıtan türküler söyleyen Sümeyra, Avrupa'nın önemli merkezlerinde, Küba'da, ADC'de ve Bulgaristan'da da konserler verdi. Ruhi Su ve Dostlar Korusu'nun *El Kapıları* ve *Sabahın Sahibi Var* plaklarında, Tahsin İncirci

Tarış 1980 - Türkiye işçi sınıfının unutulmaz bir deneyimi

yönetimindeki Batı Berlin İşçi Korusu'nun *Barış ve Gurbet Türküleri* plağında solist olarak yer aldı. Sonradan *Altı Turnam* adlı plağı, *Kadınlarımızın Yüzleri* adlı kasedi çıktı. *Gülün Elinden* adlı son kasedi ölümünden sonra yayınlandı.

5 Şubat 1990 tarihinde yitirdiğimiz değerli müzisyen ve dost Sümeyra Çakır'ı, ölümünün 2.yıldönümünde sevgiyle anıyoruz.

ALEVİ ŞAİR HASAN HÜSEYİN KORKMAZGİL: "Bütün ırmaqları dünyanın kızdırmaktan geçer" sözleriyle, içinden çıktığı Alevi kültürünü ve sosyalizm inancını yansıtan şair Hasan Hüseyin Korkmazgil, bir demiryolu işçisinin oğluydu.

1927 yılında Gürün'de (Sivas) doğdu. İlk-orta öğrenimini parasız yatılı okuyarak tamamladı. Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü Edebiyat Bölümü'nü bitirdikten sonra, Maraş Gökşun'da öğretmenlik yaparken 142'den 3 yıla mahkum edildi.

Öğretmenlikten uzaklaştırılan Hasan Hüseyin, cezaevinden çıkınca arzuhalcilik, ressamlık, tabelacılık, tarım işçiliği yaparak yaşamını kazandı. Sonradan *Akis* dergisinde çalışmaya başladı. *Forum* ve *Toplum* dergilerini yönetti.

Kavel işçilerinin militan grevinden esinlenerek yazdığı *Kavel*'le 1964 yılında ödül alan Hasan Hüseyin'in çok sayıda şiir ve öykü kitabı yayınlanmıştır. Toplumcu şiirimizin önde

gelen adlarındandır.

Yaşamı burjuvaziyle mücadele içinde geçen işçi şair Hasan Hüseyin 26 Şubat 1984'de öldü. Onu, "acıyı bal eyleyerek", kızılmağa olan inancımızı işçi sınıfının kavgasında haykırarak anıyoruz.

BAŞINI ÖNE EĞMEYEN SABAHATTİN ALİ: 25 Şubat 1907'de Gümlüce'de doğan ünlü yazarımız, Anadolu'da özellikle ezilen insanların acılarını, sömürülmelerini, eşitsizliklerini gözleme dayalı bir üslupla yansıtmış, gerçekçi edebiyat akımının öncülerinden olmuştur.

Sabahattin Ali, Almanya'da dil öğrenimi gördü. Aydın'da öğretmenliği sırasında, "yıkıcılık" gerekçesiyle 3 ay tutuklu kaldı. 1932'de, dost toplantısında okuduğu bir şiirinde Mustafa Kemal'i yediği gerekçesiyle, bir yılını Konya ve Sinop zindanlarında geçirdi. 1946'da haftalık mizah gazetesi *Marksopası*'yı (Aziz Nezin'le) çıkardı. 1935-1943 arasında çok sayıda öykü ve roman kitabı yayınlandı.

Hakkındaki takibatlar ve polis izlemesinden bunalan Sabahattin Ali, 2 Nisan 1948'de Kırklareli'de Bulgaristan sınırları yakınında öldürülmüş bulundu. Sabahattin Ali'nin, çok yakınında bulunan ve bugünü hâlâ yaşayan ünlü biri tarafından polise ihbar edildiği söylenir.

Bir şiirinde "başın öne eğilmesin" diyen ve öyle davrandığı için egemen sınıf ve işbirlikçilerince 35 yaşında

katledilen Sabahattin Ali, romanları, öyküleri ve bestelenen şiirleriyle işçi sınıfının dilinde, bilincinde yaşıyor.

HASAN ALİ YÜCEL: Tek parti CHP iktidarında, 1938-1946 döneminin Milli Eğitim Bakanı Hasan Ali Yücel, 1897'de İstanbul'da doğdu, 1961'de öldü.

O dönemde laik bir eğitim sisteminin kurulması ve dünya kültür ürünlerinin Türkçeye kazandırılması yönünde büyük atılımlar gerçekleştiren Milli Eğitim Bakanlığı, "her türlü düşüncenin, ülke sorununun ortaya atılıp tartışıldığı bir düşünce forumu" oldu. İlk Maarif Şurası, Ahlak Şurası, Tercüme Kongresi, Felsefe Terimleri Komisyonu, Köy Enstitüleri, orta öğretimde birlik, yüksek öğretimde orta öğretimin uyarlanması, 1000 kadar dünya klasiğinin Türkçeye çevirisi, ansiklopedi ve sözlüklerin, eğitim dergilerinin yayınlanması, üniversite özerkliği gibi adımlar onun döneminde atıldı.

1940'da kurulan Köy Enstitüleri, eğitimi üretimle birleştiren ve tüm ülkeyi bir eğitim seferberliğine sokan yapıyla, Hasan Ali'nin (İsmail Hakkı Tonguç'la birlikte) toplumumuza en önemli katkısıdır. Kısa sürede, doğuştan gerici burjuvaziye dehşetli ürküten sonuçlar yaratan Köy Enstitüleri, 1952'de resmen kapatıldı. Ama, ilerici-sosyalist düşüncelerin halk içinde taban bulmasına katkısı ölçülemez.

İşçi sınıfı devrimcileri Hasan Ali Yücel'i saygıyla anacaklardır.

NADEJDA KRUPSKAYA: Genç yaşında Marksist görüşleri benimseyen ve 1894'de sürgünde Lenin'le tanışan Krupskaya, tüm yaşamı boyunca Lenin'in yoldaşı oldu. Bolşevik Partisi'nin gazete ve dergilerinde yazı kurulu sekreterliği yaptı, Lenin'in özel sekreteri oldu.

Rusya'daki parti üyelerinin örgütlenmesi ve onlarla haberleşmede önemli sorumluluklar üstlenen Krupskaya, Ekim Devrimi'nin ardından Halk Eğitim Komiseri (bakanı) oldu. *Leninden Anılar* adlı yapıtı değerli bir biyografidir. *Pedagoji Çalışmaları* adlı, devrimin ve devrimcilerin karşılaştığı eğitim sorunlarını inceleyen 11 ciltlik bir kitabı 1957'de yayınlanan devrim savaşçısı Nadejda Krupskaya 27 Şubat 1939'da öldü. Saygıyla anıyoruz. ●

RABAK

Rabak'ta ihanet!

KAVGA- İzmit

Altı Ocak'ta saat 14'te Rabak'ta, 224 işçinin 13.maddeden işten atıldığına dair listeler asıldı. İşveren, yasaya göre peşin ödemesi gereken ihbar ve kıdem tazminatlarını 6 eşit takistte vereceğini belirtiyor, ama ne süre içinde ödeneceğini bildirmiyordu. Fabrikanın üçte ikisi işten atılmıştı.

İşten çıkartılan Rabak işçilerinin fabrika işgali böyle başladı. Hemen bir komite kuruldu. 24 saat boyunca listedeki hiçbir işçi işyerini terketmedi. İşli işçiler de, vardiya bitiminde yemekhanede direniş yapan arkadaşlarına destek verdiler. Onlar da işyerini terketmediler.

Kurulan komitede görevli, 9 yıllık işçi Metin Ay, işçilerin psikolojisini ve işverenin ikiyüzlü tutumunu *Kavga* muhabirine şöyle aktardı:

"1989'da Santral Holding fabrikayı satın aldığı anda üretim en üst kapasitedeydi, yatırımlar devam ediyordu. Hali hazırda da devam ediyor, yeni makineler monte ediliyor. Ve tensikata gidiliyor.

"İşveren, tensikatin sebebini 'ekonomik durum' olarak gösteriyor. Ama bugün - 6 Ocak'ta - yeni makina monte etmekle meşguller. İş akti fesihleri 13.maddeyle yapıldı. Ancak işveren bunun gerek-

tirdiği şartları yerine getirmede. Tazminatlar peşin değil, 6 takistte ödenecek. Ödemenin şekli, süresi ne olacak belli değil.

"İşveren 'ben bu işi yapamam' diyerek bu işyerini kapatamaz. Biz buna izin vermeyeceğiz. Bütün gücümüzü sarf ederek haklılığımızı kamuoyuna duyurmaya çalışacağız. Çünkü işveren burada her yola başvuracaktır, polis ve askerle karşı karşıya kalmamız da söz konusu olabilir.

"Sorunumuz para değil. BİZ ÇALIŞMAK İSTİYORUZ. Bize söylenen hiçbirşeye inanmıyoruz."

Rabak'taki gelişmeler ve işçilerin militan tutumu kısa sürede tüm Kocaeli'ne yayıldı. Zaten istim üstünde olan Petkim işçileri Rabak'ı ziyaret kararı aldılar.

7 Ocak akşamı servislerle Rabak önüne giden Petkim işçileri, davul-zurna ve alkışlarla, "yaşasın işçilerin birliği", "Rabak Petkim omuz omuza", "işçiyiz, haklıyız, kazanacağız" gibi sloganlarla yürüdüler.

Rabak işçileri de fabrika içinden, Petkim işçilerinin bulunduğu kapıya doğru aynı sloganlarla yürüdüler. Fabrikadan fabrikaya sınıf dayanışmasının, sınıf kardeşliğinin güzel örneğini veren ve birbirlerine "kardeş Petkim", "kardeş Rabak" sloganlarını haykıran işçilerin *mücadele coşkusu* görülmeye değerdi.

Burada Petkim işçilerine teşekkür eden Otomobil-İş Kocaeli şube başkanı Necdet Ersin, işçilerin militanlığıyla ilgisi olmayan, içtenlikten uzak, ruhsuz konuşmasında sanki işverene güvence veriyordu. (10 gün süren eylemin sonunda varılan nokta, işçilerin Otomobil-İş yöneticilerinin tutumlarından kaygılanmakta ne denli haklı olduğunu kanıtladı. "Bize söylenen hiçbir şeye inanmıyoruz" diyen Rabak işçileri ne kadar haklıymış.)

Necdet Ersin'den sonra Petkim'den Ertuğrul Uçkan adlı işçi arkadaş, işçi sınıfının mücadelesini vurguladı. İşçiler, bu konuşmayı sloganlarla karşıladılar.

Rabak işçilerini ziyarete çeşitli sendikalar (Hak-İş, Selüloz-İş Harb-İş, Petrol-İş) temsilci gelmişti.

Türk Harb-İş Gölcük şube başkanı İzzet Çetin, Rabak işçilerine yaptığı konuşmada, sınıf dayanışmasının önemini vurguladı. Çetin özetle şöyle

Rabak işyeri temsilcisi Turan Aslan

konuştu:

"Geçtiğimiz yıllarda, yanbaşı-mızda Pakmaya'da, Maga Deri'de, daha sonra bütün bölgemizde, işyerleri tek tek işçi tensikati adı altında işçi arkadaşlarımızı açlığa mahkum ederken, Zonguldak işçisi yürürken, Kocaeli'deki işçiler olarak üzerimize düşen görevleri ne yazık ki yerine getiremedik. Bundan dolayıdır ki, işverenler bu sorumsuz davranışlarını hâlâ sürdürüyorlar..."

"Sözleşmenizi bitirdiniz. Akabinde, iyi niyet jesti olarak, patronumuz kurtulsun ama çoluğumuz çocuğumuz da aç kalsın, biz işsiz kalmayalım düşüncesiyle, ücretlerinizin dörtte birini, kullanmak ve ileride size geri ödemek kaydıyla işverene verdiniz. Bu bir özveridir. Ama işverenler doymak bilmiyor.

"Bugün sizin başınıza gelenler yarın tersane işçisinin, bir başka

gün Petkim işçisinin başına gelecektir. O halde, *sınıf olarak* kendi çıkarlarımızı korumanın mücadelesini verebilecek bilince erişmek zorundayız.

"Sadece Rabak işçisinin direnişi yetmiyor. Bu mücadele sadece Rabak işçisinin ya da metal işkolunun mücadelesi değil Türkiye işçi sınıfının mücadelesidir."

Çetin'den sonra söz alan Selüloz-İş genel eğitim sekreteri Davut Bozkan şöyle konuştu:

"Bugün içinde bulunduğumuz çok büyük açmazlarımız var... Bu gelişen koşullarda mücadele, işçisendika bütünlüğünün sağlandığı oranda başarıya gidecektir.

"Sizlerden tek istediğimiz, aranızdan seçeceğimiz her türlü komitenin mutlaka sendikanızla bir bütün olarak hareket etmesi ve her türlü olayın günahı, sevasıyla birlikte paylaşılması..."

YURTIÇİ KARGO

Militan TÜMTİS'e selam!

KAVGA-İzmir

Tümtis üyesi Yurtiçi Kargo işçileri, 27 işçiyeye tazminatlı, 165 işçiyeye de "huzuru bozdu" gerekçesiyle tazminatsız çıkış verilmesi üzerine ocak başından beri direnişler.

İşçi sınıfımızın övünerek baktığı militan bir sendika olan Tümtis'in kararlı sendikalaşma çabası işvereni öyle ürkütmüş ki, bir yandan 17.maddeyi uygulama kalışlığına başvururken, bir yandan gazetelere çarşaf çarşaf ilan vererek Tümtis'i "anarşi ve terör olaylarının provasını" yapmakla suçluyor.

Direnişteki işyerlerinden İzmir Yurtiçi Kargo'dan bir arkadaş bize şunları anlattı:

"Direnişimiz 6 Ocak'tan beri sürüyor. 2 yıldır verdiğimiz Tümtis'de sendikalaşma mü-

cadelesi şimdi *yetki* düzeyine geldi. Bunun üzerine işveren yetkiyi düşürebilmek için toplu çıkışlara başladı. İstanbul'dan 20 arkadaşımız atıldı. Bunu protesto eden 100 arkadaşımız atıldı. Buna karşı vizite eylemi yaptık. Bu kez de 65 arkadaş atıldı. İşverenin bu tutumu karşısında biz de direnişe geçtik.

"Türkiye çapında bir direniş yapıyoruz. İstanbul, İzmir, Ankara ile başladı. Diyarbakır, Batman, Gaziantep, Mersin, Tarsus, Adana, vb. tüm şubelere yayılıyor. Tüm şubelere yayacağız.

"Direnişimiz haklıdır. Sendikamız, örgütlenmede ve direnişte bizlerin yanında."

Çalışma koşullarınız nasıl?

"Tüm işçiler sigortalı ama asgari ücretten gösteriliyorlar. İş koşulları çok ağır. Şöför arkadaşların zaman zaman 16

saate varan çalışmaları oluyor. 3 yıllık işçiye bugün komik denebilecek bir ücret, 700 bin lira ödeniyor."

İşverenden istekleriniz neler?

"İşverenin sendikal gerçeği kabullenmesi gerekiyor. Ya işten atıklarını geri alıp sendikamızla toplu sözleşmeye oturacak, ya da kepenkleri çekecek."

İşveren yeni işçi alıyor mu?

"Yaklaşık 200 kişiyi yeni işe aldı. Buna karşı hukuki mücadeleyi de yapıyoruz. Bunların 130'u işi bıraktı. Kalanlar 'polis desteğinde' çalışıyor! İşverinin bekçiliğini jandarmalar yapıyor.

"Tüm işçiler, işten atılmaları karşı militanca karşı durmayı bilmeli ki, bundan sınıf kazançlı çıkabilsin. Birlikte mücadele!" ●

PETEK BORU

Türk-Metal gel!

KAVGA - İzmit

Aslan Salman'ın sahibi olduğu Petek Boru fabrikasının 60 işçisi, işverenin iş yasasını, sosyal güvenlik mevzuatını ihlal etmesini, çalışma koşullarının kötülüğünü protesto ederek, 7 Ocak'ta eyleme başladılar. İşçiler, *Kavga* muhabirine şunları anlattılar:

"İşyerinde kanunların uygulanmasını istiyoruz. Sendikamız yok. İşveren işyerinde üç şirket gösteriyor, sendikalaşmayı engelliyor. Zorunlu tasarruf fonu ve konut edindirme fonu parası ödememek için, 60 kişinin çalıştığı işyerinde 9 kişi gösteriyor.

"İki vardiya, sabah 8 akşam 8 günde 12 saat, ayda en az 225 saat çalışıyoruz. Ama günde 3 saat mesailerimiz, gelinmeyen günlere kaydırılıp normal ücret gibi ödeni-

yor. Böylece %50'ler işverenin cebine giriyor. Ücretler saat başı 3500 lira ile başlıyor. Yasal hafta tatilimiz de verilmiyor.

"Fabrikanın büyük sağlık sorunları var. Soyunma dolabı yok, tezgahların yanında soyunuyoruz. Verdikleri arap sabunu bizde cilt bırakmadı. Eldiven, maske, işyeri hekimi yok. İş kıyafetini işçinin kendisinin getirmesi isteniyor. Pencere yok, ama iki tarafı açık. Özellikle gece vardiyasındaki arkadaşlar cereyandan, soğuktan hasta oluyorlar. İşyerinde belinden şikayetçi ve hasta olmayan bir tek kişi yoktur."

Metal işkolunun ana gücü Türk Metal'in yöneticilerine sesleniyoruz! İşte bir küçük işletme. Böyle binlercesi var. Sendikalaşma kampanyası için yaldızlı davetiye mi bekliyorsunuz? ●

Tabii, işçi-sendika bütünlüğü. Ama militan mücadelede bütünlük! Bu iyi niyetli sendikacı, Otomobil-İş yönetiminin, işçilerin oluşturduğu komitenin kararlı ve inançlı kavga coşkusunu 10 gün içinde boğacağını ve işverenin kararını onaylayacağını nereden bilebilirdi?

Davut Bozkan'dan sonra Petrol-İş Yarımca şube başkanı Ali Buğdaycı konuştu. Ardından konuşan Rabak işyeri baştemsilcisi Turan Atak'tan sonra davul-zurna eşliğinde halaylar çekildi. Bu arada Uzunciftlik belediye başkanı, eyleme sonuna kadar destek vereceklerine, gerekirse çocuk eyleme katılacaklarına söz verdi.

İşten çıkartılan Rabak işçilerinin eylemi 6 Ocak'tan 17 Ocak'a kadar sürdü. Otomobil-İş yöneticileri, Rabak'taki mücadele coşkusunu adım adım boğdular. Bu, daha ilk gün, Otomobil-İş genel mali sekreteri Hüseyin Kara'nın ruhsuz konuşmadan hissedilmişti. Rabak işçileri çalışma hakkını savunmak üzere sonuna dek militan mücadeleye hazır. Ama sendikanın havası bu değildi.

İşyeri temsilcisi Turan Aslan'ın KAVGA muhabirine söylediği şu sözler, Otomobil-İş yönetiminin işçiyi değil de işvereni kollayan eğilimlerini çok güzel anlatıyor:

"Bezmen'ler fabrikayı alalı onaltı ay oldu. 900 kişi olan

mevcudumuz 385 kişiye indi. Tensikata uğramayan işçi arkadaşlar makina başında çalışıyorlar. İşini bitiren arkadaşlar kartını bastıktan sonra direnişte olan arkadaşlarına katılarak yemekhanede oturuyorlar. Tensikata uğrayan arkadaşlar işlerine dönene kadar eylem devam edecek.

"İşleri müteahhite yaptırmak istiyor işverenimiz. 10 Aralık'ta işveren ile sendika arasında yapılan protokolde, işçilerin çalıştıkları otuz günün bir haftasında işverene fedakarlıkta bulunacakları bildirildi. Amaç işçi çıkartılmasını engelleyebilmektir. Bu bir haftaların ücreti sonradan ödenecektir. Ama son tensikat duyurusuyla işveren protokolü çiğnedi."

İşten atılan Rabak işçisinin eylemi 11 gün sürdü. 17 Ocak'ta anlaşma(!) sağlandı. 18 Ocak tarihli *Tercüman* anlaşmanın koşullarını şöyle haber verdi:

"Anlaşmaya göre, 224 işçi kademe kademe işten çıkartılacak ve işçilere ihbarlı tazminatları verilecek."

Anlaşmaya göre Otomobil-İş, Rabak işçisinin kellesini taksitle işverene teslim ediyor. Bağımsız Otomobil-İş sendikasının misyonu, işçi haklarını mı, işveren haklarını mı korumaktır? Hangi onursuz sendikacı, işverenin fabrikanın işçilerinin üçte ikisini "taksitle" işten çıkarmasına rıza gösterebilir?

İşçi sınıfının bu sınıf uzlaşmacısı çizgiyle başarı kazanmasına imkan yoktur. Rabak'ta da başarıya değil ihanete götürdü.

İşçiler TBKP'lilere "burjuvazinin beşinci kolu" demektedir. ●

PETKİM Petkim'de sabır taşıyor

Petkim işyeri temsilcisi Ahmet Kulu

KAVGA-İzmit

Petkim işçisi, işverenin verdiği sözleri yerine getirmemesine eylemle yanıt veriyor.

Nedir Petkim işçisini buna zorlayan?

Petkim'in toplu sözleşmesi, işverenin 1.yıl %50, 2.yıl %25 ücret zammı teklifini kabul etmeyen işçilerin 103 gün süren direnişine rağmen, YHK'da - işverenin istediği gibi - bağlanmıştı. Grev hakkı olmayan Petkim işçisi bu sonucunu hiçbir zaman kabul etmedi, daha örgütlü daha kararlı eylemlerin gerekliliğini anladı.

Bu arada KİT'lerdeki öteki sözleşmeler %80+ 300 bin olarak açıklanınca, üvey evlat

muamelesi gördüğünü iyice anlayan Petkim işçisi, öfke ile %25'lik ek zam talebinde bulundu. Bakan fahrettin Kurt bunu seçim öncesinde sözde kabul etti. DYP-SHP hükümeti ise, "sözleşmede yer olmayan zammı veremem" diyerek işi başından savdı.

Bu durum karşısında Petkim işçisi, önce vizite ve pasif eylemlere girişti. 6 Ocak'ta da içeride çalışan vardiya haricinde tüm işçilerin katıldığı bir eylem yapıldı.

Servislerden inen Petkim işçileri, İzmit'in en işlek caddesi olan Fethiye caddesinin aşağısında E5 kenarında toplandılar. Şivil giyimli polislerin provokasyonlarına metelik vermeden, bir anda 10'lu sıraya

girdiler, yürüyüş koluna geçtiler. Alkışlarla slogan atarak Fethiye caddesine girdiler.

Sendika şubesine izinsiz yürüyen 2000 Petkim işçisi "yaşasın Petkim işçisinin birliği", "açlıktan ölmeyiz biz bu yoldan dönmez", "yaşasın işçilerin birliği" gibi sloganları sıkça atarak ilerlediler. Halkın eylem sempatisi büyüktü.

İşvereni protesto ve uyarı eylemi başarıyla uygulandıktan sonra Rabak'taki gelişmeler duyulunca sınıf kardeşleri ile dayanışma kararı alan Petkim işçileri, 7 Ocak'ta da Rabak'ı ziyaret ettiler.

Petkim işçisinin Rabak direnişini ziyaret etmesi ve oradaki soruna kendi sorunu gibi sahip çıkması, hem Petkim işçisinin aktivitesini hem de işçilerde birlik olma bilincinin geliştiğini gösterdi. Yıllardan beri sessiz kalmış olan Petkim işçisinin çok kısa zamanda bu derece etkin olması, mücadele etmeden, birlik içinde kavga vermeden bir yere ulaşılamayacağını anlamasından ileri gelmektedir. ●

Alev Yayınları

Faşizm ve Burjuva Demokrasisi	R. YÜRÜKOĞLU	YENİ ÇIKTI	30.000TL
Okunacak En Büyük Kitap İnsandır	R. YÜRÜKOĞLU	GENİŞLETİLMİŞ 3. BASIMI	BASKIDA
Marksizm'de İşçi Sınıfının Kapsamı ve Türkiye	EMİNE ENGİN		13.000TL
Romanya'da Karşı-Devrim	MERCAN KÖKLÜ		12.000TL
Metal İşkolunda Sendikal Birlik Sorunu	A. BABAİŞAK - MERCAN KÖKLÜ		5.000TL
Dr. Bedir Aydemir - Yaşamı ve Görüşleri		ÇIKIYOR	
Musahiplik	İSMAİL KAYGUSUZ	YENİ ÇIKTI	7.000TL
Alevilikte Dar	İSMAİL KAYGUSUZ		HAZIRLANIYOR
İstanbul Hemşerileri (roman)	İSMAİL BİLİR	YENİ ÇIKTI	14.000TL
Ali Özsoy Dede: Görüşleri - Şiirleri			10.000TL
Ali Haydar Celasun Dede - Konuşmalar			HAZIRLANIYOR
Savaşlı Yıllar I: Son Görgü Cemi (roman)	İSMAİL KAYGUSUZ		22.000TL
Plankiya Magna (roman)	İSMAİL KAYGUSUZ		HAZIRLANIYOR
Beni Avuçlarınızın İçine Yazın (şiir)	OZAN ÖNCÜ		10.000TL
Kıvılcım Yağmuru (şiir)	ABDİN AYDIN		10.000TL
Bir Dost Bir Post Yeter Bana (şiir)	İPEK BAYRAK	YENİ ÇIKTI	

**İşçi sınıfının demokrasi kavgası gün 24 saat sürüyor.
Bu kavganın anahtarı doğru bilinçtir.**

ALEV YAYINLARI'NIN KİTAPLARINI KİTAPÇINIZDAN BULABİLİR, TOPLU, ÖDEMELİ VE İNDİRİMLİ KİTAP İSTEKLERİNİZ İÇİN BİZİMLE DOĞRUDAN İLİŞKİYE GEÇEBİLİRSİNİZ. YAYINEVİMİZ, İŞSİZLERE %40 İNDİRİM UYGULAMAKTADIR. ALEV YAYINLARI, PİYERLOTİ CADDESİ 17/4 ÇEMBERLİTAŞ - İSTANBUL TEL: 516 84 64 DAĞITIM: CUMHURİYET KİTAP KULÜBÜ, İSTANBUL: ARKADAŞ, PAPİRUS, SAY, TUMDA, ANKARA: ADAŞ, DOST, İZMİR: İLERİ

İŞÇİ MUHABİRLERİNE ÇAĞRI

KAVGA, haksızlığa, sömürüye diş bileyen emekçilerin platformudur.

KAVGA'yı besleyen, yayan *aktif okuyucu, yani işçi muhabir, KAVGA'yla okuyucusu arasındaki iletişim kanalıdır.*

KAVGA, işçi sınıfının görüşlerini, savaşım programını yansıtırken, haber ve bilgileri en doğru olarak, kavganın bizzat içinde olanlardan, *işçi muhabirlerden* alır.

İŞÇİ MUHABİR, haberini kısa ve basit cümlelerle kaleme alır. Gereksiz "devrimci" edebiyattan kaçınır.

İşçi muhabir planlı, hedefli çalışmalıdır.

Okuyucunun görüş ve eleştirilerinin iletilmesi de işçi muhabirin görevlerindendir.

Okuyucu çevresi büyüyüp abone sayısı arttıkça, işçi muhabirler, İŞÇİ MUHABİR GURUPLARI olarak biraraya gelir.

YAKIN hedefimiz, tüm Türkiye'de KAVGA'cı işçi muhabirler ağı yaratmaktır.

NAZIM HİKMET'İN ORTAYA ÇIKARTILMAYAN SON VASIYETNAMESİ

Kavga, asılları
Moskova 11.Devlet
Noterliği'nde ve
TKP arşivinde
bulunan
vasiyetnameyi
açıklıyor

DAHA
NE KADAR
SUSACAKSINIZ?

Büyük Nazım, 10 Eylül 1959 günü, yaşamının sonuna kadar bağlı kaldığı TKP'nin 39.kuruluş yıldönümünde Moskova'da Peşçanaya caddesindeki kararlı adımlarla çıktı yürüdü.

Paramparça yüreğinde "ömrüm seni sevmekle nihayet bulacaktır" diye yazdığı eşi Münevver, oğlu Mehmed ve TKP için yapacağı özverinin coşkusunu duyuyordu.

"10 Eylül 1920'yi, TKP'nin kurulduğu Baku Kongresi'ni, düşen, direnen ve savaşıyor yoldaşlarını andı birer birer.

Duyarlı sesiyle okudu:

SENİ DÜŞÜNÜYORUM

Türkiye Komünist Partisi
TKP'em benim
seni düşünüyorum.

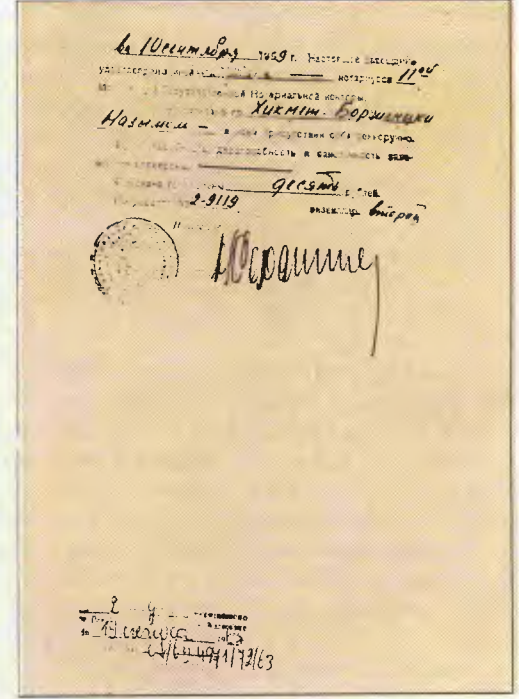
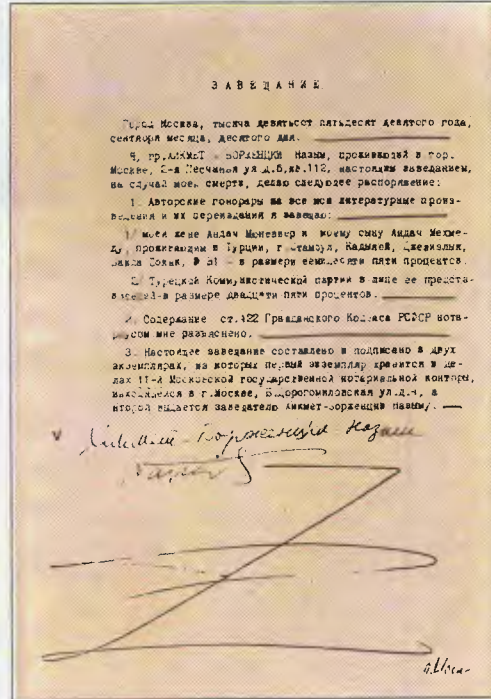
Sen dünümüz, bugünümüz, yarınımızsin,
en büyük ustalığımız,
en ince hünerimizsin,
sen aklımız, yüreğimiz ve yumruğumuzsun.

Dünyada bir anıtlar şanlı soyun var:
sen küçük kardeşisin VKP(B)'nin

Sen bana bugün
mübarek alınıdaki yara yerinie
ve işçi bileklerinde zincir izleriyle göründün,
yürüyorsun dimdik, pırıl pırıl.
Ömrümde yalnız seninle
ve senin safında olmakla övündüm.

Bolşaya Dorogomilovskaya caddesi no:4 te bulunan 11.Devlet Noterliği ofisine doğru yürüdü ve vasiyetnamesini yazdırdı:

"Ben... vatandaş Hikmet-Borjentski Nazım, bu vasiyetnameyle, ölümüm durumunda aşağıdaki direk-

TKP GENEL SEKRETERLERİNDEN
NAZIM HİKMET YOLDAŞIN RUS-
ÇA KALEME ALINMIŞ VASIYET-
NAMESİNİN ÇEVİRİSİ:

Moskova şehri, 1959 yılı, Eylül ayı, onuncu gün.

Ben, Moskova şehrinde 2.Peşçanaya caddesi, no 6, daire 112'de yaşayan vatandaş Hikmet-Borjentski Nazım, bu vasiyetnameyle, ölümüm durumunda, aşağıdaki direktifleri veriyorum:

1) Bütün edebi eserlerim ve onların yeniden basımı için yazarlık ücretime ilişkin olarak,

1. Türkiye'de, İstanbul şehrinde, Kadıköy Cevizlik, Bakla Sokak, no 31'de yaşayan karım Münevver Andaç ve Oğlum Mehmed Andaç'ın yüzde 75 ölçüsünde

2. Temsilcilerinin şahsında Türkiye Komünist Partisi'nin yüzde 25 ölçüsünde (almalarını) vasiyet ediyorum.

2) Rus Sovyet Sosyalist Federe Cumhu-

tifleri veriyorum:

"Bütün edebi eserlerim ve onların yeniden basımı için yazarlık ücretime ilişkin olarak,

"1- Türkiye'de yaşayan karım Münevver Andaç ve oğlum Mehmed Andaç'ın %75 ölçüsünde,

"2- Temsilcilerinin şahsında Türkiye Komünist Partisi'nin %25 ölçüsünde (almalarını) vasiyet ediyorum."

10 Eylül 1959'da TKP'nin o en zor günlerinde,

riyeti'nin Vatandaşlık Yasası'nın 422.maddesi noter tarafından bana açıklanmıştır.

3) Bu vasiyetname, bir kopyesi, Moskova şehri, Bolşaya Dorogomilovskaya Caddesi no 4'te bulunan Moskova 11.Devlet Noterliği Ofisi'ndeki dosyalar arasında saklı duran, ikincisi, vasiyeti yapan Hikmet-Borjentski Nazım'a teslim edilmiş olan iki kopye olarak hazırlanmış ve imzalanmıştır.

İmza

Moskova 10 Eylül 1959. Bu vasiyetname, Moskova 11.Devlet Noterliği Ofisi'nde ben noter H.M.Ditmin tarafından tasdik edilmiştir.

Vasiyetnameyi, vatandaş Hikmet Borjentski Nazım, benim yanımda eliyle imzalamıştır. Vasiyetnamenin yasal yeterliliği, yasal yetkisi ve kimliği kontrol edilmiştir.

10 ruble damga vergisi ödenmiştir.

Referans no: 2-9119

İkinci kopye ...Mühür İmza

kapatıldığı bir sırada büyük Nazım, eşine, oğluna, uğruna ölümlerden döndüğü partisine bağlılığını böylece bir kez daha kanıtladı, belgeledi.

Bir kez daha "Türkiye işçi sınıfına selam" dedi.

Bu belgeyi Türkiye Komünist Partisi'nin bugünkü yöneticilerinin izniyle bugün Türkiye kamuoyuna sunan Kavga'nın şimdi konuyu bilen herkese bir sorusu var: Neden susuyorsunuz?

Bildiğiniz halde daha ne kadar susacaksınız? ●